

ĐẠI HỌC QUỐC GIA

THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

Thủ tướng Chính phủ Nguyễn Thiện Nhân
tham quan công tác xem robot vượt chướng ngại
của Phòng thí nghiệm trong điểm quốc gia
Điều khiển số - Kỹ thuật hệ thống tại
Trường ĐH Bách khoa.

**Phó Thủ tướng Chính phủ Nguyễn Thiện Nhân
và đoàn công tác chính phủ
ĐẾN THĂM VÀ LÀM VIỆC VỚI ĐHQG - HCM**

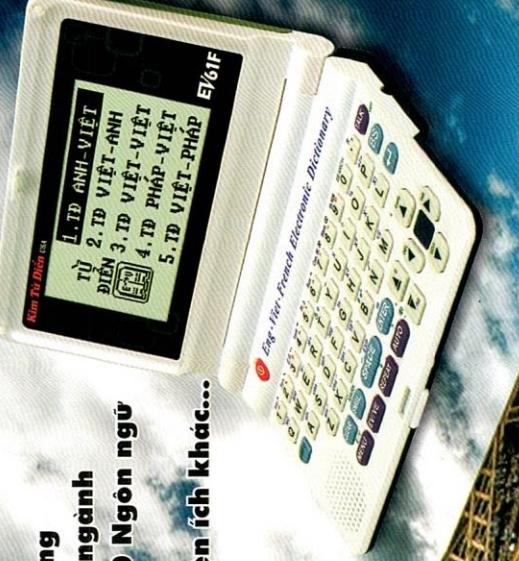

Eiffel tour

Symbole de la France

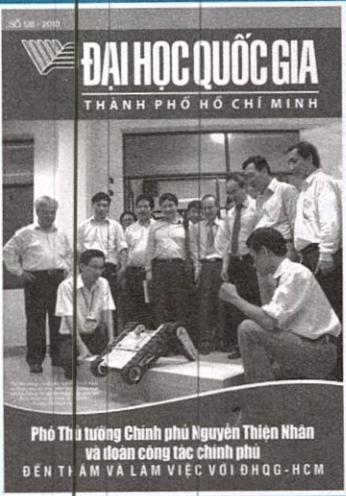
Tú Diển ANH-VIỆT-PHÁP

- 7 bộ Tú điển
- 22 bộ Tú điển thực dụng
- 11 bộ Tú điển chuyên ngành
- Đam thoại phát âm 10 Ngôn ngữ
- Trắc nghiệm ôn tập
- Sổ tay và rất nhiều tiện ích khác...

Kim Tú Diển EV-61F, dòng sản phẩm chuyên biệt dành cho đối tượng khách hàng yêu thích học ngoại ngữ, học sinh, sinh viên, nhân viên văn phòng... Đặc biệt là những người đang học tập, công tác, định cư tại Pháp và những ai yêu thích, tìm hiểu và nghiên cứu nền văn hóa, nghệ thuật, âm thực, du lịch... của nước Pháp. Khám phá Paris hoa lệ, kinh đô ánh sáng của thế giới thật dễ dàng và tiện lợi khi có EV-61F đồng hành cùng bạn.

EV-61F với thiết kế nhỏ gọn, giao diện thân thiện, tích hợp 7 bộ Tú điển chính, từ điển có bản quyền, phát âm hoàn toàn bằng giọng của người bản xứ, đam thoại phát âm 10 ngôn ngữ, từ điển chuyên ngành, giải trí và nhiều chức năng hữu ích khác... sẽ giúp bạn rèn luyện kỹ năng ngoại ngữ nhanh chóng, thỏa mãn đam mê học tập và nghiên cứu của bạn.

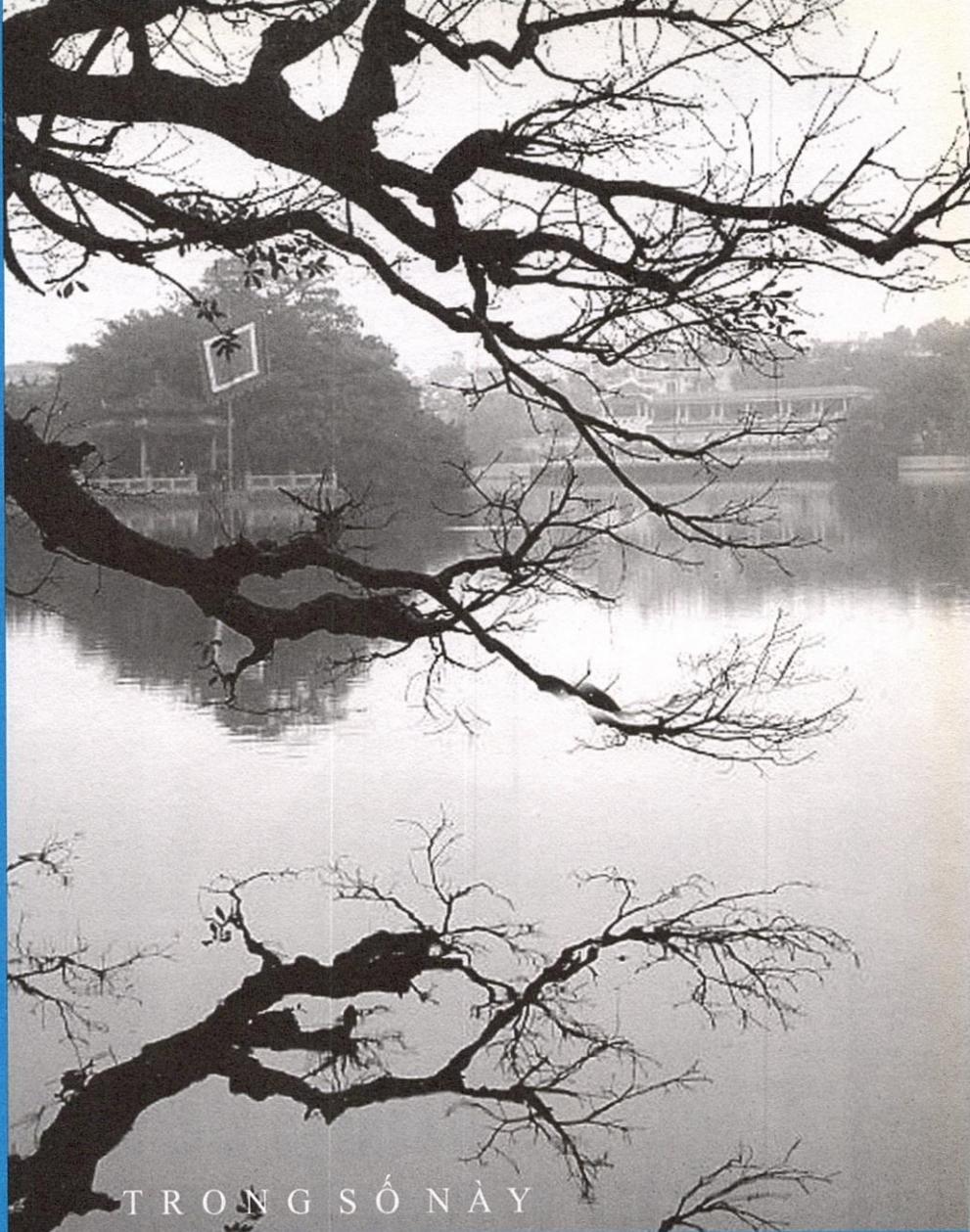

Tổng biên tập:
TS. NGUYỄN KHẮC CẢNH

Tổ chức bản thảo:
ThS. NGUYỄN THỊ MINH LAN
ThS. LƯU TRUNG THỦY

Trình bày:
ĐĂNG ĐỨC LỢI

Bản tin ĐHQG TP.HCM.
Giấy phép xuất bản
số 2900/BC-GPXB do Bộ VHTT
cấp ngày 29-9-1997.
Bài vở, thư từ xin gửi về:
Phòng 424, Nhà điều hành
ĐHQG-HCM, Khu phố 6,
Phường Linh Trung, Quận Thủ Đức,
TP.HCM.
Điện thoại: 08.3724.2181-1351,
08.3724.2160-1352.
Email: bantindhqg@vnuhcm.edu.vn
Website: www.vnuhcm.edu.vn

■ TIÊU ĐIỂM - SỰ KIỆN

4. Vũng vàng khí phách ngàn năm.
7. Như đang giữa thủ đô Hà Nội.
13. Tính cách người Hà Nội.
21. Phó thủ tướng Chính phủ Nguyễn Thiện Nhân và đoàn công tác Chính phủ đến thăm và làm việc với ĐHQG-HCM.

■ KHOA HỌC - GIÁO DỤC

28. Nguyễn Hữu Cảnh- Dấu chân người đi mở cõi.
35. Những bí ẩn lớn trong khoa học.

■ NHỊP SỐNG TRẺ

48. Thách thức Entropy- Cuộc thi của "đại gia đình PTNK".
52. Sinh viên với vấn đề làm thêm.
57. Ngày hội... mơ.

■ VĂN HÓA - NGHỆ THUẬT

63. Trào lưu "hình tượng" trong Showbiz Việt.
68. Có thật giờ vàng dành cho phim Việt

Vững vàng khí phách ngàn năm^(*)

*(Diễn văn của Chủ tịch nước Nguyễn Minh Triết
tại Đại lễ kỷ niệm 1.000 năm Thăng Long - Hà Nội)*

LTS: Sáng ngày 10-10, tại Quảng trường Ba Đình lịch sử, đã diễn ra lễ mít tinh, diễu binh, diễu hành chào mừng Đại lễ 1.000 năm Thăng Long - Hà Nội. Đồng chí Nguyễn Minh Triết, Ủy viên Bộ Chính trị, Chủ tịch nước Cộng hòa Xã hội Chủ nghĩa Việt Nam thay mặt Đảng, Nhà nước đã đọc diễn văn khai mạc buổi lễ kỷ niệm sự kiện trọng đại này. *Bản tin ĐHQG-HCM* trân trọng giới thiệu toàn văn bài diễn văn của Chủ tịch nước Nguyễn Minh Triết đăng trên báo SGGP.

Thưa các đồng chí lãnh đạo Đảng, Nhà nước, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam,

Thưa các đồng chí lão thành cách mạng, các mẹ Việt Nam anh hùng, các vị khách quý,

Thưa toàn thể đồng bào, đồng chí và chiến sỹ cả nước,

Hôm nay, tại Thủ đô yêu dấu, chúng ta long trọng tổ chức Đại lễ kỷ niệm 1.000 năm Thăng Long - Hà Nội. Thay mặt Đảng, Nhà nước, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, tôi thân ái gửi tới đồng bào, chiến sỹ Thủ đô và cả nước, kiều bào ta ở nước ngoài lời chào mừng nồng nhiệt và lời chúc tốt đẹp nhất.

Tôi chân thành cảm ơn các vị khách quốc tế đã mang đến cho Đại lễ những tình cảm ấm áp của bạn bè bốn phương. Sự hiện diện của quý vị làm cho Đại lễ kỷ niệm 1000 năm Thăng Long càng thêm ý nghĩa. Chúng tôi trân trọng tình hữu nghị quý báu của quý vị và nguyện cùng các dân tộc trên thế giới phấn đấu cho cuộc sống hòa bình của nhân loại, sự phồn vinh của mỗi dân tộc và hạnh phúc của mỗi con người.

Thưa các vị khách quý, thưa toàn thể đồng bào, đồng chí!

Cách đây tròn 1.000 năm, vào mùa thu năm 1010, tiếp nối sự

nghiệp dựng nước của các Vua Hùng, các bậc tiên liệt, Đức Thái Tổ Lý Công Uẩn với tầm nhìn chiến lược, đã quyết định dời đô từ Hoa Lư về Thăng Long, mở ra thời kỳ phát triển huy hoàng của kinh đô quốc gia Đại Việt. Từ mốc son lịch sử đó, đến thời đại Hồ Chí Minh quang vinh, trải qua 1000 năm với bao biến cố thăng trầm, Thăng Long - Hà Nội vẫn tư thế vững vàng, khí phách hiên ngang, xứng đáng là trái tim của cả nước, để hôm nay cả dân tộc trùng phùng.

Vào giờ phút thiêng liêng này, toàn thể đồng bào ta từ mọi miền trong nước và ngoài nước, từ thành thị đến nông thôn, từ núi rừng đến hải đảo, đang hướng về Thủ đô, Ngàn năm Văn hiến. Trải qua bao thiên tai, binh lửa nhưng đồng bào các dân tộc vẫn một lòng sắt son yêu nước, ngày càng đoàn kết và gắn bó mật thiết với nhau trong một tình yêu thương vững bền và sâu sắc. Chào mừng những thành tựu của Ngàn năm Thăng Long - Hà Nội, chúng ta trân trọng những đóng góp của cả nước với Thủ đô và những đóng góp của Thủ đô với cả nước. Đó là tinh thần "cả nước vì Thủ đô, Thủ đô vì cả nước", thể hiện tình cảm sâu nặng và nghĩa vụ quang vinh của mỗi chúng ta. Là

nơi hội tụ và kết tinh những giá trị truyền thống của toàn dân tộc, Thăng Long - Hà Nội nổi bật lên những phẩm chất đặc biệt: Văn hiến, anh hùng, hòa bình, hữu nghị.

Chúng ta tôn vinh truyền thống Văn hiến của Thủ đô địa linh nhân kiệt, nơi lắng động hào khí Thăng Long, hồn thiêng sông núi, noi kết tinh và tỏa sáng trí tuệ Việt Nam, tỏa sáng lương tri và phẩm giá con người. Văn hiến thể hiện bản sắc của dân tộc như Nguyễn Trãi đã từng khẳng khái: Như nước Đại Việt ta từ trước, vốn xung nền Văn hiến đã lâu... Núi sông bờ cõi đã chia, phong tục Bắc - Nam cũng khác và tuy mạnh yếu có lúc khác nhau, song hào kiệt đời nào cũng có... Văn hiến là nền tảng hình thành tinh thần độc lập, tự chủ và chủ quyền bất khả xâm phạm của Tổ quốc, là khởi đầu cho mọi sức mạnh và sự thông minh, sáng tạo của dân tộc Việt Nam. Truyền thống ấy sẽ trường tồn muôn thuở.

Chúng ta yêu mến và tự hào về Thủ đô Anh hùng - Danh hiệu cao quý mà Đảng, Nhà nước và nhân dân ta đã tặng cho Thăng Long - Hà Nội. Đứng giữa Thủ đô huy hoàng trong ngày Đại lễ, chúng ta thành kính bày tỏ lòng biết ơn vô hạn đối với Tổ tiên và các thế hệ tiền nhân

đã có công khai sáng kinh thành Thăng Long. chúng ta thành kính tưởng nhớ và biết ơn vô hạn Chủ tịch Hồ Chí Minh vĩ đại, các nhà yêu nước, cách mạng tiền bối, các anh hùng liệt sỹ, các thế hệ công nhân, nông dân, trí thức, lực lượng vũ trang Hà Nội và cả nước, kiêu bào ta ở nước ngoài đã có công xây dựng và bảo vệ Thủ đô. Biết bao trí tuệ, mồ hôi, xương máu của ông cha ta đã đổ vào mỗi thửa ruộng, mỗi con đê, mỗi đoạn đường, mỗi góc phố để Hà Nội có được như ngày nay. Suốt mấy ngàn năm đất nước và Thủ đô ta, sáng chấn bão dông, chiều ngăn nắng lửa hết đời này qua đời khác. Suốt mấy ngàn năm, nhân dân ta có bao ngày được nghỉ ngơi? Bao nhiêu thế hệ cứ tiếp nối nhau kiên cường, chiến đấu, hiến dâng cho Thủ đô và Tổ quốc cuộc đời mình, cả tuổi trẻ, tình yêu và hạnh phúc để bảo vệ từng tấc đất của tổ tiên nguồn cội.

Việt Nam là một dân tộc anh hùng, Hà Nội là một Thủ đô anh hùng của Việt Nam, anh hùng trong chiến đấu và anh hùng trong lao động. Anh hùng vì độc lập, tự do của Tổ quốc, anh hùng để mưu cầu hạnh phúc cho nhân dân. Nhân dân Việt Nam yêu chuộng hòa bình, công lý, trọng nhân nghĩa, thủy chung, nhưng không bao giờ khuất phục trước cường quyền, bạo lực.

Chúng ta cảm ơn bạn bè quốc tế đã trao tặng Thủ đô Hà Nội danh hiệu Thành phố vì hòa bình. Suốt chiều dài lịch sử, Thăng Long- Hà Nội luôn tiêu biểu cho khát vọng hòa bình, chủ nghĩa nhân văn, tinh thần nhân đạo và hòa hiếu của dân tộc Việt Nam. Hồ Hoàn Kiếm gắn

với huyền thoại Đức Thái Tổ Lê Lợi trả lại gươm thần sau khi đại thắng quân xâm lược, mãi mãi là hình tượng sống động về tinh thần yêu chuộng hòa bình của người Thăng Long- Hà Nội- Việt Nam. Chúng ta chân thành cảm ơn sự thông cảm, ủng hộ và giúp đỡ to lớn của nhân dân tiến bộ toàn thế giới. Việt Nam, Hà Nội đang và sẽ là bạn, là đối tác tin cậy của các

nước, các thủ đô, các thành phố, góp sức xây dựng cộng đồng khu vực và quốc tế hòa bình, hữu nghị, hợp tác và phát triển.

Kỷ niệm Ngày năm Thăng Long- Hà Nội là dịp để chúng ta tiếp tục khẳng định những phẩm chất cao quý và truyền thống tốt đẹp: Văn hiến, anh hùng, hòa bình, hữu nghị của Thủ đô, của đất nước con Hồng, cháu Lạc. Đó cũng chính là lề sống, là đạo đức và phong cách ứng xử của con người Việt Nam. Đó là di sản vô giá của Tổ tiên cùng các thế hệ cha ông ta để lại. Chúng ta có trách nhiệm giữ gìn, trân trọng giữ gìn, truyền lại

cho muôn đời con cháu mai sau và phát huy lên một tầm cao mới trong thời đại Hồ Chí Minh.

Thưa đồng bào và chiến sỹ cả nước,

Hà Nội hôm nay thật đẹp. Địa giữa các phố phường của Thủ đô, mỗi chúng ta đều nhận thấy những thành tựu rất cụ thể của quá trình đổi mới, hội nhập, phát triển, càng thêm yêu và tự hào về Hà Nội. Thủ đô đang bừng sáng lên với một tư thế mới, diện mạo mới, sức sống mới. Sau hàng ngàn năm lịch sử, Thăng Long - Hà Nội có bao giờ đẹp như hôm nay?

Nhưng cũng ngay trong thời khắc lịch sử này, khi đang hân hoan mừng ngày Đại lễ, chúng ta vẫn nhận thức sâu sắc rằng cả nước và Thủ đô còn nhiều khó khăn, thách thức ở phía trước. Để xứng đáng với Tổ tiên, với lịch sử hào hùng của dân tộc, toàn thể nhân dân Việt Nam ở trong nước, ngoài nước nguyện đoàn kết một lòng, đồng tâm hiệp lực, đem tất cả tinh thần và sức lực, trí tuệ và tài năng, phấn đấu xây dựng Thủ đô Hà Nội ngày càng văn minh, hiện đại, giàu đẹp, sánh vai cùng Thủ đô các nước trên thế giới; tích cực góp phần xây dựng Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa, hòa bình, thống nhất, độc lập, dân chủ và giàu mạnh theo mong ước của Chủ tịch Hồ Chí Minh kính yêu.

Tổ quốc Việt Nam quang vinh muôn năm,

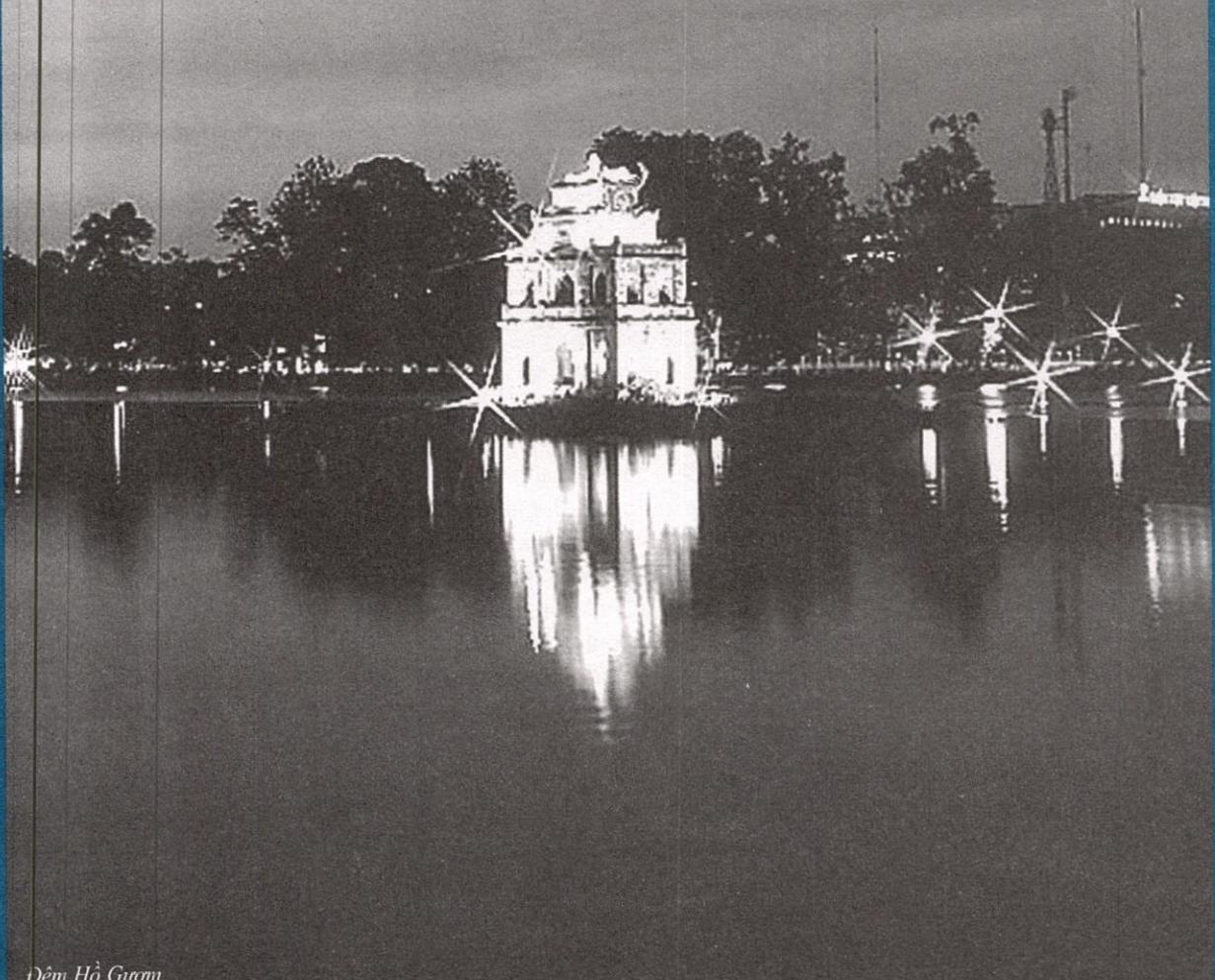
Đảng Cộng sản Việt Nam quang vinh muôn năm,

Chủ tịch Hồ Chí Minh kính yêu sống mãi trong sự nghiệp của chúng ta Xin trân trọng cảm ơn!

.....
(*) Đầu đề do Báo SGGP đặt

Như đang giữa THỦ ĐÔ HÀ NỘI

PGS-TS Nguyễn Tấn Phát

Đêm Hồ Gươm

THEO DÒNG KÍ ÚC.

Từ Thủ đô, ngay từ những ngày mới giải phóng, Chủ tịch Hồ Chí Minh, Trung ương Đảng đã có chủ trương đưa một bộ phận con em của cán bộ, chiến sĩ, đồng bào miền Nam lên đường tập kết ra Bắc học tập, chuẩn bị cho quốc kê lâu dài. Từ cuối năm 1954 đến năm 1975, qua nhiều đợt và nhiều con đường, đã có trên ba chục ngàn con em cán bộ miền Nam nghe theo tiếng gọi của Đảng, của Bác, được lựa chọn gửi ra miền Bắc đào tạo. Và tôi chỉ là chiếc lá nhỏ trong cả một rừng cây bạt ngàn ấy.

Giờ đây, hồi ức mạnh mẽ nhất của riêng tôi (cũng như nhiều anh chị em HSMN ngày xưa) bao giờ cũng nghĩ về tầm nhìn chiến lược của lãnh tụ Hồ Chí Minh, của Trung ương Đảng, Chính Phủ, nghĩ về Thủ đô - nơi Bác Hồ và những người có trách nhiệm cao nhất của đất nước có mặt, làm việc trong những ngày ấy. Trường Học sinh miền Nam (HSMN) trên đất Bắc ra đời là thành quả của tư duy chiến lược sáng suốt, một tiên đoán lịch sử tài tình, một tấm lòng thương yêu vô hạn hướng về một nửa giang sơn còn chìm trong lửa khói, một

nhiềm tin chắc chắn cùng những dự báo về tương lai sáng lạn, một quốc sách nhìn xa, trông rộng.

Vào giữa thế kỷ hai mươi, trên thế giới không chỉ có Việt Nam bị tạm thời chia cắt hai miền. Nhưng không ở đâu như Việt Nam, lịch sử chứng kiến cảnh hàng chục ngàn con em các gia đình có công với cách mạng được tổ chức chu đáo từ khâu di chuyển đến nuôi dạy, được tổ chức vào những trường lớp đặc biệt, được lo nơi ăn chốn ở, lo dạy và học, lo chăm chút cho những đường nét phát triển của mỗi người từ tư tưởng, tình cảm, kiến thức, nhân cách, tư duy, thể chất...

Hồi ấy đồng bào miền Bắc sau chiến tranh còn nghèo lắm. Quân viễn chinh Pháp rút đi để lại sau lưng một Hà Nội xơ xác diêu tàn. Bác Hồ, Chính phủ Việt Nam dân chủ cộng hòa về đó. Trăm công nghìn việc cho Thủ đô và cho cả miền Bắc mới vừa giải phóng. Nhưng khi HSMN vừa đặt chân lên đất Bắc, Bác Hồ cùng các đồng chí lãnh đạo đã chỉ thị cho Bộ Giáo dục và các ban, ngành phải đưa các cháu Học sinh miền Nam về Thủ đô và các tỉnh thành gần thủ đô để tiện việc chăm sóc. Ngay từ ngày 18/01/1955, Bác Hồ cùng Ban bí thư Trung ương Đảng đã họp bàn công tác giáo dục và chủ trương thành lập các trường HSMN nội trú dành riêng cho con em cán bộ, bộ đội miền Nam. Và từ đấy, hệ thống các trường HSMN ra đời, bao gồm hàng trăm trường, lớp qua nhiều giai đoạn, nhiều lần thay đổi tổ chức, địa chỉ, tồn tại kéo dài suốt 21 năm trước khi miền Nam được hoàn toàn giải phóng.

Khám phá thủ đô! Đó là mơ ước của HSMN ngay từ những ngày đầu mới đặt chân lên đất Bắc. Mùa hè năm 1955, khi chúng tôi vừa kết

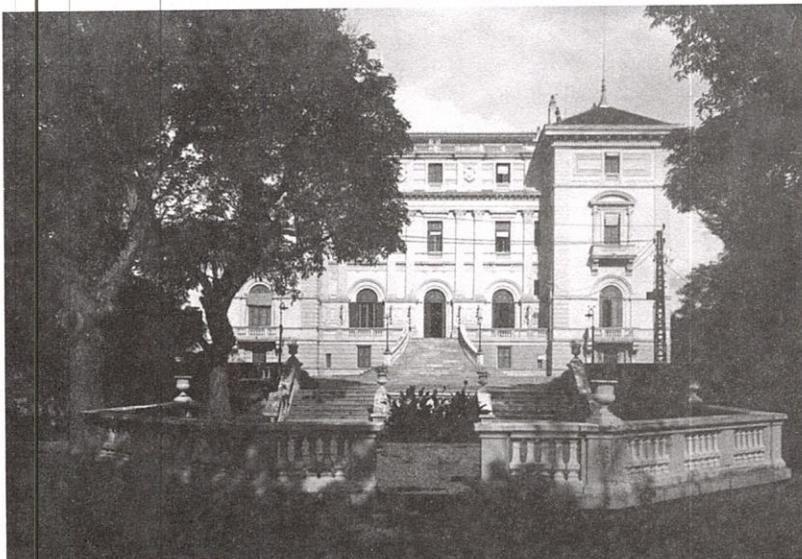
thúc chương trình lớp mót tại trường HSMN số 2 ở khu vực chợ Chuông cạnh bờ sông Đáy (Hà Đông -nay thuộc Hà Nội) các cô chú phụ trách đã tổ chức cho chúng tôi đi tham quan Thủ đô. Thé là lần đầu tiên trong đời, chúng tôi được đi trên những toa xe điện màu đỏ lộng gió, leng keng chạy từ thị xã Hà Đông về Bờ Hồ. Đến Hà Nội, chúng tôi thấy cái gì cũng lạ. Được tạm bố trí chỗ nghỉ chân ở trường trung học Lý Thường Kiệt, nhìn thấy mấy ổ điện không có cầu chì, nắp đây; một bạn tò mò nhặt một cọng dây tóc nhỏ xíu dưới đất dí vào ổ điện và bị điện giật bắn người. Chưa biết cái gì xảy ra! Lại gọi một đứa bạn khác đến thử tiếp thì cũng bị như vậy. Đem chuyện ấy hỏi cô phụ trách mới biết vừa làm một chuyện đại dột suýt mất mạng... Chuyện đi ngắn ngủi ấy để lại trong ký ức chúng tôi điện mạo ban đầu của Tháp Rùa, Hồ Gươm, cầu Thê Húc, cầu Long Biên, chùa Một Cột, quảng trường Ba Đình lịch sử... Điều này thật quan trọng, bởi vì trên cơ sở khám phá ban đầu ấy, mỗi đứa chúng tôi đều tự nhiên hình thành ham muốn tự mình phải

hiểu biết sâu hơn, rộng hơn, nhiều hơn noi mình vừa đi qua. Nhớ lại trước lúc mới vừa có hiệp định đình chiến, ba tôi đưa tôi từ chiến khu Đồng Tháp trở về nhà ở xã Vĩnh Kim (Mỹ Tho). Trong một đêm khuya yên áng, ba tôi dặn đi dặn lại là: Ra Bắc con đi một mình, không có anh chị bà con ruột thịt đi cùng. Nhưng con sẽ được Chính phủ, được Bác Hồ chăm sóc. Phải chăm chỉ học hành, cố gắng để khi nào có dịp gặp Bác thì nói với Bác đồng bào miền Nam luôn tin tưởng và nhớ Bác, mong ngày nước nhà thống nhất đón Bác về thăm. Và mặc dù chưa một lần đến Thủ đô, nhưng ba tôi vẫn nói về Hà Nội lịch sử với ba mươi sáu phố phường, với nhiều di tích lịch sử và danh lam thắng cảnh, đặc biệt Hà Nội là nơi Bác Hồ đang sống và làm việc.

Đồng bào Miền Bắc, từng người dân của Thủ đô đối xử với HSMN thật ân tình, chu đáo. Hàng trăm những mẫu hồi ký của các cựu HSMN đã kể biết bao mẫu chuyện cảm động về tấm lòng của nhân dân miền Bắc, của đồng bào Thủ đô Hà Nội. Ai ai cũng nhớ lại hình ảnh những rùng người, rùng cờ,

tiếng hoan hô, tiếng trống rộn ràng, tiếng gọi tha thiết cùng những nụ cười rạng rỡ của người già, của các bác, các cô, của nam nữ thanh thiếu nhi ở các địa phương chào đón những người con từ miền Nam ra Bắc tập kết. Các gia đình được phân công đón từng nhóm về nhà mình. Biết HSMN không quen với cái lạnh buốt xương giữa ngày đông giá, nhiều gia đình tự động lây rom rạ đan kết lót cho chúng tôi đêm ngủ đỡ lạnh. Có những gia đình thức dậy sớm, đun cho chúng tôi thau nước nóng rửa mặt rồi ra đồng.

Nói về tình cảm của Đảng, Chính phủ, của đồng bào miền Bắc, của Thủ đô Hà Nội, mỗi HSMN trước tiên bao giờ cũng nghĩ đến Bác Hồ, Bác Tôn, Bác Phạm Văn Đồng, Bác Đỗ Mười cùng nhiều đồng chí có trách nhiệm khác. Dù bận trăm công nghìn việc, nhưng trong lòng Bác Hồ bao giờ cũng có chỗ dành cho HSMN. Vào dịp Tết Trung thu, Tết Nguyên đán, (ngay cả Tết 1969, trước khi Bác qua đời hơn nửa năm), Bác thường gọi điện sang Bộ Giáo dục, Ban Thông nhất hỏi han việc lo Tết cho các cháu về vật chất, tinh thần ra sao. Bác gợi ý bà con miền Bắc đón các cháu về ăn Tết với gia đình cho các cháu đỡ nhớ nhà, nhớ quê. Còn mỗi khi đến thăm các trường HSMN, Bác thường đi thẳng xuống bếp, nhà Ở, nhà vệ sinh để xem việc ăn ở của các cháu ra sao. Bác thường hỏi tĩ mỉ, rất ân cần: "Các cháu ăn có no không?". "Các cháu mặc có ấm không?". Ở Trường nội trú Dân tộc HSMN, các cháu thật thà đáp: "Dạ chưa no lắm ạ!". Bác đứng yên lặng một lúc, tỏ ra buồn phiền rồi nói với đồng chí lãnh đạo nhà trường: "Các cô, các chú có thực hiện đủ tiêu chuẩn không?

Các cháu đang tuổi ăn, tuổi ngủ, phải lo cho các cháu đầy đủ". Đến một trường nữ sinh nọ, khi thấy mặt các cháu gái xanh xao, Bác dặn: "Các cô, các chú phải có chế độ cho các cháu gái đang tuổi dậy thì, cố gắng đảm bảo sức khỏe và vệ sinh cho các cháu". Bác Hồ trong trái tim của mỗi HSMN trở nên kính yêu, thân thương gần gũi hơn cả ông Tiên, ông Bụt trong những truyện cổ tích thần kỳ. Tâm lòng, tình cảm của Bác, của các lãnh tụ Đảng, Nhà nước luôn là những dấu son sáng chói trong ký niệm mỗi HSMN trên đất Bắc.

Và cứ thế, trong tình thương yêu vô bờ của Bác Hồ, của Đảng, Chính phủ; của đồng bào Thủ đô và nhân dân miền Bắc, chúng tôi lớn lên từng ngày, từng giờ; quen dần với cái rét tê tái mùa đông, cái lạnh se lạnh của nỗi nhớ, biết hòa mình vui buồn cùng các biến cố, sự kiện đất nước. Các trường, các lớp HSMN có chương trình kết nghĩa với các hợp tác xã, các xí nghiệp trường học Thủ đô và ở các địa phương miền Bắc. Các hoạt động giúp dân cắt lúa, trồng khoai, đắp đê, bắt sâu, chống hạn, chống lụt, chống bão, đào hầm tránh bom đạn vv..., càng gắn bó sát son tinh nghĩa Bắc-Nam. Những HSMN sống tại Thủ đô tham gia mạnh mẽ vào các hoạt động văn hóa, thể dục thể thao của Thủ đô: dọn sạch đường phố, trường lớp, trồng cây, đắp đê chống lụt, nạo vét hồ nước, xây dựng công viên, hồ Bảy Mẫu, công viên Thủ Lệ, sông Tô Lịch...đều có pha trộn mồ hôi cải tạo nạo vét của HSMN.

Rồi lần lượt kể trước người sau, HSMN học xong chương trình bổ túc, chương trình phổ thông để rồi ngay sau đó, một bộ phận không nhỏ tiếp tục được gửi đi học trình

độ cao hơn ở nước ngoài. Bộ phận khác được gửi đi đào tạo ở các trường quân đội, công an hoặc trực tiếp ra đời tham gia sản xuất, tham gia chiến đấu. Tuyệt đại bộ phận tiếp tục chương trình đại học, cao đẳng, trung học chuyên nghiệp ở Thủ đô Hà Nội.

Khi đế quốc Mỹ đánh phá Thủ đô, đánh phá miền Bắc; các trường đều về với dân, ở nhà dân, ngày học cạnh lớp bố trí ở đình chùa hoặc làm tạm bằng tranh tre nứa lá, đêm tham gia đào công sự, đào hầm hố, học dưới ánh đèn dầu leo lét. Nhịp sống Thủ đô như khỉ trời, như ánh sáng cứ thế lảng sâu vào tâm hồn, vào suy tư, ký ức của mỗi HSMN. Có những ngày miệt mài trên lớp học, trong phòng thí nghiệm; có những lúc mải mê với sách vở trong thư viện quốc gia trên đường Tràng Thi; có những khi suy ngẫm cùng bao sự kiện ở Viện bảo tàng Lịch sử và Viện bảo tàng Cách mạng nằm trên đường Trần Quang Khải cạnh đê sông Hồng. Một ngày mong đợi dài bằng một năm. Hà Nội chúng kiến cảnh HSMN nhiều đêm mất ngủ, mất ngủ nhìn bầu trời đêm đêm nhấp

nhánh nhũng vì sao như muốn tìm thấy đâu đó ánh mắt của người thân phía trời Nam Tổ quốc. Hà Nội bắt gặp những tối thứ bảy HSMN có mặt rất đông trong câu lạc bộ Thông nhất dành riêng cho cán bộ và HSMN; nhớ mãi những ngày lễ Tết, Chủ tịch UBND thành phố Trần Duy Hưng đến thăm, ân cần trò chuyện với những đứa trẻ xa nhà. Trong từng ngọn trúc la đà trên mặt nước Hồ Tây, ẩn trong bờ bãi xa mờ sương khói, nhờ kiến thức văn hóa, HSMN như nghe được cả âm hưởng tận thời Lạc Long Quân phá sập động Hồ tinh cứu dân lập đất, thấy cả bóng trâu vàng đất Việt như ẩn hiện đâu đây; cảm nhận sâu sắc những bia tiền sĩ trên lưng rùa đá trong Văn Miếu quốc tử giám, ánh thép gươm thiêng dưới đáy Hồ Gươm long lanh sắc thu huyền diệu...Hà Nội, mỗi viên đá lát, mỗi góc phố, ngọn cây đều có tâm hồn và lịch sử. Những ngày đế quốc Mỹ sử dụng pháo đài bay mở những trận không kích chiến lược xuống Thủ đô Hà Nội là những ngày vô cùng bi tráng. Đi đâu cũng thấy đổ nát đau thương. Đi đâu cũng nghe chiến thắng, chiến công.

Một Khâm Thiên bị trúng bom rải thảm biến thành đống gạch vụn vùi lấp vĩnh viễn hàng trăm dân thường, một Ga Hàng Cỏ bị đánh sập ngay khu tiền sảnh, một bệnh viện Bạch Mai bị vùi trong cát bụi. Đường xe lửa chạy dọc Thường Tín bị bom đạn cày xới; đường ray, toa tàu ngổn ngang đổ đồng. Cầu Long Biên mây lẩn sập nhịp nhung nhanh chóng được phục hồi, đoàn tàu chỉ viên cho miền Nam vẫn sầm sầm

lăn bánh. Xác B52 nát vụn chất đống trên luống cày, ruộng lúa, trong hò Trúc Bạch. Phi công Mỹ bị bắt làm tù binh đi dài trên đường phố... Mười hai ngày đêm "Chiến dịch Điện Biên Phủ trên không" trời Hà Nội giăng lưới lửa dày đặc. Những đường đạn đủ loại sáng rực bầu trời. Tiếng bom nổ rung đất, tiếng máy bay phản lực chói tai. Mảnh bom đạn rào rào rơi trên ngọn cây, mái nhà. Chúng tôi nấp dưới những hầm cá nhân, đầu đội mũ rom nhung vẫn cố nhô khỏi mặt đất nhìn phía trời Hà Nội,

thỉnh thoảng nhảy bật khỏi miệng hầm, miệng héto: "Cháy rồi! Cháy rồi!". Trên bầu trời lúc ấy hiện rõ một cột lửa khổng lồ lả tả rơi xuống đất. "Pháo đài bay" giặc Mỹ bị bắn hạ!

Để đẩy mạnh cuộc kháng chiến chống Mỹ cứu nước, giải phóng miền Nam, bảo vệ miền Bắc; nhiều HSMN đã trực tiếp tham gia vào các binh chủng không quân, hải quân, lục quân, phòng không và các binh chủng phục vụ chiến đấu khác. Một thí dụ: Để trở thành một chiến sĩ lái máy bay chiến đấu phản lực, người phi công tương lai phải qua các khâu kiểm tra nghiêm ngặt về sức khỏe, trình độ văn hóa, kỹ thuật, phẩm chất, tài năng... Song, nhờ được nuôi dạy, rèn luyện trong môi trường đặc biệt mà chỉ riêng trong năm 1961, ở Hà Nội, Chương Mỹ và Đông Triều đã tuyển được trên 200 HSMN đưa đi đào tạo trong các trường không quân - phòng không. Chính lực lượng được đào tạo này, cùng với các chiến sĩ quê hương miền Bắc đã tham gia vào các trận chiến đấu làm quân thù kinh hồn, bạt vía, mặc dù tương quan lực lượng, mức độ hiện đại của phi cơ và khí tài thì địch hơn hẳn ta.

Đã có hơn bốn mươi liệt sĩ là HSMN như Nguyễn Văn Bảy, Trần Văn Đe, Trần Thiện Cảnh, Võ Văn Mẫn, Trần Triêm, Lê Diêm... ngã xuống trên mặt trận không quân - phòng không này. Họ ngã xuống cho Tổ quốc, cho miền Nam, cho Thủ đô ở độ tuổi còn rất trẻ. Họ ngã xuống với những chiến công quang vinh, hiển hách.

Một vài nhận định khái quát:

Từ năm 1954 - 1975, trên đất Bắc đã tồn tại một hệ thống các trường HSMN, nơi nuôi dưỡng, đào tạo trên ba chục ngàn con em cán bộ miền Nam, bao gồm con em

cán bộ người Hoa cũng như các dân tộc ít người khác.

Trường HSMN là thành quả của tầm nhìn, tư duy chiến lược của Bác Hồ, Trung ương Đảng, Chính phủ; là sự thể hiện sâu sắc tình yêu thương vô bờ của lãnh tụ, của thầy cô giáo, đồng bào miền Bắc, nhân dân Thủ đô đối với miền Nam nói chung, con em miền Nam nói riêng.

Trường HSMN là nơi thực hiện xuất sắc nguyên lý giáo dục toàn diện, đặt giáo dục tư tưởng, đạo đức lên hàng đầu, học kết hợp với hành, giáo dục nhà trường gắn bó mật thiết với xã hội; noi học sinh thể hiện rất cao tinh thần tự quản, tự lực, tự đào tạo, vươn lên trưởng thành trước tuổi, rèn luyện ý chí, nghị lực, sẵn sàng cho mọi nhiệm vụ được giao phó.

HSMN trưởng thành, có mặt trên mọi lĩnh vực chiến đấu giành độc lập dân tộc, bảo vệ và xây dựng Tổ quốc Việt Nam XHCN trong và sau khi chiến tranh kết thúc.

TRỞ VỀ THỰC TẠI

Hướng về 1000 năm Thăng Long-Hà Nội.

Tuyệt đại bộ phận HSMN trưởng thành đã trở về quê hương phục vụ. Phần lớn trong số ấy đều có trình độ đại học, sau đại học, kỹ sư, cán bộ nghiên cứu, giáo sư, phó giáo sư, tiến sĩ, thạc sĩ, anh hùng lao động, anh hùng lực lượng vũ trang, tướng lĩnh, sĩ quan quân đội, nhà văn, nhà thơ, nhà báo, nhà giáo nhân dân, nghệ sĩ nhân dân, giảng viên, nhà khoa học, cán bộ quản lý, đại biểu Quốc hội; bộ, thứ trưởng; chủ tịch, phó chủ tịch UBND các cấp. Không ít đồng chí là Ủy viên BCH TW Đảng, Ban Bí thư TW, Ủy viên Bộ Chính trị v.v. Chỉ tính riêng tại T/P Hồ Chí Minh đã có hàng ngàn cán bộ nguyên là HSMN có mặt ở đủ các lĩnh vực hoạt động

trong nhiều năm qua. Riêng trong ngành Giáo Dục & Đào Tạo đã thấy rất nhiều đồng chí có tên tuổi như: GS.TS Nguyễn Thiện Nhân, PGS.TS Trần Chí Đáo, PGS.TS Nguyễn Tân Phát, GS.TS Nguyễn Ngọc Giao, GS.TSKH Trương Minh Vệ, GS.TS Nguyễn Văn Đến, PGS.TS Phan Thị Tươi, GS.TS Dương Thanh Liêm, GS.TSKH Ngô Kiều Nhi, PGS.TS Nguyễn Văn Hanh, GS.TS Nguyễn Thanh Tuyền, PGS.TS Bùi Cách Tuyền, PGS.TS Đào Công Tiến, GS.TSKH Lê Ngọc Trà và nhiều người khác không thể nêu hết...; họ là những người học ở các trường HSMN hoặc những người lớn tuổi hơn như Nguyên Thủ tướng Phan Văn Khải, GS Trần Hồng Quân... thì học ở Trường Bổ túc công nông TW Hà Nội. Tất cả được hưởng chế độ ưu đãi của HSMN, của cán bộ miền Nam tập kết.

Năm nay thành phố Hồ Chí Minh cùng cả nước hướng đến

1000 năm Thăng Long - Hà Nội. Lòng bồi hồi cảm xúc. HSMN dù đang còn công tác hay đã nghỉ hưu, tất cả khi nghĩ về Thủ đô, nghĩ về Thăng Long-Hà Nội, lòng lại dậy lên bao kỷ niệm không thể nào quên.

Thế gian này đã có một Việt Nam quật cường giương cao ngọn cờ độc lập dân tộc và CNXH. Ở đất nước anh hùng ấy có một Thủ đô Hà Nội và một thành phố anh hùng mang tên Chủ tịch Hồ Chí Minh. Lăng của Chủ tịch Hồ Chí Minh nằm tại Quảng trường Ba Đình lịch sử. Một nhà thơ miền Nam sống ở TP. Hồ Chí Minh ⁽¹⁾ ra thăm Lăng Bác đã nhìn thấy "một Mặt trời trong Lăng rất đỏ" hiện thân trong giấc ngủ ngàn thu của Chủ tịch Hồ

đẹp, phát triển bền vững. Hà Nội là trung tâm chính trị, kinh tế, văn hóa, khoa học, kỹ thuật... của đất nước; là nơi cả dân tộc gửi gắm niềm tin và hy vọng. Chúng ta luôn ước mong cho Thủ đô sẽ là nơi đi đầu trong sự nghiệp CNH, HĐH đất nước, đi tiên phong trong chiến lược đào tạo và bồi dưỡng nhân tài; quy tụ, thu hút được những người giỏi nhất, thông minh nhất, nhiệt huyết nhất về làm việc. Niềm tin ấy sẽ thành hiện thực. Mơ ước ấy rồi sẽ đơm bông kết trái. Hà Nội trong tim mỗi người. Và mỗi người như thấy mình đang giữa Thủ đô trong những ngày Đại lễ 1000 năm Thăng Long - Hà Nội.

*Viết trong dịp
Lễ Quốc khánh 2/9/2010.*

Chí Minh. Và mỗi một HSMN, mỗi một người dân sống ở TP mang tên Bác đều cảm nhận được ánh sáng rực rỡ không bao giờ tắt của "Mặt trời rất đỏ" ấy trong tâm thức, trong suy nghĩ và hành động của mình.

Mỗi người Việt Nam không ai không cảm thấy vui mừng, phấn khởi trước một Thủ đô ngàn năm lịch sử đang vươn lên trong tầm cao mới, phấn đấu đi đầu vừa mở rộng quy mô vừa tăng cường chất lượng cuộc sống, ưu tiên các lĩnh vực hàm lượng tri thức cao, xây dựng một đại đô thị xanh, sạch,

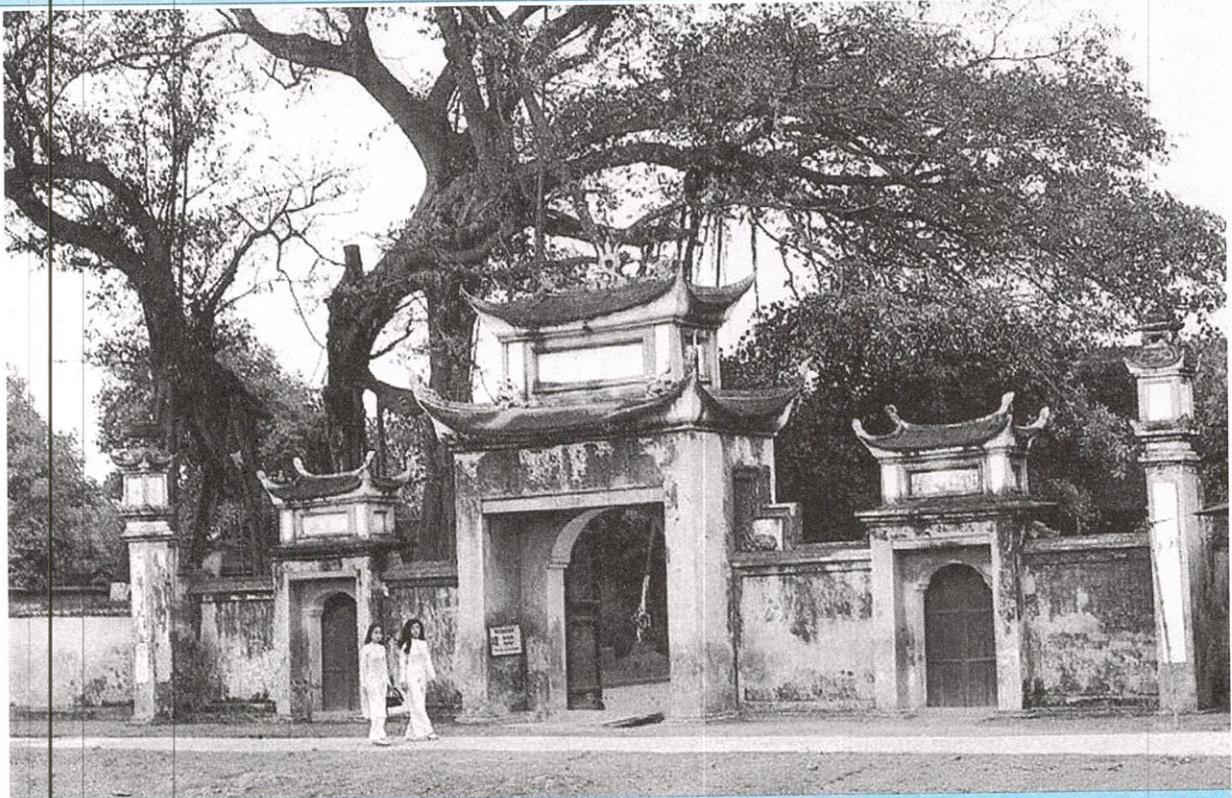
.....
(1). Nhà thơ Viễn Phương trong bài thơ "Viếng lăng Bác" có câu:

Ngày ngày Mặt trời đi qua trên Lăng

Thấy một Mặt trời trong Lăng rất đỏ

Tài liệu tham khảo:

1. Trường HSMN trên đất Bắc. (NXB Chính trị Quốc Gia, H.2000).
2. HSMN ngày ấy hôm nay (NXB Chính trị Quốc Gia, H.2002).
3. Nửa thế kỷ HSMN trên đất Bắc 1954-2004 (NXB Chính trị Quốc Gia, H.2004).
4. Lịch sử Trường HSMN trên đất Bắc (1954-1975)- Đề tài NCKH trọn điểm cấp Bộ. TP HCM 2008.
5. Truyền thống lịch sử Trường HSMN trên đất Bắc 1954-1975, (NXB Chính trị Quốc Gia, H.2009).

TÍNH CÁCH *người Hà Nội*

GS.TSKH. Trần Ngọc Thêm (ĐHQG TP. Hồ Chí Minh)

I

Tinh cách tập thể, theo chúng tôi, là hệ thống các đặc điểm tương đối bền vững của một cộng đồng người (*chủ thể*) trong điều kiện *không gian* và *thời gian* sinh tồn cụ thể của họ.

Tinh cách tập thể rất gần với *bản sắc văn hoá cộng đồng*, do đều có nét chung là bao gồm những đặc trưng tinh thần, tương đối bền vững. Chúng là hai khái niệm giao nhau: bản sắc văn hoá cộng đồng khác tinh cách tập thể ở chỗ nó có thể bao gồm cả những đặc trưng không trực tiếp thuộc về con người, còn tính

cách tập thể khác bản sắc văn hoá cộng đồng ở chỗ nó có thể bao gồm cả những đặc trưng phi giá trị.

Tinh cách tập thể mà chúng ta quan tâm ở đây là "tinh cách người Hà Nội", nó liên quan đến phạm trù "văn hoá thủ đô". Ở những nền văn hoá thuộc loại hình trọng động như phương Tây, "văn hoá thủ đô" đối lập với "văn hoá tĩnh lẻ", còn ở những nền văn hoá thuộc loại hình trọng tĩnh như Đông Nam Á, do nông thôn có vai trò đặc biệt quan trọng, nên văn hoá thủ đô ở đây không đối lập với văn hoá tĩnh lẻ mà chủ yếu đối lập trực tiếp với văn hoá nông thôn.

Như vậy, tính cách người thủ đô của loại hình văn hóa trọng tĩnh (như Việt Nam) là hệ thống các đặc điểm tương đối bền vững của cộng đồng thị dân (*chủ thể*) thuộc trung tâm hành chính quốc gia trong sự chi phối thường xuyên của văn hóa nông thôn và biến đổi theo thời gian sinh tồn của họ.

II

Theo thời gian sinh tồn, trong giai đoạn khi mà văn hóa Nho giáo chiếm ưu thế (tk. XV-XIX), cấu trúc tính cách người Hà Nội xét theo chủ thể là do tầng lớp Nho sĩ chi phối. Họ tuy có số lượng ít song có địa vị được cộng đồng xã hội thừa nhận. Vào tk. XIX, do Hà Nội không còn là kinh đô nên tầng lớp Nho sĩ gần gũi với dân hơn, và do vậy tính cách của giai tầng này càng mang tính đại diện cho tính cách Hà Nội.

Các đặc trưng điển hình nhất trong cấu trúc tính cách của người Hà Nội giai đoạn này là: (1) Trọng học vấn; (2) Trọng nhân cách; (3) Trọng bản lĩnh, khí tiết; (4) Trọng tài hoa; (5) Trọng tình cảm, đa tình.

Ba đặc trưng đầu làm nền cái mà ta quen gọi là *kẻ sĩ* (hay *sĩ phu*) Bắc Hà. Tuy Bắc Hà là khái niệm chỉ chung cho cả vùng Đàng Ngoài (từ sông Gianh trở ra), nhưng *kẻ sĩ Bắc Hà* điển hình đều tập trung tại Thăng Long - Hà Nội. Vì vậy "kẻ sĩ Bắc Hà" và "Nho sĩ trí thức Hà Nội" trở nên đồng nhất với nhau.

Hai đặc trưng cuối (tài hoa + đa tình) làm nên nhà Nho tài tử như một hiện tượng đặc thù của văn hóa Việt Nam và được khảo sát khá kỹ trong các công trình của Trần Đình Huệ,

Trần Ngọc Vương. Nó là sản phẩm sự kết hợp giữa sự chuẩn mực của nhà Nho chính thống với sự linh hoạt của văn hóa truyền thống nông nghiệp.

II

Trong giai đoạn khi mà văn hóa tiểu tư sản chiếm ưu thế (nửa đầu tk. XX), cấu trúc tính cách của người Hà Nội có sự biến đổi mạnh. Do ảnh hưởng của văn hóa Pháp, trong cộng đồng người Việt nhanh chóng hình thành một tầng lớp *tiểu tư sản* với số lượng ngày một đông đảo, dần dần trở thành giai tầng trung tâm.

Cho đến những năm 30, tính cách người Hà Nội giai đoạn này đã được hình thành khá

rõ nét với 4 thành tố chính: (a) Tính cách tiểu tư sản thành thị, (b) Tính cách Nho giáo, (c) Tính cách truyền thống văn hóa nông nghiệp và (d) Sự phối hợp giữa các thành tố trên với nhau và với tính cách giai đoạn trước.

a) Tính cách tiểu tư sản thành thị:

1) Ý thức cá nhân: Ý thức mạnh mẽ về lợi ích, quyền tự hữu, quyền tự do không để người khác xâm phạm. Tính toán sòng phẳng, rạch ráo.

2) Lãng mạn và mơ mộng: biết hưởng thụ cuộc sống một cách hào hoa, thanh nhã: Hình

ảnh tóc thê thả bay theo gió, hay hoài niệm, thích gặm nhấm nỗi cô đơn. Hình ảnh phụ nữ ra đường mặc áo dài tân thời cầm ô; đàn ông mặc áo phục cà vạt lịch lãm, đầu đội mũ catket trắng, chân đi giày tây. Ăn bơ sữa, bàn ăn phủ khăn trắng, chỗ ngồi trong bàn ăn là cố định. Thói quen tổ chức định kỳ bữa ăn gia đình để mời bạn bè.

3) Tính ích kỷ: Coi trọng các quyền lợi, tài sản của mình tới mức e ngại đủ điều. Khó hy sinh hết mình vì sự nghiệp, lý tưởng (ss. nhân vật Hoàng trong truyện ngắn "Đôi mắt" của Nam Cao).

4) Tính khép kín: Không muốn bị làm phiền. Không muốn ai nhòm ngó vào chuyện riêng tư của mình và gia đình mình. Cũng không xâm phạm lợi ích của người khác. Trong quan hệ thì có đi có lại, không hào phóng (như người Nam Bộ).

Bốn đặc trưng trên chịu ảnh hưởng rõ rệt của văn hóa phương Tây. Gia đình cô Hiền trong truyện ngắn "Một người Hà Nội" của Nguyễn Khải có đầy đủ các đặc trưng này.

b) Tính cách Nho giáo:

5) Coi trọng gia đình: Coi trọng chữ Hiếu và các bỗn phận với gia đình - một kiểu gia đình yên ổn, nền nếp, có trên có dưới, có tình có nghĩa. Đặc trưng này vừa là sản phẩm của truyền thống Nho giáo, vừa mang tính đặc thù đô thị, vì ở nông thôn thì tính cộng đồng làng xã vượt trội hẳn cộng đồng gia đình.

6) Coi trọng giáo dục nhân cách: Ở trường, việc dạy đạo đức theo sách "Luân lý giáo khoa thư lớp đồng áu" được đưa lên hàng đầu. Học trò không bao giờ nói bậy, một em bé cũng biết lễ nghĩa, tôn ti trật tự, kính trên nhường dưới, nói năng luôn thưa gửi. Ở nhà ông bà cha mẹ rèn dũa kỹ lưỡng từng ly từng tí: từ việc nhíu lông mày sao cho đúng cách cho đến bước chân đi sao cho tôn dáng người...

7) Giữ nghiêm nền nếp: Tôn trọng từ nền nếp gia phong đến các luật lệ, quy ước xã hội. Con gái ra đường phải đi cùng anh, chị, bố, mẹ, ăn mặc thi phải "kín cổng cao tường".

8) Coi trọng thứ bậc: Người cha luôn giữ khoảng cách, ít gần gũi, ít chuyện trò tâm sự với con cái¹. Điều này khiến tính cách người Hà Nội thời xưa gắn với gia đình Trung Hoa, Hàn Quốc; nhưng trong khi người cha Trung Hoa, Hàn Quốc vừa thứ bậc vừa quyền uy thì người cha Hà Nội chỉ thể hiện thứ bậc một cách hiền lành mà vẫn chất quyền uy khô khan.

c) Tính cách truyền thống văn hóa nông nghiệp lúa nước:

9) Coi trọng uy quyền và vai trò "nội tướng" của bà chính thất [Hoàng Hưng 2010]: Cô Hiền trong "Một người Hà Nội" của Nguyễn Khải trách cháu: "Mày bắt nạt vợ mày quá, không để nó tự quyết định bắt cứ việc gì, vậy là hỏng. Người đàn bà không là nội tướng thì cái gia đình ấy cũng chẳng ra sao". Đặc trưng này trở thành một đối trọng làm mềm hóa đặc trưng số (8), nó cho thấy gia đình Hà Nội vẫn duy trì được một cách dai dẳng truyền thống trọng nữ của văn hóa nông

nông nghiệp lúa nước Đông Nam Á.

10) Ua hài hòa, thích sự vừa phải: Hài hòa, vừa phải từ cách cười châm chích; cách đi đứng khoan thai không quá nhanh, không quá chậm. Quan hệ xã hội ở mức phải chăng. Giúp đỡ người khác nhưng không quá nhiệt tình. Hưởng thụ cuộc sống nhưng không quá sa đà. Hào hoa mà không khen kiêu, khoe vẻ giàu sang. Phong nhã mà không lè mề, chậm chạp. Linh hoạt mà không lú lỉnh, xác xược. Duyên dáng mà không xuồng xă, lảng lơ. Thông minh, lịch thiệp mà không ba hoa, hời hợt. Vui không quá đà, giận không ra mặt. Dễ bị coi là giữ kẽ. Đây là một đặc trưng không nhầm lẫn được của truyền thống văn hóa nông nghiệp lúa nước Đông Nam Á. Trung Hoa tiếp thu tư tưởng này của văn hóa phương Nam, đề cao cách ứng xử "trung dung", nhưng trên thực tế trong Nho giáo Trung Hoa đầy rẫy những biểu hiện cực đoan.

11) Thiên về âm tính: An phận thủ thường, không thích mạo hiểm. Ngại tranh chấp, đối đầu, "dĩ hoà vi quý". Có thể thích nghi với sự thay đổi chứ không chủ động tạo nên thay đổi. Không nuôi chí lớn, không dám dấn thân làm việc khó, chỉ thích sống bình yên.

12) Khéo léo, ngọt ngào: Khéo léo trong giao tiếp ứng xử, ngọt ngào, có sức hấp dẫn trong nói năng. Dễ trở thành màu mè, khách sáo, giả tạo.

Hai đặc trưng (11) và (12) cũng là những biểu hiện tập trung của truyền thống văn hóa nông nghiệp lúa nước Đông Nam Á.

d) Sự phối hợp giữa các thành tố trên với

nhau và với tính cách giai đoạn trước:

13) Thanh lịch: Hào hoa, phong nhã, lịch lãm trong phong thái. Lịch sự, tề nhị trong giao tiếp xã hội. Chu đáo, ý tứ, trong ăn uống. Gọn gàng, tề chỉnh, chăm chút trong trang phục. Đặc trưng này là kết quả phối hợp sự tinh tế của truyền thống văn hóa nông nghiệp lúa nước Đông Nam Á với tính cách tiểu tư sản thành thị.

14) Trí tuệ, tinh tú敏锐: Tư duy sắc bén, lập luận chặt chẽ, tính toán giỏi. Lý trí mạnh hơn tình cảm. Tư duy lô-gích mạnh hơn trực cảm, bản năng. Cô Hiền trong "Một người Hà Nội" của Nguyễn Khải từ đầu đến cuối truyện là một người thực tế, luôn biết tính toán, rất lý trí. Đặc trưng này là kết quả phối hợp chất trí tuệ của truyền thống kẻ sĩ Bắc Hà với chất phân tích duy lý phương Tây mà giai tầng tiểu tư sản thành thị đã tiếp nhận.

15) Trọng danh dự, trọng chữ "tín": Tự trọng trong công việc, có lương tâm nghề nghiệp; tôn trọng đạo đức và lẽ phải. Không luôn cúi, không mưu mô, không ác tâm. Dễ sinh ra khái tính, thói hay lý sự, ngang tàng. Đặc trưng này là kết quả phối hợp của chất kẻ sĩ Bắc Hà, chất nhà Nho tài tử của tính cách Hà Nội giai đoạn trước với tính cộng đồng của truyền thống văn hóa nông nghiệp lúa nước.

Hệ thống tính cách hình thành trong giai đoạn này với nét THANH LỊCH làm đại diện có thể nói là một hệ thống tính cách hoàn chỉnh nhất của người Hà Nội, hội tụ được tinh hoa không chỉ theo thời gian (cổ kim) mà còn cả không gian (Đông Tây). Chính vì vậy mà một phụ nữ Hà Nội cho biết khi chị sang Pháp, người Pháp bảo chị có phong thái *giống hệt người Pháp thời xưa*, còn khi sang Nhật, người Nhật dù khó tính cũng *rất khâm phục và ngạc nhiên*².

III

Trong giai đoạn khi mà "văn hóa bao cấp" chiếm ưu thế (từ 1954 đến trước Đổi mới), cấu trúc tính cách người Hà Nội có sự biến đổi rất mạnh. Thành phần chủ thể có sự thay đổi lớn do có một bộ phận người Hà Nội di tản vào Nam, một bộ phận người kháng chiến từ chiến khu nhập cư về Hà Nội, một bộ phận

cán bộ và con em cán bộ từ miền Nam tập kết gia nhập vào Hà Nội.

Bậc thang giá trị đảo lộn: Chế độ phong kiến bị đả phá, bốn đặc trưng thuộc nhóm tính cách Nho giáo bị đánh giá là tiêu cực. Giai tầng tiểu tư sản bị coi là xấu xa, kéo theo 4 đặc trưng thuộc nhóm tính cách tiêu tư sản thành thi đều bị xem là phi giá trị. Cuộc cải tạo tư sản đầu những năm 1960 đã hoàn tất việc phủ nhận các đặc trưng này.

Từ giữa những năm 1960, lối sống thời chiến và lối sống nông thôn (do người Hà Nội sơ tán về nông thôn tiếp nhận) tiếp tục việc giải cấu trúc và phá vỡ hoàn toàn tính cách người Hà Nội hình thành trong giai đoạn mà văn hoá tiêu tư sản chiếm ưu thế.

Bên cạnh những nét tích cực còn giữ được như tính trọng danh dự, trọng chữ "tín" (đặc trưng 15) thể hiện qua việc người Hà Nội đi sơ tán nhờ hàng xóm giữ chìa khoá nhà hộ như một hiện tượng phổ biến thì nhiều nét tiêu cực cũng thâm nhập: Phong trào tập thể hóa với lối sống tập thể, sự can thiệp của tập thể vào đời sống gia đình và cá nhân làm du nhập vào môi trường thủ đô *tinh phong trào* và *tinh cáo bằng* vốn là những đặc trưng của văn hoá cộng đồng làng xã. Tính tập trung quan liêu của thời bao cấp đã làm hình thành nên một quan hệ *xin-cho* - một nét đặc trưng mới của tính cách Hà Nội giai đoạn này. Văn minh đô thị bị giảm mạnh. Nhà văn Nguyễn Ngọc Kể: "Năm 1962 tôi xa Hà Nội, tôi nhớ cái văn hóa thanh nhã, nhở đáng đi, giọng nói của những cô gái Hà thành tuổi mười tám, đôi

mươi xinh như mộng. Sau 1975, tôi quay trở lại Hà Nội, một mình đi lang thang khắp các phố phường chỉ để làm mỗi việc ngắm nhìn các thiếu nữ... và phát hiện họ toàn nói tục"³.

IV

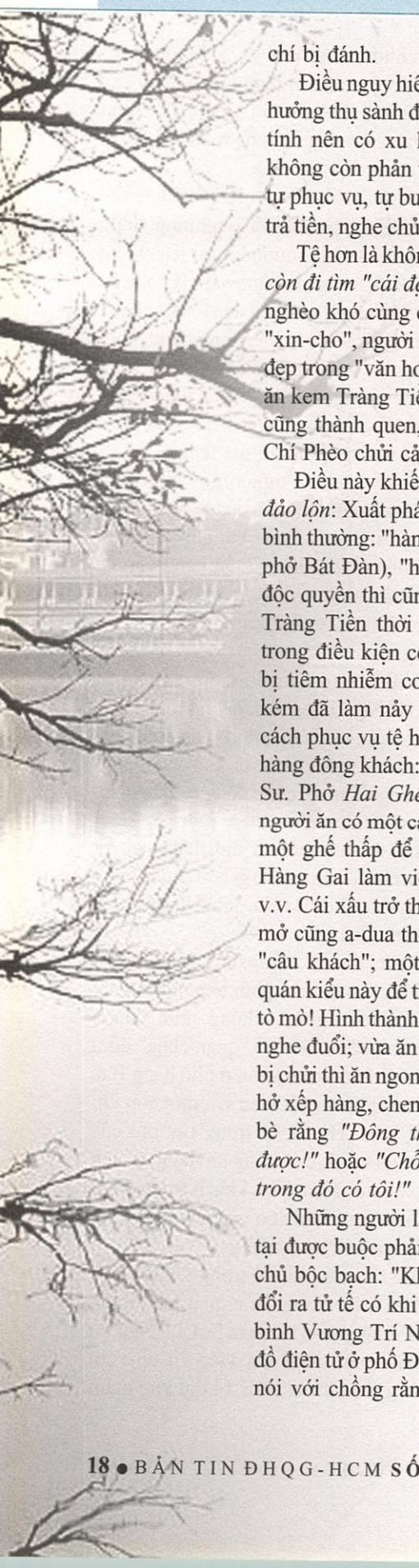
Sau *Đổi mới*, thành phần chủ thể thay đổi một cách triệt để hơn nữa. Tại phường Hàng Đào, số người Hà Nội mười đời trở lên chiếm không quá 9%; trong khi hàng năm Hà Nội có khoảng 1/5 số người nhập cư đến từ nơi khác⁴. Quá trình đô thị hóa ở ạt biến làng thành phố, còn người phố thì sống kiểu làng. Lối sống "thanh lịch" của người Hà Nội hầu như không còn có thể quan sát được nữa. Thay vào đó là hiện tượng những thói xấu gia tăng.

Nhóm tính cách có nguồn gốc Nho giáo hầu như không còn, vai trò của giáo dục gia đình suy giảm mạnh, trong khi chương trình đào tạo ở nhà trường không đặt nặng vấn đề giáo dục nhân cách, nhiều em học sinh, sinh viên như cỏ hoang mọc dại, không biết lễ nghĩa, ứng xử.

Số dân nhập cư ở tại nhiều địa phương du nhập vào Hà Nội không phải là tính cách nông dân / nông thôn, mà là một tính cách nông dân của những con người vượt ra khỏi tầm kiểm soát của nông thôn với cộng đồng cư dân quen thuộc, lại chưa tiếp nhận được một lối sống văn minh đô thị thay thế làm hình thành nên *lối sống tự do, tùy tiện* không có gì làm chuẩn mực. Hiện tượng lễ hội hoa Hà Nội chính là biểu hiện của sự hoang dã này.

Mặt khác do tác động của kinh tế thị trường, đồng tiền đã chi phối nếp nghĩ và lối sống của nhiều người. Những mưu chước lường gạt thị thành kiểu bà "quận chúa" dỗm cho người hùa vào mua vàng ở phố hàng Bạc rồi chuồn mất để lại cái kiệu với một con khỉ mà Phạm Đình Hổ đã kể trong tuỳ bút của mình khi xưa có chiều hướng gia tăng: khách nước ngoài xuống sân bay, khách trong Nam ra Hà Nội luôn có nguy cơ gặp tài xe taxi, lái xe ôm, người bán hàng lừa gạt.

Thái độ cục cằn, thô lỗ trong dịch vụ với điển hình là hiện tượng "bún quát, phở đuối, cháo chửi" không còn là ngoại lệ. Chợ Ngã Tư Sở trở thành nổi tiếng với việc khách xem hàng không mua thì bị chửi, bị đốt vía, thậm

chí bị đánh.

Điều nguy hiểm là người Hà Nội do cái gu hướng thụ sành điệu trong khi lại thiên về âm tính nên có xu hướng *nhẵn nhục, chai lỳ*, không còn phản ứng với cái xấu. Chấp nhận tự phục vụ, tự bung bê, lấy ghế, trông xe, đi trả tiền, nghe chủ quán quát tháo, mắng chửi.

Tệ hơn là không chỉ chấp nhận cái xấu mà còn đi tìm "cái đẹp" trong đó: Trước đây, do nghèo khó cùng cơ chế bao cấp với quan hệ "xin-cho", người Hà Nội đã từng tìm thấy cái đẹp trong "văn hoá" xếp hàng và đứng vỉa hè ăn kem Tràng Tiền. Hiện nay nghe chửi mãi cũng thành quen, ai cũng nghĩ rằng nó như Chí Phèo chửi cả làng nhung chừa mình ra.

Điều này khiến cho các giá trị văn hoá bị *đảo lộn*: Xuất phát điểm là những hiện tượng bình thường: "hàng tốt thì đông khách" (ví dụ phở Bát Đàn), "hàng dù bình thường nhung độc quyền thì cũng đông khách" (ví dụ kem Tràng Tiền thời bao cấp). Sự đông khách trong điều kiện cơ sở vật chất thiếu thốn lại bị tiêm nhiễm cơ chế xin-cho nên dịch vụ kém đã làm nảy sinh một nghịch lý: Cung cách phục vụ tệ hại là đặc trưng của các cửa hàng đông khách: Cháo "quát" phố Lý Quốc Sư. Phở *Hai Ghé* phố Hai Bà Trưng (mỗi người ăn có một cái ghế cao để đặt bát phở và một ghế thấp để ngồi). Cà phê Giảng số 7 Hàng Gai làm việc theo giờ "hành chính", v.v. Cái xấu trở thành mốt: một số quán mới mở cũng a-dua theo phong cách chửi bới để "câu khách"; một số người trẻ tìm đến các quán kiểu này để trải nghiệm cảm giác thú vị, tờ mờ! Hình thành loại người thích nghe chửi, nghe đuổi; vừa ăn vừa xem biểu diễn và thấy bị chửi thì ăn ngon hơn! Có những người hăm hở xếp hàng, chen hàng để chứng tỏ cho bạn bè rằng "*Đông thé mà tôi vẫn chen mua được!*" hoặc "*Chỗ ấy toàn người sành điệu, trong đó có tôi!*"

Những người làm ăn đúng đắn muôn tồn tại được buộc phải tỏ ra vô văn hoá: Có ông chủ bộc bạch: "Khách quen bị chửi rồi, giờ đổi ra từ tể có khi lại phá sản"⁵. Vợ nhà phê bình Vương Trí Nhàn bán buôn đồng hồ và đồ điện tử ở phố Đồng Xuân luôn ngạc nhiên nói với chồng rằng: *Nói thật đúng giá khó*

*bán hàng lắm. Người ta chỉ thích cái gì thật đắt, vì nghĩ đắt thì mới xịn!*⁶.

Tóm lại, người Hà Nội hiện tại đang tiếp tục sống với một hệ tính cách bất thường sinh ra từ một thời có tới hai cái bất thường là thời chiến và thời bao cấp.

V

Tình trạng gần như vượt ra khỏi tầm kiểm soát về mặt văn hoá - xã hội hiện nay của tính cách người Hà Nội không chỉ đơn giản là đáng báo động. Kỷ niệm 1000 năm Thăng Long - Hà Nội, chúng ta cần phải có những hành động thiết thực để trả lại cho Hà Nội những nét đẹp trong tính cách mà người Hà Nội vốn có. Chính quyền đô thị và người Hà Nội hãy tuyên chiến với những thói xấu mà việc để nó len lỏi vào có phần lỗi của mỗi chúng ta.

Hiện nay tại Hà Nội bắt đầu xuất hiện một số cửa hàng do các doanh nhân Tp. Hồ Chí Minh ra mở, rất đông khách, nét đặc biệt duy nhất là *toàn bộ dàn nhân viên phục vụ được đưa từ Nam ra*, khách sai bảo, đòi hỏi tai ngược kiêu giãnh như nhau, luôn mỉm cười hiền lành với chữ "Dạ" thật ngọt! Hy vọng với thời gian, văn hoá Hà Nội sẽ trở lại đẹp hơn, tính cách người Hà Nội sẽ trở lại bình thường hơn!

1. Hoàng Hưng 2010: *Lối sống người Hà Nội qua ba thế hệ một gia đình trí thức*. -<http://www.diendan.org/viet-nam/loi-song-nguo-ha-noi/qu-a-ba-the-he-mot-gia-dinh-tri-thuc>

2. Nghệ nhân hoa lụa Mai Hạnh (nhà số 5, phố Chả Cá), x: Bảo tồn nét thanh lịch của người HN thế nào? - <http://www.vtc.vn/394-258196/phong-su-kham-pha/bao-ton-net-thanh-lich-cua-nguo-hn-the-nao-bai-6.htm>

3. Nguyên Ngọc 2006: *Hãy tôn trọng quyền tiêu dùng của người dân* (Đặng Nam ghi). - <http://tuoitre.vn/Van-hoa-Giai-tri/146358/Hay-ton-trong-quyen-tieu-dung-cua-nguo-dan.html>

4. Nét thanh lịch - một tính cách rất Hà Nội. - <http://www.hanoiyeu.com/forum/showthread.php?t=1262>

5. *Mua hàng nghe... chửi mới vui?* - <http://www.eva.vn/gia-ca-thi-truong/mua-hang-nghe-chui-moi-vui-c2a22969.html>

6. Vương Trí Nhàn 2006: *Đó là một tàn dư cần xóa bỏ* (Thu Hà ghi). - <http://tuoitre.vn/Van-hoa-Giai-tri/146357/Do-la-mot-tan-du-can-xoa-bo.html>

Bí thư Thành ủy TPHCM
Lê Thanh Hải trả lời phỏng vấn báo chí.
Ảnh: Việt Dũng

Ngay sau phiên bế mạc
Đại hội đại biểu Đảng bộ

TPHCM lần thứ IX
(nhiệm kỳ 2010 - 2015),
đồng chí Lê Thanh Hải,

Ủy viên Bộ Chính trị,
Bí thư Thành ủy TPHCM
đã trả lời phỏng vấn
các cơ quan báo chí.

Bí thư Thành ủy TPHCM LÊ THANH HẢI: Nhìn thẳng vào sự thật, quyết tâm khắc phục yếu kém để phát triển

H. Quân - T. Sơn - H. Hiệp

* **Báo SGGP:** *Thưa đồng chí, Đại hội đại biểu Đảng bộ TPHCM lần thứ IX (nhiệm kỳ 2010 - 2015) đã bế mạc. Xin chúc mừng đồng chí được tín nhiệm tái đắc cử chức vụ Bí thư Thành ủy TPHCM. Trước trách nhiệm hết sức lớn lao mà Đảng bộ và nhân dân TP giao phó, lúc này đồng chí đang nghĩ gì?*

Đồng chí LÊ THANH HẢI:
Như các đồng chí đã biết, qua hơn 3 ngày làm việc, có cơ sở để khẳng định đại hội của chúng ta đã thành công. Thành công này không chỉ ở mấy ngày đại hội mà là kết quả của

một quá trình. Trong đó, TP đã chấp hành sự chỉ đạo của cấp trên với tất cả sự tự giác, tâm huyết và trí tuệ, mong muốn xây dựng TP tiếp tục phát triển, vượt qua mọi khó khăn thử thách, đóng góp ngày càng nhiều vào sự phát triển chung của đất nước. Tất nhiên, chúng tôi hiểu đây chỉ là bước đầu cho một bước tiếp theo rất quan trọng, làm sao để các nghị quyết của đại hội - kết tinh trí tuệ, tâm huyết của toàn Đảng bộ và nhân dân TP sớm đi vào cuộc sống. Làm sao để TP chúng ta sớm khắc phục những hạn chế, yếu kém đã được thể hiện rõ trong Báo cáo chính trị, trong kiểm

điểm của Thành ủy tại đại hội này. Vấn đề quan trọng, phải nhìn thẳng vào sự thật, chung sức khắc phục những hạn chế, yếu kém đó. Phải có một quyết tâm rất cao để tổ chức thực hiện những chủ trương, chính sách, những chỉ tiêu cụ thể mà nghị quyết đã đề ra.

* **Báo SGGP:** *Ở trên đồng chí có nói "vấn đề quan trọng là làm sao để các nghị quyết của đại hội sớm đi vào cuộc sống". Như vậy, trong thời gian tới, đồng chí lưu ý gì về việc triển khai nghị quyết đại hội?*

- Nghị quyết đã có rồi, điều quan trọng vẫn là tổ chức thế nào

Cần có sự phân công trách nhiệm rõ ràng, có tăng cường kiểm tra giám sát, thường xuyên sơ kết, tổng kết, đánh giá... Vấn đề cốt lõi là Đảng bộ TPHCM, trước hết là Ban Thường vụ Thành ủy và các đồng chí chủ chốt cũng như các đồng chí đứng đầu cấp ủy phải phát huy truyền thống cách mạng kiên cường của TP, truyền thống năng động sáng tạo, tinh thần đoàn kết, phát huy mọi nguồn lực xây dựng và phát triển TP. Để làm được việc đó, vấn đề mấu chốt là công tác cán bộ. Đây là nguyên nhân của mọi nguyên nhân. Do vậy, việc tiếp tục đổi mới công tác cán bộ, nâng cao năng lực, sức chiến đấu của các tổ chức Đảng là nhiệm vụ then chốt. Phải làm nhiều việc nhưng phải hết sức quan tâm đến công tác cán bộ, không chỉ cho hiện nay mà cho cả tương lai.

(Đồng chí Lê Thanh Hải, Ủy viên Bộ Chính trị, Bí thư Thành ủy TPHCM)

để thực hiện nghị quyết đó. Sau đại hội, Thành ủy sẽ có kế hoạch quán triệt nghị quyết và triển khai cụ thể hóa nghị quyết thành những chương trình hành động, kế hoạch, chương trình công tác rất cụ thể. Gắn liền với kế hoạch đó là sự phân công trách nhiệm rõ ràng và kiểm tra giám sát cụ thể. Trong đó, phải có gắng phát huy vai trò giám sát của nhân dân, cụ thể là HĐND, MTTQ các cấp. Một trong những thành công nhất của TP chúng ta là qua thực tiễn, đã góp phần quan trọng vào quá trình hình thành và phát triển đường lối chính sách của Đảng. Đặc biệt là trong đường lối đổi mới nền kinh tế theo định hướng xã hội chủ nghĩa.

* **Báo Tiền Phong:** *Thưa đồng chí, có một thực tế, đội ngũ cán bộ trẻ và cán bộ nữ trong nhiệm kỳ này vẫn thiếu nhiều?*

- Qua đại hội lần này, chúng tôi thấy có điều đáng mừng, các cấp ủy ở đầu nhiệm kỳ tương đối trẻ tuổi hơn nhiệm kỳ trước, trình độ học vấn, chính trị đều được nâng cao hơn và hầu hết các đồng chí

này đều được trưởng thành trong thực tiễn. Đây là "vốn quý" của công tác cán bộ. Tuy nhiên, mặc dù cán bộ nữ (từ cơ sở đến cấp trên cơ sở) vượt chỉ tiêu so với Trung ương giao nhưng so với thực tiễn đội ngũ cán bộ nữ của TP vẫn chưa đạt yêu cầu đề ra. Ngoài ra, đội ngũ cán bộ trẻ cũng còn thiếu nhiều. Đây là hạn chế lớn nhất mà các cấp ủy Đảng, những người đứng đầu các cấp ủy phải hết sức quan tâm. Muốn có được một đội ngũ cán bộ trẻ đạt yêu cầu thì phải có nhiều biện pháp đồng bộ, từ quy hoạch, đào tạo, bồi dưỡng, đôn đốc trí, rèn luyện trong thực tiễn.

* **Báo SGGP:** *Tại Đại hội Đảng*

bộ TP lần này, nhiều đại biểu đã kiến nghị tháo gỡ các cơ chế, chính sách để TP phát triển mạnh mẽ hơn. Xin đồng chí cho biết "hành trang" mà đoàn đại biểu TPHCM mang ra Trung ương dự Đại hội Đảng toàn quốc sắp tới gồm những gì?

- Từ trước đến nay, qua nhiều nhiệm kỳ của lãnh đạo TP, chúng tôi hay đùa là việc "xin" cơ chế, chính sách đã trở thành "truyền thống" của TPHCM. Bởi hiện nay, nhiều chủ trương chính sách không còn phù hợp với một đô thị lớn và năng động nhất nước như chúng ta. Một ví dụ, nói về chuyển đổi kinh tế TP từ bè rộng sang tăng trưởng chiều sâu là cần phải tái cấu trúc lại kinh tế TP. Mà như vậy, lại phát sinh nhiều vấn đề phải kiến nghị Trung ương tháo gỡ. TP hết sức quan tâm đến việc quy hoạch và quản lý đô thị sao cho hiệu quả đạt cao nhất. Nhưng thực tiễn còn nhiều bất cập. Do vậy, TP đã và sẽ tiếp tục kiến nghị Trung ương cho phép TP thực hiện thí điểm mô hình chính quyền đô thị. Vừa qua, Trung ương đã tạo điều kiện cho TP một số cơ chế riêng nhưng thực tiễn vẫn chưa đủ. Cái TP cần nhiều hơn nữa là việc tổ chức bộ máy, phân cấp như thế nào để tạo điều kiện cho TP phát triển tốt nhất, đóng góp nhiều hơn cho cả nước.

Xin cảm ơn đồng chí.

Thành phố
Hồ Chí Minh
đang vươn
mình mạnh
mẽ để xứng
đáng là đầu
tài kinh tế
năng động
lớn nhất của
cả nước

Phó thủ tướng Chính phủ Nguyễn Thiện Nhân phát biểu tại buổi làm việc với cán bộ chủ chốt của ĐHQG-HCM.

Phó thủ tướng Chính phủ NGUYỄN THIỆN NHÂN và đoàn công tác Chính phủ ĐẾN THĂM VÀ LÀM VIỆC VỚI ĐHQG-HCM

Thực hiện chương trình kiểm tra, khảo sát, đánh giá toàn diện tác động của chính sách, hiệu quả quản lý, công tác nghiên cứu khoa học của mô hình Đại học Quốc gia và các đại học vùng, ngày 2/10/2010, Phó Thủ tướng Chính phủ Nguyễn Thiện Nhân cùng đoàn công tác Chính phủ đã đến thăm và làm việc với ĐHQG-HCM.

Phó thủ tướng Chính phủ Nguyễn Thiện Nhân dự giờ một lớp học tại Trường ĐH Bách khoa.

Tại ĐHQG-HCM, Phó thủ tướng Nguyễn Thiện Nhân và đoàn công tác đã đến thăm Trường ĐH Khoa học Tự nhiên, Trường ĐH Công nghệ Thông tin, Trường ĐH Bách khoa, lắng nghe ý kiến của các cán bộ, giảng viên của ba trường và có buổi làm việc với các cán bộ chủ chốt của ĐHQG-HCM.

Tại buổi làm việc với các cán bộ chủ chốt của ĐHQG-HCM, Phó thủ tướng Chính phủ Nguyễn Thiện Nhân và đoàn công tác đã nghe

PGS.TS Phan Thanh Bình, Giám đốc ĐHQG-HCM báo cáo về quá trình xây dựng và phát triển mô hình ĐHQG-HCM; ý kiến của các cán bộ chủ chốt của ĐHQG-HCM.

Các ý kiến tại buổi làm việc đều khẳng định ưu thế của mô hình ĐHQG-HCM trong việc tạo ra sức mạnh tổng hợp, góp phần nâng cao chất lượng đào tạo, nghiên cứu khoa học của từng trường đại học thành viên, đưa đại học Việt Nam tiếp cận với chuẩn mực khu vực và quốc tế, đồng thời kiến nghị Chính

phủ xem xét tăng đầu tư, giao thêm quyền tự chủ, tự chịu trách nhiệm cho ĐHQG-HCM để ĐHQG-HCM phát triển mạnh hơn nữa trong thời gian tới.

Kết luận buổi làm việc, Phó thủ tướng Chính phủ Nguyễn Thiện Nhân nhấn mạnh, mục đích của đoàn công tác lần này là nhằm đánh giá hiệu quả của mô hình Đại học Quốc gia và các đại học vùng trong 10 năm qua, xem xét những điểm mạnh, điểm còn hạn chế nhằm có những điều chỉnh phù hợp do vậy yêu cầu ĐHQG-HCM hoàn chỉnh lại báo cáo trình Chính phủ về tổ chức và hoạt động 10 năm qua trên cơ sở đổi chiều lại những văn bản quy phạm pháp luật mà Chính phủ đã ban hành trước đó; rà soát lại các văn bản của Chính phủ đã ban hành về Đại học Quốc gia, đồng thời sớm trình Chính phủ xem xét ban hành các văn bản mới quy định về tổ chức và hoạt động của Đại học Quốc gia.

Phó thủ tướng Chính phủ Nguyễn Thiện Nhân và đoàn công tác tham quan một phòng thực hành dành cho sinh viên Trường ĐH Bách khoa.

Phó thủ tướng Chính phủ Nguyễn Thiện Nhân và đoàn công tác xem robot vượt chướng ngại vật của Phòng thí nghiệm trọng điểm quốc gia Điều khiển số-Kỹ thuật hệ thống tại Trường ĐH BK

HOÀNG THÀNH THĂNG LONG: 1000 năm thăng trầm

Trần Như Quỳnh

*Di tích
Đoan Môn*

MỘT THIỀN NIÊN KÌ TRÔI QUA KỂ TỪ NGÀY KẾ TỪ MÙA THU NĂM 1010 KHI VUA LÝ THÁI TỔ CHO DỜI ĐÔ TỪ HOA LƯ VỀ ĐẠI LA VÀ CHO XÂY DUNG HOÀNG THÀNH THĂNG LONG. SUỐT 1000 NĂM ẤY, TRẢI QUÁ BIỆT BAO CUỘC BỀ DÂU CỦA LỊCH SỬ ĐÃ CÓ QUANG THỜI GIAN DÀI HOÀNG THÀNH THĂNG LONG PHÁT TRIỂN RỰC RỠ NHUNG RỒI NHUNG BIỂN CÓ LỊCH SỬ KHIẾN HOÀNG THÀNH LỘNG LÃY LẨU SON GÁC TÍA MỘT THỜI TÀN LỤI DÀN, CHỈ CÒN TRONG HOÀI NIỆM.

Sau khi dời đô Lý Công Uẩn gấp rút xây dựng Kinh thành Thăng Long theo mô hình Tam trung thành gồm vòng ngoài cùng gọi là La thành hay kinh thành, vòng thành thứ hai là Hoàng thành, giữa hai lớp thành này là nơi sinh sống của cư dân, lớp thành còn lại là Tử cấm thành là nơi ở của vua và hoàng gia.

Trong Hoàng thành, hàng loạt cung điện đã được khởi công xây dựng với quy mô lớn, đa dạng, tráng lệ chưa từng có, thể hiện phong cách riêng của triều đại này. Nơi đây có hàng loạt cung điện lộng lẫy: chỗ vua thiết triều thì có điện Càn Nguyên, tả hữu là điện Tập Hiền, điện Giảng Võ. Chỗ vua nghỉ ngơi có điện Long An, điện Long Thụy. Nơi phi tần ở thì có cung Thúy Hoa, cung Long Thụy... Trước chính điện có sân rộng rộng lớn, bốn bề sân rộng có hành lang, nhà giải vũ và nhiều lầu gác. Sang những đời vua sau đều có sửa chữa hoặc xây dựng lại và đặt tên mới. Mỗi cung điện đều có tường bao quanh và làm cửa thông với cung điện khác.

Khu Hoàng thành còn xây dựng nhiều lầu các, đài tạ lộng lẫy như Đài Chung Tiên tầng trên lợp ngói bằng vàng, tầng dưới lợp ngói bằng bạc. Hồ ao, vườn ngự cũng được đào đắp khá nhiều: hồ Kim Minh, Vạn Tuế có đắp núi đá cao ba ngọn trên mặt hồ. Hồ Úng Minh, hồ Thụy Thanh, hồ Phượng Liên đều là những hồ đẹp, trên bờ có dựng nhiều lầu các, đài tạ. Trong Hoàng thành còn lập nhiều ngự uyển trồng các loại hoa thơm cổ lạ và nuôi các thú muông thú quý hiếm, như vườn Quỳnh Lâm, vườn Thắng Cảnh, vườn Xuân Quang, vườn

Thượng Lâm. Đặc biệt, vào giữa thế kỷ 14 có lập một vườn ngự uyển lớn, trong vườn đào một hồ rộng lớn gọi là hồ Lạc Thanh.

Nhà Lý là một triều đại sùng Phật, ngay năm đầu định đô, Lý Công Uẩn đã cho xây dựng các chùa lớn như Hung Thiên, Vạn Tuế. Trong số các đền chùa nổi tiếng có đền Quán Thánh, chùa Chân Giáo, chùa Thiên Phật rộng lớn đủ để bày 1000 pho tượng phật.

Nhưng đến thời tàn nhà Lý trong khoảng vài thập niên đầu của thế kỷ 13, nội chiến xảy ra giữa các tập đoàn phong kiến rồi xung đột ngay tại đế đô khiến các cung điện trong khu Hoàng thành bị thiêu hủy gần hết. Từ đầu năm 1225, nhà Trần lên ngôi, bắt tay sửa sang và xây dựng mới khu vực Hoàng thành gồm nơi thiết triều gồm một số cung điện, lầu, gác. Còn khu kinh thành đời Trần thì không có gì khác so với kinh thành thời Lý. Tuy nhiên Thăng Long cuối thời Trần chưa xây dựng được bao nhiêu thì lại tiếp tục bị giặc Nguyên - Mông đốt phá, kinh thành đổ nát tan hoang.

Khi Hồ Quý Ly nắm quyền không những không sửa chữa mà lại còn phá nốt những cung điện còn sót lại ở Thăng Long để lấy nguyên vật liệu đem vào Thanh Hóa xây dựng kinh đô mới. Sau đó 20 năm, giặc Minh xâm lược nước ta. Chúng bòn rút nốt những gì còn lại trong Hoàng thành tới những công trình xây dựng bên ngoài Hoàng thành. Chúng hủy hoại nhiều chùa, tháp, đền, miếu; lấy nhiều cổ vật bằng đồng quý như đỉnh tháp Báo Thiên, chuông Quy Điện... đem đúc vũ khí. Tới đây, hầu hết những công trình kiến trúc ở Thăng Long từ thế kỷ 11, 12 đều bị phá tro trui.

Sau khi chiến thắng giặc Minh Lê Lợi vẫn đóng đô ở Thăng Long, rồi đổi tên thành Đông Đô rồi Đông Kinh, về cơ bản Hoàng thành Thăng Long không khác nhiều so với thời trước, nhiều cung điện, đền đài được sửa chữa và xây dựng thêm. Năm 1512, Lê Tương Dực giao Vũ Như Tô đứng ra trông nom việc dựng các cung điện và Cửu Trùng Đài nguy nga, tráng lệ nhưng phải bỏ giữa chừng vì nổi loạn.

Nhà Mạc cướp ngôi nhà Lê, trong cơn loạn lạc nên hầu hết các cung điện kho tàng đền chùa, phường phố bị thiêu đốt tàn phá nhiều lần. Cục diện Nam Bắc triều với một bên là nhà Mạc và một bên là Lê-Trịnh diễn ra quyết liệt. Họ Trịnh dần thắng thế, có lúc đánh đến tận Thăng Long. Nhà Mạc phải rời bỏ kinh thành chạy lánh nạn nơi này, nơi khác. Thăng Long ngày một diêu tàn.

Đến năm 1585, Mạc Mậu Hợp quyết định trở lại Thăng Long. Một đợt xây dựng lớn được khởi động và từ đó cũng không có lần nào Hoàng thành được xây dựng quy mô như thế nữa. Năm 1592 Trịnh Tùng đuổi được nhà Mạc lên Cao Bằng, hoàng thành được tu sửa trong một tháng để đón vua Lê ra. Rồi từ ấy trở đi, những cung điện mới xây đều nằm trong phủ Chúa. Hoàng thành bị bỏ hoang phế nhiều.

Năm 1788, Lê Chiêu Thống dựa thế quân Thanh, đên cuồng trả thù họ Trịnh. Phủ chúa bị đốt trại, cháy ròng rã một tuần mới hết. Tất cả những gì liên quan đến chúa Trịnh ở Thăng Long bị phá sạch. Đầu năm 1789, vua Quang Trung ra Bắc lần thứ ba đánh tan quân Thanh, triều Hậu Lê kết thúc, vua Quang Trung định đô ở Phú Xuân. Thăng Long giờ chỉ còn là Bắc thành.

Năm 1802 sau khi tiêu diệt xong Tây Sơn, Nguyễn Ánh lên ngôi Hoàng Đế. Kinh đô vẫn được đặt ở Phú Xuân. Đồng thời, những gì còn sót lại của Hoàng thành sau những trận đại hủy diệt cuối thế kỷ 18 cũng bị các đời vua nhà Nguyễn chuyển vào Phú Xuân phục vụ cho việc xây dựng kinh thành mới. Chỉ có điện Kính Thiên và Hậu Lâu được giữ lại làm hành cung cho các vua Nguyễn mỗi khi ngự giá Bắc thành. Đến năm 1805, Gia Long cho phá bỏ tường của Hoàng thành cũ và cho xây dựng thành mới theo kiểu Vô-băng của Pháp nhỏ hơn thành cũ nhiều. Năm 1831 Minh Mạng đã cho đổi tên Thăng Long thành tỉnh Hà Nội. Cái tên này tồn tại cho đến năm 1888 khi nhà Nguyễn chính thức nhượng hẳn Hà Nội cho Pháp. Người Pháp đổi tỉnh Hà Nội

thành thành phố Hà Nội.

Từ đó, cố đô Thăng Long được xây dựng từ thời Lý bị thực dân Pháp thăng tay tàn phá. Ngay cái thành mà nhà Nguyễn làm theo kiểu Vô-băng cũng bị phá trại, chỉ còn để lại một cổng thành Bắc Môn in hằn vết đại bác của chúng. Các cung điện dinh thự trong thành đều bị chúng phá hết, dấu tích Điện Kính Thiên hiện nay chỉ là khu nền cũ và đôi rồng từ thời Lê ở hai bên bậc thềm.

Hiện nay, trong khu vực thành cổ Hà Nội chỉ còn Cột cờ, được xây dựng từ năm 1812, Đoan Môn, cổng chính dẫn vào Cốm Thành, Hậu Lâu nơi nghỉ ngơi của các cung nữ và Bắc Môn là còn tương đối nguyên vẹn.

Như vậy sau 1000 năm Thăng Long - Đông Đô - Hà Nội đã trải bao cuộc thăng trầm, bao lần xây, phá. Nghĩ càng tiếc cho công lao xây dựng của các thế hệ xưa từ đó ta càng yêu quý trân trọng những di tích lịch sử, văn hóa còn lại hiếm hoi đèn bầy giờ trên mảnh đất thủ đô nghìn năm văn hiến.

NGUYỄN HỮU CÁNH- DẤU

Đỗ Văn Biên

Nhà văn Sơn Nam trong bút ký Sài Gòn xưa ấn tượng 300 năm và tiếp cận với Đồng bằng sông Cửu Long đã dành những dòng trang trọng về ông như sau: "Những công trình nghiên cứu lịch sử nghiêm túc khi ghi lại công việc của chúa Nguyễn ở phía Nam nhất định không thể bỏ qua tên tuổi Nguyễn Hữu Cảnh. Riêng ở Nam bộ, từ xưa đã thờ ông ở Biên Hòa, có linh vị ở Chợ Lớn. Phía biên giới Tây Nam, ngôi đình ở thị xã Châu Đốc rất nguy nga, cúng tế trang nghiêm, hoành tráng, bảo lưu nhiều sắc phong. Triều Nguyễn tôn vinh ông là Thượng Đẳng thần - điều ít thấy ở Nam bộ"^[1].

C H Â N N G U Ờ I Đ I M Ở C Ō I

Lê Thành Hầu Nguyễn Hữu Cảnh sinh năm 1650 tại thôn Phước Long, xã Chưong Tín, huyện Phong Lộc, nay là xã Vạn Ninh, huyện Quảng Ninh, tỉnh Quảng Bình, là con thứ 3 của Chiêu Võ Hầu Nguyễn Hữu Dật (quê Gia Miêu, Tống Sơn, Thanh Hóa). Ông lớn lên trong gia đình có công phò giúp các chúa Nguyễn ngay từ những ngày đầu mới vào trấn thủ xứ Thuận Hóa và trong thế cuộc phân tranh Trịnh - Nguyễn, nên đã chuyên lo học võ nghiệp. Tiếp nối truyền thống của một gia đình võ tướng, vừa tròn 20 tuổi ông được chúa Nguyễn Phúc Tài phong chức Cai Cơ.

Tài năng, tầm nhìn và đức độ của Ông được thể hiện khi làm Thống suất vào kinh lược xứ Đồng Nai để xem xét tình hình và tổ chức các đơn vị hành chính, thiết lập bộ máy, xác lập chủ quyền lãnh thổ và khai phá vùng Nam Bộ.

Trước đó, quá trình khai phá và xác lập chủ quyền trên vùng đất Nam bộ bắt đầu chớm nở khi những lớp lưu dân người Việt đầu tiên đặt chân lên đất Đồng Nai - Bến Nghé xưa vào khoảng thế kỷ XVI, đầu thế kỷ XVII. Đất lành chim đậu, nhiều lớp cư dân miền Trung, miền

Bắc đã chuyển cư đến đây ngoài sự kiểm soát của chính quyền chúa Nguyễn. Người dân chuyển cư mang theo thực phẩm, hạt giống, công cụ sản xuất; còn mang theo hình bóng tổ tiên và giá trị văn hóa Đại Việt có nguồn cội từ văn hóa Hùng Vương - Thăng Long.

Là vùng đất mới, nên bộ máy Nhà nước chưa được thiết lập, do đó kinh tế, chính trị, xã hội, đời sống nhân dân còn nhiều khó khăn, nhất là mối đe dọa từ Xiêm La. Trước tình thế đó, vừa để giữ nước, vừa giúp dân, năm 1698, chúa Nguyễn Phúc Chu đã cử Nguyễn Hữu Cảnh làm Kinh lược sứ tại vùng đất phương Nam. Về sự kiện này, *Gia Định Thành Thông Chí* đã ghi: "Mậu Dần 1698, Quốc chúa Nguyễn Phúc Chu sai Thống suất Chưởng cơ Lê Thành Hầu họ Nguyễn đi kinh lược, ông lấy đất Nông Nại đặt làm phủ Gia Định, lập đất Đồng Nai làm huyện Phước Long, dựng nên dinh Trần Biên, lập xứ Sài Gòn làm huyện Tân Bình, lập dinh Phiên Trấn. Mỗi dinh lập ra chức Lưu thủ, Cai bạ và Ký lục để cai trị. Về vệ thuộc có hai ty Xá, Lại để làm việc, quan binh thì có tinh binh cơ đội thuyền thủy bộ và thuộc binh để hộ vệ. Ngàn

dặm đất đai, dân hơn 4 vạn hộ, chiêu mộ dân từ châu Bố Chính đến lập nghiệp, lập ra thôn xã phường ấp, phân định địa giới, ruộng đất, lập ra tò thuế, xây dựng dinh đinh điền bạ tịch. Con cháu người Hoa nếu ở trấn Biên Hòa được quy lập thành xã Thanh Hà, còn ở Phiên Trấn thì thành lập xã Minh Hương rồi cho phép vào hộ tịch" [2]. Đi đến đâu, Nguyễn Hữu Cảnh cũng đều vỗ về dân chúng, không phân biệt người Khmer, người Hoa hay người Việt. Hành động khoan hòa, thiết thực, những cử chỉ ưu ái thật lòng đã làm cho đồng bào các dân tộc ở vùng chau thổ sông Cửu Long vô cùng kính trọng vỗ công và tài đức của Ông.

Hai câu thơ của thi tướng Huỳnh Văn Nghệ đã khắc ghi hình ảnh đẹp về người dũng tướng trên bước đường trường chinh:

*"Tù độ mang gươm đi mở cõi.
Trời Nam thương nhớ Đất
Thăng Long".*

Công việc tại dinh Trần Biên và dinh Phiên Trấn vừa tạm ổn, Nguyễn Hữu Cảnh được chúa Nguyễn cử làm Thống binh để dẹp giặc ngoại xâm ở vùng đất phương Nam. Trong cuộc hành quân dẹp giặc ngoại xâm, ông đã tạo điều

Đền thờ Lễ Thành Hầu Nguyễn Hữu Cảnh tại Thác Ro, Lệ Thuỷ, Quảng Bình

kiện cho việc mở mang bờ cõi nối liền với đất Hà Tiên (lúc này vẫn đang thuộc Mạc Cửu), đặt châu Định Viễn để mở rộng lãnh thổ toàn Nam Bộ của các chúa Nguyễn tiếp sau đó. Cùng với việc tổ chức bộ máy hành chính dinh, huyện, phủ, ông đã phân chia các đơn vị cơ sở để tiện cho việc quản lý; khai khẩn và phân chia ruộng đất, đẩy mạnh sản xuất. Cũng chính vì thế, mà trên từng tấc đất của đất phuong Nam đã in đậm công trạng của Chưởng Cơ Lê Thành Hầu Nguyễn Hữu Cảnh.

Tháng 5 năm Canh Thìn (1700), sau khi đánh tan quân Chân Lạp, Nguyễn Hữu Cảnh trên đường kéo quân về thì bị bệnh và mất, an táng tại Cù Lao Phố cạnh dinh Trần Biên, Đồng Nai. Đến đầu thế kỷ XIX, di hài Nguyễn Hữu Cảnh được hậu duệ cải về an táng tại xã Trường Thủy, huyện Lệ Thuỷ, tỉnh Quảng Bình. Chúa Nguyễn và nhà

Nguyễn sau này đã phong ông tước Lễ Thành Hầu Khai Quốc Công Thần liệt vào hạng Thượng Đẳng Công thần và thờ ở Thái Miếu.

Nhớ ơn và ngưỡng vọng ông, nhân dân nhiều địa phương từ Nam Bộ đến quê hương Quảng Bình lập đền thờ như: Quảng Bình, Quảng Nam, Cù lao Phố (Biên Hòa), Định Minh Hương (quận 5, TP. Hồ Chí Minh), Ô Môn (TP. Cần Thơ) và nhiều nơi trong tỉnh An Giang v.v... được tôn thờ tại Thái Miếu - Kinh đô Huế. Ngoài ra, họ tên và chức tước của Ông còn được dùng để đặt tên cho trường học, đường phố tại nhiều địa phương sau này.

"Nguyễn Hữu Cảnh định nghiệp Trấn Biên lợp lợp anh hùng vang lục tỉnh

Võ Trường Toản mở trường Gia Định đời đời sĩ khí nối tam gia"^[3]

Nhà văn Sơn Nam đã có những so sánh rất độc đáo khi nói về dân

án Nguyễn Hữu Cảnh: "Ta có câu: "Ăn cơm muối, thâm về lâu". Muối và vị ngọt ngào của con cá lên men hòa quyện với nhau. Ăn mía, ăn dưa hấu chấm muối, cũng như nấu xong nồi chè, "dầm" thêm chút muối. Nguyễn Hữu Cảnh trong tâm trí người lớn tuổi ở Nam bộ là một chút muối, chút mắm, nói theo Tây phương là "Muối của đất"^[4].

.....

[1]. Sơn Nam, bút ký *Sài Gòn xưa ấn tượng 300 năm* và tiếp cận với Đồng bằng sông Cửu Long, Nxb trẻ, 2008, trang 77.

[2]. Trịnh Hoài Đức, *Gia Định Thành thông chí*, Nxb Tổng hợp Đồng Nai, 2005, trang 112.

[3]. Cặp câu đối dưới bức hoành phi Nam phương cốt cách trong Nhà thờ chính ở Văn miếu Trần Biên-TP. Biên Hòa-Dồng Nai .

[4]. Sơn Nam, sđd, trang 78.

Nam Bình

Tình có xanh như cỏ

Anh vô tình như gió
Em lang thang như mây
Gió thổi làm mây bay
Mây vẫn vương theo gió
Tình ta xanh như cỏ
Êm bước chân người qua
Tình có lúc phong ba
Gió trở thành bão tố
Anh và em như mây như gió
Vô tình trút hững hờ lên cỏ
Vô tình để ngày tháng trôi qua
Gió thổi bay tình mỏng
Mây xà vào tóc xanh
Cỏ tình yêu biển mắt
Ta roi vào mong manh.

Đặng Lộc Sâm

Về từ nghìn trùng

Em là sóng nước Cửu Long
Nghìn năm nay đã xuôi dòng biển khơi
Anh đi trăm núi nghìn đồi
Khôn nguôi thương nhớ đất trời quê hương

Anh về tát nước bờ mương
Bắt con cá chạch kho tương mình dùng
Trên đê éch nhái lội đồng
Đêm nay lũ qua thong dong kêu bầy

Anh về mái ngói dựng xây
Hứng đứa buông trái no say ngủ vùi
Bưởi Năm Roi đang nẩy chồi
Nghiêng mình em đứng tựa bờ phi lau

Em là Đất Mè xôn xao
Em là bầu sữa ngọt bao nhiêu tình
Anh về bẻ ngọn trúc xinh
Cài lên mái tóc quê mình đẹp thay.

An Chi

* **Khánh Ly (TP.HCM).** Xin cho biết chữ thăng trong Thăng Long nghĩa là gì?

An Chi: Nhiều tác giả đã diễn nghĩa hai tiếng Thăng Long thành "Rồng Bay". Trang *Giới thiệu về Gameshow Rồng bay* viết:

"Mùa xuân năm Canh Tuất (1010), vua Lý Thái Tổ đã có chiếu quyết định dời đô từ vùng Hoa Lư Ninh Bình ra vùng đất thành Đại La lập thành kinh đô mới của nước Đại Việt. Khi dời đô, đoàn thuyền của nhà vua vừa cập bến sông Nhị (sông Hồng ngày nay), chợt có Rồng vàng hiện ra và bay lên, cho đó là điềm lành, nhà vua liền đổi tên Đại La thành *Thăng Long* có nghĩa là Rồng bay."

Trong bài "Nghĩ về biểu tượng ra đời của Thủ đô'" (Hà Nội mới, 2.10.2005), tác giả HNM viết:

"Theo truyền thuyết, khi thuyền của nhà vua vừa cập bến dưới thành Đại La thì thấy có con rồng vàng xuất hiện. Rồng uốn lượn như chào mừng nhà vua đến đóng đô trên vùng đất này rồi bay lên khuất trong mây. Vì thế vua xuống chiếu đổi tên thành Đại La ra *Thăng Long* (có nghĩa là Rồng bay)."

Bài "Hình tượng Rồng qua các triều đại đất Kinh kỳ" (*Người Hà Nội*, 29.06.2009), có lời mào đầu: "Cái tên *Thăng Long* với ý nghĩa là "Rồng bay" hẳn đã rất quen thuộc với người dân Việt. Hình tượng con rồng gắn bó mật thiết đối với cư dân Thăng Long - Hà Nội như một nét đặc trưng riêng của một vùng đất địa linh nhân kiệt này."

Trung tâm Tin học Trắc địa Bản đồ (CIGC) viết về Hà Nội:

"Khi đoàn thuyền của vua Lý vừa cập bến sông Nhị (sông Hồng ngày nay), bỗng thấy có Rồng Vàng hiện ra. Nghĩ là điềm lành, vua Lý cho đổi tên thành Đại La thành *Thăng Long* (rồng bay), còn cố đô Hoa Lư đổi tên thành Trường Yên (nay thuộc tỉnh Ninh Bình). Năm 1010 trở thành năm lịch sử đối với Hà Nội nói riêng

1000 năm THĂNG LONG - HÀ NỘI

và cả nước nói chung."

Còn nhiều tác giả khác cũng đã diễn nghĩa như thế. Nhưng diễn nghĩa như thế thì rất sai. Tự dạng của chữ thăng trong *Thăng Long* là 昇. Chữ này không hề có nghĩa là "bay", mà là "di chuyển hoặc làm cho di chuyển từ thấp lên cao", rồi nghĩa phái sinh là "phát triển", "tăng tiến". Mathews' Chinese-English Dictionary đối dịch là "to ascend" còn Dictionnaire classique de la langue chinoise của F.S.Couvreur đối dịch là "s'élever comme le soleil" (mọc lên như mặt trời); "monter" (lên); "croître" (mọc, sinh trưởng, tăng lên); "prosperer" (phát đạt, thịnh vượng). Thí dụ: *nhật thăng* là mặt trời mọc; *thăng kỳ* là kéo cờ (lên); *thăng thiên* là lên trời; giáo nao (nhu) *thăng mộc* là dạy khỉ leo (lên) cây; v.v.. Tuyệt nhiên không có gì liên quan đến động tác "bay". Không một quyển từ điển tiếng Việt quen thuộc và có uy tín nào lại giảng *thăng* là bay cả. *Việt Nam tự điển* của Khai Trí Tiên Đức giảng một cách ngắn gọn *thăng* là lên. *Việt Nam tự điển* của Lê Văn Đức, tuy chưa hợp lý trong việc sắp xếp mục từ, nhưng đã hoàn toàn chính xác trong khi giảng: "THĂNG. Lên, tiến tới: *Thành Thăng Long*." Chính là từ cái nghĩa "lên" này mà từ *thăng* còn có một cái nghĩa biệt dụng được *Từ điển tiếng Việt* do Hoàng Phê chủ biên nêu như sau: "Thôi không còn lên đồng nữa, thần linh xuất ra khỏi người ngồi đồng và trở về trời, theo tín ngưỡng dân gian." Thực ra thì "trở về trời" mới là cái nét nghĩa chính ở đây và đây mới chính là cái nghĩa cần được áp dụng cho chữ *thăng* trong *Thăng Long*, nếu ta liên hệ đến truyền thuyết: khi thuyền của Lý Thái Tổ vừa cập bến dưới thành Đại La thi thấy một con rồng vàng xuất hiện; rồng uốn lượn như chào mừng nhà vua đến đóng đô trên vùng đất này rồi bay lên khuất trong mây. Với nghĩa này, *thăng* là một hình vị độc lập, nghĩa là một từ của tiếng Việt nên đương nhiên hoàn toàn có thể dùng để dịch

hình vị ràng buộc *thăng* trong cấu trúc *Thăng Long* của Hán văn (Việt Nam). Vậy *Thăng Long* là *Rồng Thăng* chứ không phải "Rồng Bay". Và *Rồng Thăng* là một cấu trúc cú pháp hoàn toàn tự nhiên của tiếng Việt. Đây là một cấu trúc chủ - vị, giống hệt các cấu trúc *ngựa phi, phượng múa, rùa bò*, v.v.. Điểm khác nhau căn bản giữa nó với các cấu trúc này là ở chỗ, với truyền thuyết thiêng liêng gắn liền vào nó, *Thăng Long* lại là một cấu trúc được dùng để đặt tên cho kinh đô nước Đại Việt cách nay đã đúng 1.000 năm mà người đặt là Lý Thái Tổ, người sáng lập triều Lý, một triều đại đã kéo dài 215 năm (1010 - 1225) trong lịch sử nước ta.

Thật là quá đỗi hời hợt khi chỉ vì muốn lái từ ngữ đi theo cách hiểu chủ quan của mình mà dịch sai hẳn *Thăng Long* thành "rồng bay". Xin nhấn mạnh rằng nội hàm của khái niệm *thăng* liên quan đến hướng chuyển động theo chiều thẳng đứng từ thấp lên cao.

Chữ long 龍 của Lý Thái Tổ đã bị Gia Long đổi thành long 隆.

Với Lý Thái Tổ thì long 龍 có nghĩa là rồng vì nó gắn với truyền thuyết mà hầu như mọi người đều biết. Khi thuyền của nhà vua vừa cập bến dưới thành Đại La thi thấy một con rồng vàng xuất hiện. Rồng uốn lượn như chào mừng nhà vua đến đóng đô trên vùng đất này rồi bay lên khuất trong mây. Vì thế vua mới xuống chiếu đổi tên thành Đại La ra *Thăng Long*. Đây là một cái tên đẹp, hàm chứa đầy niềm tin tưởng và lòng tự hào về đất vua chọn để đóng đô. *Thăng Long* có nghĩa là "rồng bay lên", mà rồng cũng là biểu trưng của đế vương. Điều này cũng được phản ánh cả trong ngôn ngữ: *long bào* hoặc *long cổn* (áo rồng) là áo của nhà vua, *long nhan* (mặt rồng) là diện mạo nhà vua, *long sàng* (giường có chạm khắc hình rồng) là giường vua nằm, *long xa* (xe rồng) là xe vua đi, v.v.. Vậy với vua Lý thì *long* là

vua, theo đúng sách vở của thánh hiền, "Long giả, quân dã", cái gọi là rồng, áy là vua vậy. Ngữ đoạn "Phi long tại thiên" (Rồng bay trên trời) trong quẻ "Càn" của Kinh Dịch được giảng là "do thánh nhân chi tại vương vị" (như thánh nhân tại ngôi vua).

Tiếc rằng đến đời Gia Long thì ông vua này đã đổi chữ long 龍 là rồng trong Thăng Long 昇龍 thành chữ long 隆 là hung thịnh. Bấy giờ nhà Nguyễn đã thiết lập kinh đô mới ở Phú Xuân nên muốn tên của thành Thăng Long không còn gọi cho người ta liên tưởng gì đến vương quyền nữa. Vương quyền là ở Phú Xuân kia! Hơn nữa, chữ long trong Gia Long chỉ là 隆 (= hung thịnh) thì có lẽ nào ông vua này lại chịu lép về mà để cho chữ long trong Thăng Long có nghĩa là rồng. Gia Long quên rằng, tính từ 1802, vương triều của mình chỉ mới là một đứa trẻ còn thành Thăng Long thi đã thọ gần 800 năm. Đây là một cách hành xử bất kính đối với sự nghiệp của tiền nhân. Rất tiếc là trong Hán Việt từ điển của mình, Đào Duy Anh lại ghi chữ long trong Thăng Long là 隆 theo cách của Gia Long! Bảo hoàng đổi với nhà Nguyễn đến như Trần Trọng Kim mà còn biết tôn trọng tiền nhân để tiếp tục ghi chữ long theo đúng cách meph danh của Lý Thái Tổ là 龍 (= rồng) trong Việt - Nam sử - lược. Ta không biết vì lý do gì mà Đào Duy Anh lại cách cài mang của chữ long 龍 thành 隆.

Hà Nội nghĩa là gì?

Có vẽ như cách giải thích "Hà Nội là thành phố trong sông" bắt đầu trở nên phổ biến, nhất là sau khi có ý kiến của hai vị giáo sư: ông Lê Văn Lan và ông Phan Huy Lê. Trong cuộc thi "Đường lên đỉnh Olympia (?)" tối 15-4-1999, ban tổ chức có nêu câu hỏi: "Địa danh Hà Nội ra đời năm nào?" Được người dẫn chương trình mời lên giải đáp, ông Lê Văn Lan có giải thích rằng trong địa danh Hà Nội thì hà là sông còn nội là trong, rằng sở dĩ có tên như thế là vì Hà Nội nằm trong những con sông và đó là sông Hồng và sông Nhuệ. Còn ông Phan Huy Lê thì, theo tường thuật của Hải Phong trên Lao

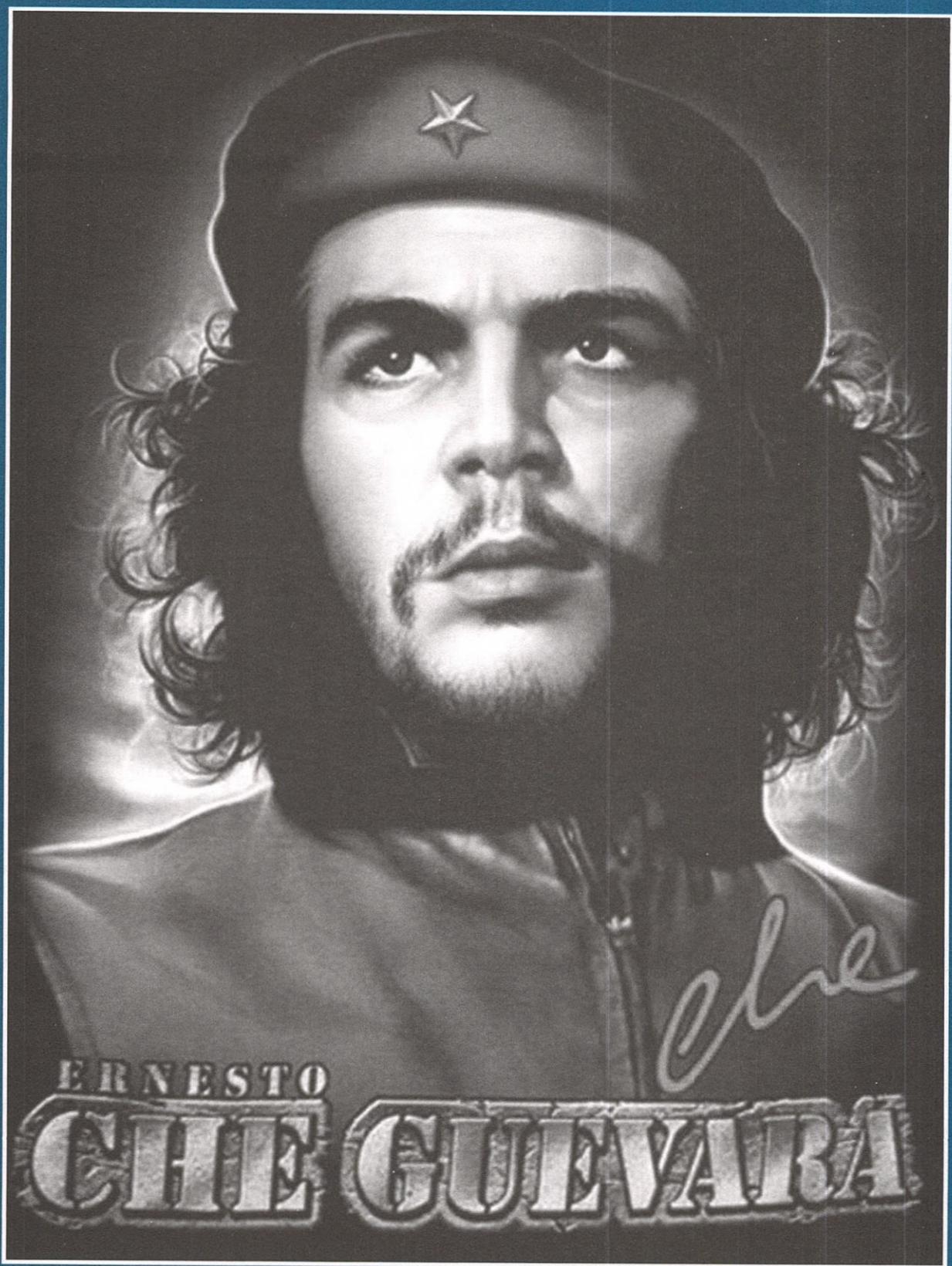
Động ngày 20-7-2010, đã giải thích như sau:

"Hà Nội cổ của chúng ta đúng như tên gọi là "thành phố bên trong sông". Theo bản đồ thời Hồng Đức (1490) mà ta có được, phía bắc và đông Hà Nội là sông Hồng (sông Cái), Hà Nội nằm lọt vào góc bên trong của nó. Phía bắc của Hà Nội là sông Tô Lịch, gần hồ Tây. Phía tây cũng là sông Tô Lịch (ngày xưa dòng Tô Lịch còn nối liền với dòng sông rất lớn là sông Thiên Phù, giờ đã bị lấp mất). Hồ Tây được hình thành từ một đoạn của sông Hồng sau khi nó đổi dòng. Hồ Hoàn Kiếm cho đến thế kỷ 15 còn nối liền với sông Hồng, sau này mới tách ra, dần thành hồ như hiện nay. Sông Tô Lịch ở phía tây nam thành phố nối với sông Nhuệ, sau đó đổ ra sông Hồng."

Rất tiếc là hai vị giáo sư của chúng ta đều sai cả về thời điểm lẫn địa điểm. Địa danh Hà Nội đâu có phải được đặt ra để chỉ cái thực thể địa lý mà hai ông đã khoanh vùng. Ý kiến của hai ông may ra chỉ đúng với Hà Nội thời còn mồ ma của thực dân Pháp khi chúng đổi tên kinh thành Thăng Long của ta thành Hà Nội và lấy Hà Nội làm thủ phủ của Liên bang Đông Dương. Chứ Hà Nội vốn là tên của một tỉnh, trên đó có Thăng Long, nghĩa là có cả Hà Nội của hai vị. Năm 1831, trong cuộc cải cách hành chính của vua Minh Mạng, toàn quốc được chia thành 29 tỉnh; Thăng Long thuộc tỉnh Hà Nội. Hà Nội khi đó gồm 4 phủ, 15 huyện, nằm giữa sông Hồng và Sông Đáy: phủ Hoài Đức với 3 huyện Thọ Xương, Vĩnh Thuận, Từ Liêm; phủ Thường Tín với 3 huyện Thượng Phúc, Thanh Trì, Phú Xuyên; phủ Ứng Hoà với 4 huyện Sơn Minh, Hoài An, Chương Đức, Thanh Oai; phủ Lý Nhân với 5 huyện Kim Bảng, Duy Tiên, Thanh Liêm, Nam Xang, Bình Lục. Thăng Long được lấy làm Hà Nội tỉnh thành, nghĩa là thành của tỉnh Hà Nội. Vậy trước khi nước Đại Nam bị thực dân Pháp xâm lược và cai trị thì Hà Nội chưa bao giờ là tên của một kinh thành hay một thành phố cả. Và Hà Nội của hai vị giáo sư

thì nằm lọt thòm vào Hà Nội của Hoàng đế Minh Mạng. Cái tên Hà Nội là do vua Minh Mạng đặt ra vào năm 1831; GS Phan Huy Lê giảng Hà Nội là "thành phố bên trong sông" rồi lấy dữ liệu trong bản đồ thời Hồng Đức năm 1490 để chứng minh thì rõ ràng là "nghịch thời gian". Huống chi Hà Nội của vua Minh Mạng còn chồm ra đến tận sông Đáy chứ đâu chỉ ngáp nghé bên bờ sông Nhuệ của hai vị.

Thế là cái thuyết "thành phố bên trong sông" phải được xét lại. Nếu cứ lấy cái tiêu chí là "nằm giữa hai con sông" mà đặt tên thì ta sẽ có rất nhiều tỉnh Hà Nội, huyện Hà Nội, thậm chí xã Hà Nội nữa. Thực ra, ta phải xét xem nội có nhất thiết phải là "trong" như "2 trong 1", "3 trong 1" trên các loại bao bì hay không. Xin chú ý rằng Trung Quốc cũng có địa danh Hà Nội 河内 và địa danh này được Từ hải giảng như sau: "Kim Hà Nam tỉnh Hoàng Hà dĩ Bắc địa, cựu thời thông xung viết Hà Nội; nhì xung Hoàng Hà dĩ Nam viết Hà Ngoại", nghĩa là "Đất tỉnh Hà Nam hiện nay từ Hoàng Hà trở về Bắc, xưa thường gọi là Hà Nội; còn từ Hoàng hà trở xuống Nam thì gọi là Hà Ngoại". Đây là một cách đặt tên theo lập trường sắc tộc. Từ Hoàng Hà trở về Bắc nói chung thì thời xưa là địa bàn của tộc Hán, mà cái nội là Trung Nguyên. Vậy từ Hoàng Hà về Bắc là ta (dĩ nhiên là "ta" của Tàu), là nhà, là bên trong, là Hà Nội. Còn bên kia Hoàng hà là Nam Man, là chúng nó, là bên ngoài, là Hà Ngoại (dĩ nhiên đây chỉ là chuyện đời xưa). Còn Hoàng đế Minh Mạng nhà ta thì không biết đã xài chữ nội theo nghĩa gì? Xin mạo muội gợi ý như trên để các nhà chuyên môn suy gẫm. Chứ cái kiểu lập luận như của GS Lê Văn Lan và GS Phan Huy Lê thì nghe ra không lấy gì làm ổn đáng. Đó là còn chưa nói đến chuyện trong tiếng Việt thì "thành phố bên trong sông" không phải là một cách diễn đạt trong sáng. Người sành tiếng Việt thì thích cách nói "sông trong thành phố" hơn nhưng rất tiếc rằng đây lại là một nội dung hoàn toàn khác.

Che Guevara, SỐNG MÃI MỘT HÌNH TƯỢNG

Trong thập niên 65-75 của thế kỷ trước, một người đàn ông có mái tóc dài, đội mũ bê-rê đen có tên Che Guevara được nhắc đến nhiều nhất trong những cuộc biểu tình phản chiến, chống áp bức bóc lột trên toàn thế giới. Huyền thoại về nhà cách mạng người Argentine này không bao giờ dứt, từ những ngày phong trào cách mạng ở Châu Mỹ La tinh bùng lên dữ dội, mà cuộc đấu tranh lật đổ chế độ độc tài Batista ở Cuba là điểm khởi đầu. Kỷ niệm 43 năm ngày mất của Che Guevara, *Bản tin ĐHQG-HCM* xin giới thiệu đến bạn đọc cuộc đời của nhà cách mạng này.

Che Ghê-va-ra tên thật là È-nét-tô Ghê-va-ra đê la Xo-na, sinh ngày 14 tháng 6 năm 1928 trong một gia đình trung lưu tại thành phố Rô-xa-ri-ô (Ác-hen-ti-na). Năm 1953, sau khi tốt nghiệp Khoa Y của Đại học Bu-ê-nốt Ai-rét, Chê Ghê-va-ra - với cách gọi thân mật: Chê - đã qua nhiều nước Mỹ La-tinh, chúng kiến nhiều cảnh đời trái ngược: sự giàu có của tư sản bản xứ và các ông chủ; tình cảnh khốn khổ của những người nông dân nghèo và thổ dân da đỏ... Chiến thắng Điện Biên Phủ của Việt Nam năm 1954 đã có những tác động trực tiếp đến suy nghĩ và quyết tâm đấu tranh giải phóng cho các dân tộc bị áp bức của Chê.

Anh là hình tượng của tính khí sôi nổi, nhiệt tình nóng bỏng, vô tư và phiêu lưu của tuổi trẻ, là thần tượng của tình đồng chí cao đẹp khi người ta nhắc đến tình bạn gắn bó giữa hai người Che Guevara và Fidel Castro, người

bác sĩ cách mạng, có tấm lòng hy sinh cao cả, tất cả vì người nghèo ở Châu Mỹ La tinh, Châu Phi đầy khốn khổ.

Cuộc đời đầy chất thơ, lãng mạn của Che Guevara không thể nào kể xiết, mỗi đoạn đời anh đi qua đều để lại những dấu ấn không phai. Từ khi còn là sinh viên Y khoa vào 1947, từ thủ đô Buenos Aires (Argentine), Guevara đã phỏng mô tô phân khối lớn rong ruổi khắp tổ quốc Argentine của anh và hầu hết các nước Châu Mỹ La tinh, chúng kiến cảnh bần hàn, cuộc sống cùng cực của những người bị bệnh cùi ở San Pablo ven rừng Amazon, người nghèo xác xơ ở lục địa Châu Phi 1953-55. Tốt nghiệp trường Y, lang thang làm đủ thứ nghề (phóng viên báo chí, chụp ảnh đường phố...), số phận đã khiến Che gặp Fidel Castro (đang sống lưu vong) tại Mexico khi đang làm việc ở Bệnh viện Tổng hợp năm 1955, hai người đã trở thành người bạn chí cốt của nhau và từ đó

chàng thanh niên này lao vào con đường đấu tranh vũ trang với tên "Che Guevara" mà bạn chiến đấu của anh gắn cho, sau khi hoàn thành khóa học quân sự ở trại huấn luyện.

Ngày 25 tháng 11 năm 1956 Che Guevara cùng 82 người khác trong đó có Fidel Castro và những đồng chí trong Tổng tham mưu quân cách mạng Cuba trở về tổ quốc trên con tàu Gramma nổi tiếng. Cuộc chiến tranh du kích bắt đầu từ đó. Lực lượng cách mạng Cuba phát triển lớn mạnh không ngừng, gần hai năm rưỡi sau, ngày 1/4/1959 đoàn quân của Che kết hợp nhiều cánh quân khác tiến vào thủ đô La Havana, hoàn thành sự nghiệp đấu tranh lật đổ chế độ độc tài ở Cuba, xây dựng một nhà nước xã hội chủ nghĩa đầu tiên đầy thách thức ở Châu Mỹ la tinh, ngay trước mũi của nước Mỹ.

Hình tượng của Che Guevera vẫn còn sống mãi trong lòng thanh niên thế giới, biểu tượng của sự phẫn nộ, sức phản kháng vì hòa bình và hạnh phúc của loài người, vì sự nghiệp giải phóng áp bức và nghèo đói.

Không những là một nhà chiến lược tài ba về quân sự, một bác sĩ Da liễu đầy lòng nhân ái mà Che còn là người say mê du lịch và săn ảnh nghệ thuật không kém giới chuyên nghiệp, chụp bất cứ nơi nào anh đi qua. Bộ sưu tập 211 tấm ảnh nghệ thuật này được người con trai của Che (Camilo Guevara) cho trưng bày tại Hamburg (Đức) vào năm 2003, đã gây sững sốt cho mọi người trước tài hoa của Che. Sau khi xây dựng gia đình lần thứ hai với Aleida March, một đồng chí cùng hoạt động cách mạng với anh ở Cuba, hai người đã đi nhiều nước trên thế giới (Liên Xô, Châu Âu, Nhật Bản, Trung Quốc, Triều Tiên, Indonesia..) để tìm hiểu các nước đi theo con đường xã hội chủ nghĩa và phong trào cách mạng ở các nơi, trước khi trở về Cuba nhận chức Viện trưởng Viện Cải Cách Nông nghiệp, Bộ trưởng Công Nghiệp, rồi Thống đốc Ngân hàng quốc gia..

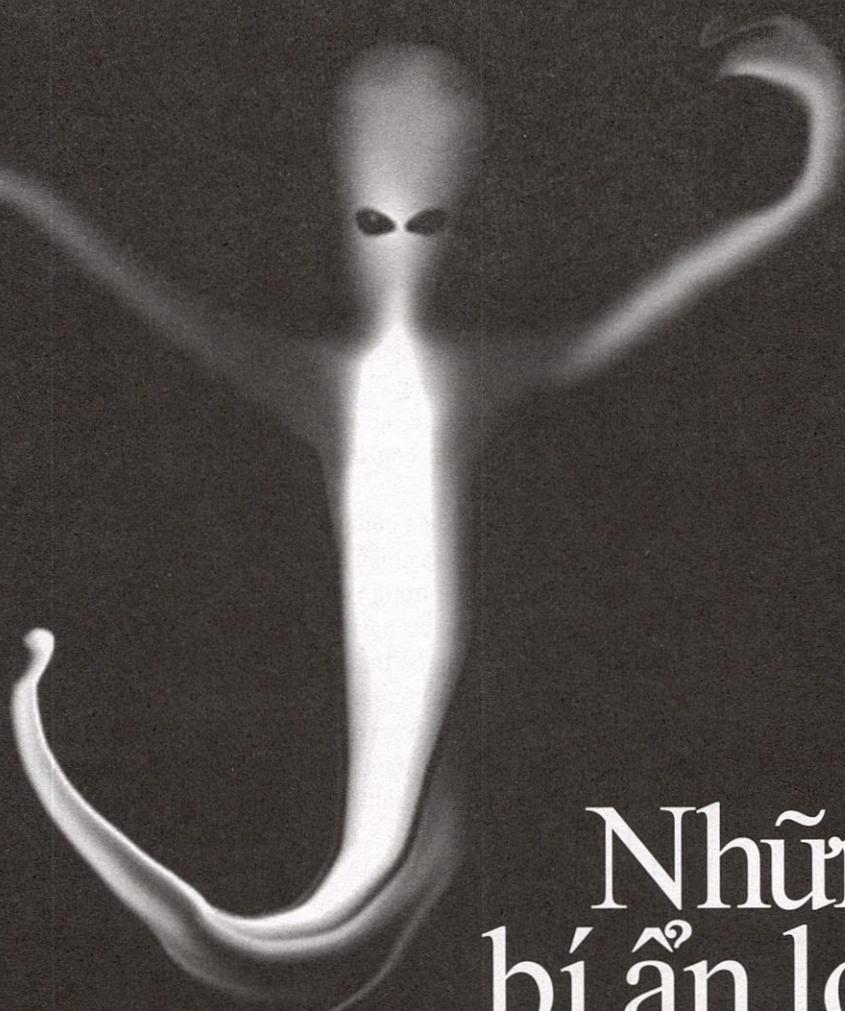
Nhưng quyết tâm giải phóng hoàn toàn Châu Mỹ La tinh, Châu Phi ra khỏi gông cùm và bóc lột của Chủ nghĩa đế quốc vẫn không

ngừng nung nấu trong lòng Che Guevara. Tháng 3/1963 anh xin thôi các chức vụ quan trọng trong chính phủ của Fidel Castro để đi Congo, Tiệp Khắc. Đầu tháng 11/1966 Che Guevara sang Bolivia xây dựng phong trào đấu tranh du kích vô cùng gian khổ, trên đường di chuyển, không may anh đã bị lính biệt kích của CIA (cơ quan tình báo Mỹ) ám hại và hi sinh tại làng Vallegrande (Bolivia) vào ngày 9/10/1967 lúc vừa tròn 39 tuổi (1928-1967).

Hy sinh ở tuổi 39, Chê Ghê-va-ra là tấm gương sáng về lý tưởng sống, ý chí đấu tranh cách mạng của nhân dân Cu-ba và nhân dân các nước Mỹ La-tinh. Bất chấp những sự b López, xuyên tạc, Chê vẫn mãi là biểu tượng tuyệt vời của một người chiến sĩ quốc tế, nhà cách mạng lãng mạn, và là một trong những nhân vật có tầm ảnh hưởng lớn nhất trong lịch sử Mỹ La-tinh. Nhân dân Cu-ba và các nước Mỹ La-tinh đã tôn vinh ông là "Hiệp sĩ của cách mạng châu Mỹ La-tinh", "Người du kích Anh hùng", "Nhà cách mạng gương mẫu". Suốt đời ông luôn cống hiến cho sự nghiệp đấu tranh vì tự do, hạnh phúc của nhân dân Cu-ba và nhân dân các dân tộc bị áp bức trên thế giới. Chê Ghê-va-ra luôn được nhớ tới như một biểu tượng của chủ nghĩa anh hùng cách mạng và chủ nghĩa quốc tế cao cả.

Hình tượng của Che Guevera vẫn còn sống mãi trong lòng thanh niên thế giới, biểu tượng của sự phẫn nộ, sức phản kháng vì hòa bình và hạnh phúc của loài người, vì sự nghiệp giải phóng áp bức và nghèo đói. Chính vì thế, ngay trong những cuộc biểu tình chống chiến tranh xâm lược Việt Nam trước kia và phản đối chiến tranh ở Irắc ngày nay, người ta vẫn nâng cao di ảnh của Che, hô vang khẩu hiệu đả đảo đế quốc.

"Nếu phải diễn tả hình ảnh tương lai của thế hệ con cháu mà chúng ta muốn chúng trở thành, chúng ta sẽ nói rằng: Hãy giống như Che. Nếu phải bày tỏ lòng mong ước con cháu mình sẽ được giáo dục như thế nào, chúng ta sẽ nói không chút ngần ngại rằng: chúng ta muốn chúng được giáo dục theo tinh thần của Che" (Phát biểu của Fidel Castro trong buổi lễ tưởng niệm Che Guevara ngày 18/10/1967).

Những
bí ẩn lớn

TRONG KHOA HỌC

Khoa học không ngừng phát triển song vẫn có những vấn đề dường như vượt quá khả năng tư duy hặc nghiên cứu của con người. Dưới đây là những câu hỏi lớn nhất đặt ra cho giới khoa học mà hiện vẫn chưa có câu trả lời thuyết phục.

D.K.A

Vũ trụ sinh ra như thế nào?

Tồn tại một giả thuyết rằng vũ trụ khởi đầu bằng vụ nổ Big Bang 13,7 tỷ năm trước đây, rồi dần dần từ nhỏ bé vũ trụ bắt đầu "phình to" như ngày hôm nay. Nhưng đây mới chỉ là dự đoán, còn sự thật thì vẫn không thể kiểm chứng.

Có hay không người ngoài hành tinh?

Trên trái đất của chúng ta, sự sống có mặt ở khắp mọi nơi. Do đó, có thể giả định là sự sống cũng có ở trong vũ trụ. Nhưng cho tới nay, quá ít những bằng chứng về sự sống ngoài Trái Đất nên điều này vẫn còn trong vòng bí ẩn.

Có thể có những hành tinh khác cũng có sự sống. "Nhân loại đã phát minh ra nhiều nền văn minh khoa học và công nghệ trong vòng hai thế kỷ qua, trong khi trái đất có tuổi thọ khoảng 4,5 tỷ năm, vậy chúng ta có thể cho rằng có những nền văn minh khác có tuổi đời hàng triệu thậm chí là hàng tỷ năm ở ngoài vũ trụ mênh mông kia", nhà Vật lý học từng đoạt giải Nobel -Frank Wilczek khẳng định.

Lý thuyết vạn vật liệu có chính xác?

Các nhà vật lý học có một "mô hình chuẩn" khi phân tích vũ trụ thành các phân tử để mô tả mọi vật từ hiện tượng từ tới các nguyên tử cấu thành và nó duy trì sự ổn định như thế nào. Mô hình chuẩn coi các phân tử là những điểm vô cùng nhỏ, một số điểm có những năng lượng cơ bản.

Có hai vấn đề với mô hình chuẩn là: thứ nhất, nó không trả lời được vấn đề trọng lực và thứ hai là nó không đúng với các nguồn năng lượng cao.

Trọng lực sinh ra từ đâu?

Thực ra thì nhà bác học Newton chưa giải mã được vấn đề này mà chỉ là người phát hiện

ra nó. Trọng lực là lực yếu nhất trong vũ trụ và mô hình vật lý chuẩn không giải thích được nó vận hành thế nào. Nhiều ý kiến cho rằng nó liên quan tới các phân tử siêu nhỏ (tới mức vô hình) được gọi là các hạt graviton tạo nên các trường lực hút.

Vũ trụ rộng đến đâu?

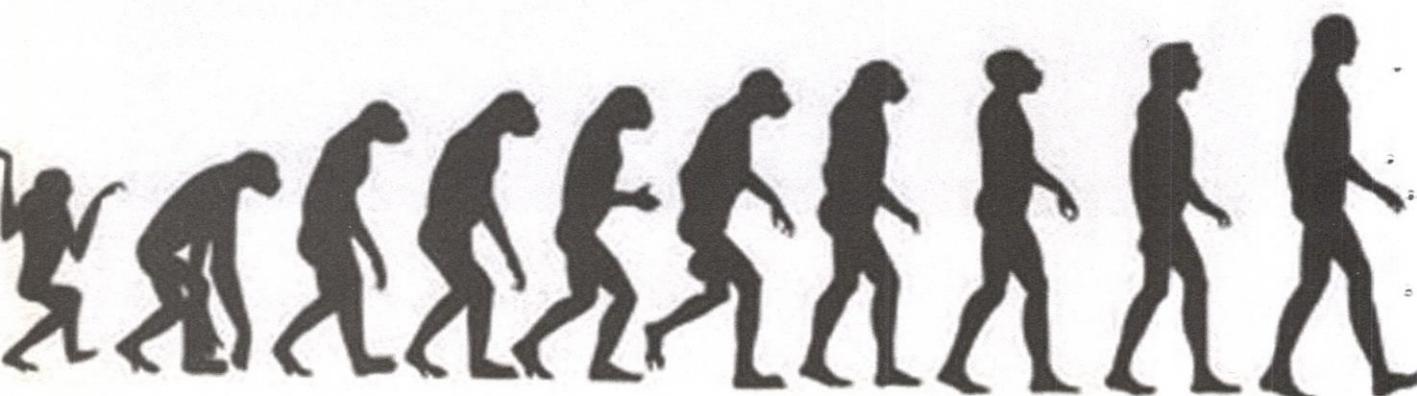
Thật là khó khi cố tìm hiểu về một vật mà nó không có ngay trước mặt. "Tôi gọi là nó là phần tối của vũ trụ", Michael Turner - một nhà vũ trụ học tại Đại học Chicago - nói về những bí ẩn lớn của vật tối và năng lượng tối.

Trên thực tế, chúng ta mới chỉ tìm ra được 4% vật chất và năng lượng của vũ trụ, 96% còn lại vẫn còn nằm ngoài tầm nghiên cứu của chúng ta. Tuy vậy, các nhà khoa học vẫn đang kiểm tra trong những vùng không gian xa nhất và sâu nhất Trái Đất để giải mã hai bí ẩn về bóng tối này.

Cách hoạt động của não bộ

Những tướng sinh học đã có câu trả lời thấu đáo, nhưng với hàng tỷ noron thần kinh, mỗi noron lại có hàng nghìn kết nối, thì đây thực sự là một vấn đề hóc búa.

"Chúng ta chưa có phương pháp để nghiên cứu xem các nhóm noron hình thành các mạng lưới chức năng khi chúng ta học tập, ghi nhớ, hoặc làm những hoạt động khác như nhìn, nghe, yêu. Nếu chúng ta hiểu được bộ não, chúng ta sẽ biết các khả năng và hạn chế của nó trong suy nghĩ, cảm xúc, lý luận, yêu thương và các lĩnh vực khác của đời sống con người", ông Norman Weinberger, một nhà khoa học thần kinh tại trường Đại học California, Irvine cho biết.

Sự sống xuất hiện trên trái đất như thế nào?

Những bằng chứng trước đây cho thấy sự sống dạng vi khuẩn và đơn giản xuất hiện trên trái đất hơn ba tỷ năm trước. Nhưng nó tiến triển thế nào thì không ai biết chính xác. Có người cho rằng nó bắt đầu từ các phản ứng hóa học trên thềm lục địa nhờ hơi nóng dẫn tới các phản ứng trên đá.

Diana Northup, một nhà sinh vật học của trường Đại học New Mexico cho biết "Nhiều giả thuyết về nguồn gốc sự sống đã bị bác bỏ và vì việc chứng minh và phản bác nó rất khó khăn, do đó không có giả thuyết nào được chấp nhận hoàn toàn".

Điều gì xảy ra dưới một trận động đất?

Các chuyên gia có thể giải thích chính xác động đất bắt đầu ở đâu, là động đất do đứt đoạn gì và dự đoán nó xảy ra trong bao lâu. Tuy nhiên họ lại không chắc về chuyện cái gì xảy ra bên trong quả địa cầu này khi có động đất. Bản chất và phản ứng của các lực giữ các đứt đoạn chuyển động và rồi đột nhiên bị gây vẫn chưa được khám phá.

Nhà địa lý học Tom Heaton cho biết "Sự gãy khúc trong các trận động đất là một trong những vấn đề cơ bản nhất của khoa học trái đất. Tìm ra hiệu ứng vật lý cơ bản của động đất vẫn là một bài toán bí ẩn suốt 30 năm qua".

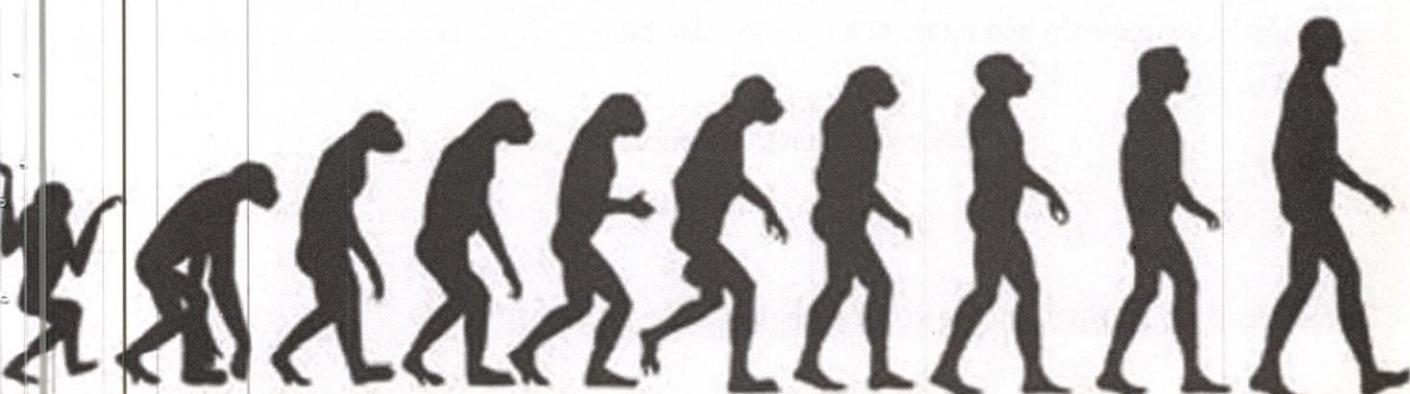
Nguyên nhân của sự tiến hóa?

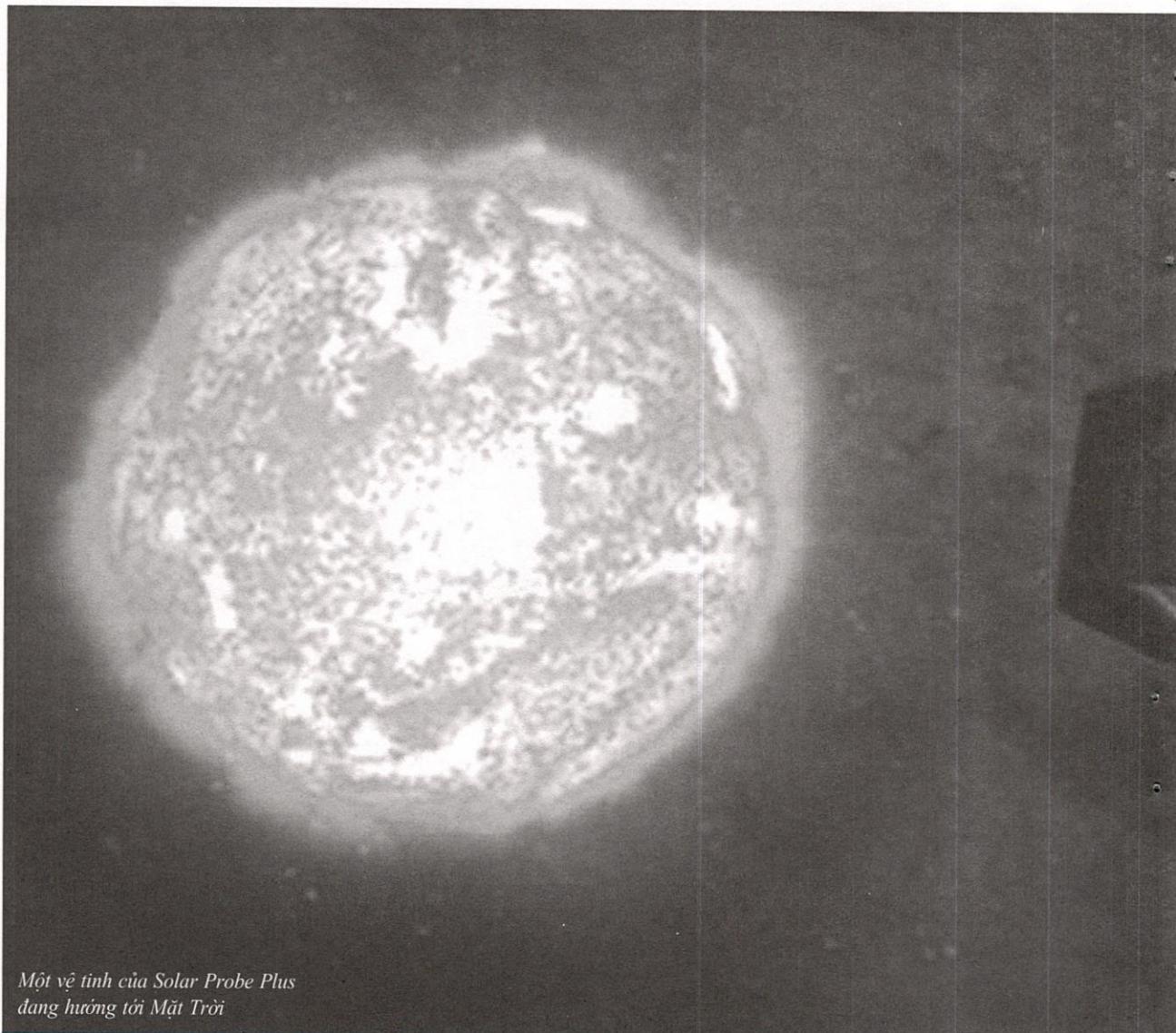
Có thể bạn được học trong sách giáo khoa rằng: "Sự chọn lọc tự nhiên chính là động lực chính dẫn tới sự sắp xếp các sinh vật và đặc điểm phức tạp của chúng". Đó là một trong những giả thuyết được kiểm chứng tốt nhất trong khoa học cho đến thời điểm hiện tại.

Nhưng tiến hóa thông qua chọn lọc tự nhiên liệu có phải là lời giải thích duy nhất cho các sinh vật phức tạp?

"Tôi cho rằng một trong những bí ẩn nhất của sinh học hiện nay tìm hiểu xem liệu việc chọn lọc tự nhiên có phải là quá trình quy nhất có thể tạo ra sự phức tạp về sinh vật học hay là có sự tham gia của các thành phần vật chất khác", Massimo Pigliucci, một nhà khoa học thuộc Khoa Sinh thái học và Tiến hóa tại trường Đại học Stony Brook (New York) phát biểu.

(Theo Livescience)

Một vệ tinh của Solar Probe Plus
đang hướng tới Mặt Trời

Trong vài năm gần đây, NASA đang có ý định cố gắng tiếp cận với Mặt Trời hơn bao giờ hết, bằng việc triển khai những kế hoạch để đưa một chiếc vệ tinh hoặc một chiếc tàu vũ trụ không người lái có kích thước của một chiếc xe ô tô vào lớp bầu khí quyển bên ngoài của ngôi sao đặc biệt này.

Nguyễn Sương, Trường Thi

DỰ ÁN CỦA HIỆN TẠI VÀ TƯƠNG LAI...

Solar Probe Plus (dự án thăm dò năng lượng mặt trời của NASA) dự định sẽ đi xuyên qua một lớp mỏng của bầu khí quyển thuộc Mặt Trời, đây được xem là điều không tưởng và chưa từng được thực hiện từ trước tới giờ. Với sự phát triển mạnh trong lĩnh vực hàng không vũ trụ, các nhà khoa học của NASA đã quyết định đẩy nhanh dự án này. Trong một cuộc thảo luận mới đây nhất, các nhà khoa học dự định sẽ tiến hành khởi động

SPP

Niềm hy vọng của NASA trong việc tìm hiểu về Mặt trời

Solar Probe Plus (SPP) vài lần trước năm 2018. Theo nghiên cứu và tính toán của họ, trước khi chiếc vệ tinh này bị phá hủy bởi nhiệt độ quá nóng của bề mặt Mặt Trời ($>14000^{\circ}\text{C}$ 25500°F), nó sẽ kịp thu lại được những dữ liệu có giá trị để gửi về trung tâm. Ước tính chi phí cho dự án thăm dò năng lượng Mặt Trời sẽ nằm trong khoảng 180 triệu USD.

Để có thể chịu được nhiệt độ và lượng bức xạ, các thiết bị của vệ tinh phải trải qua sự kiểm duyệt gắt gao và được thử nghiệm trong môi trường gần tương tự với thực tế. Ngoài ra,

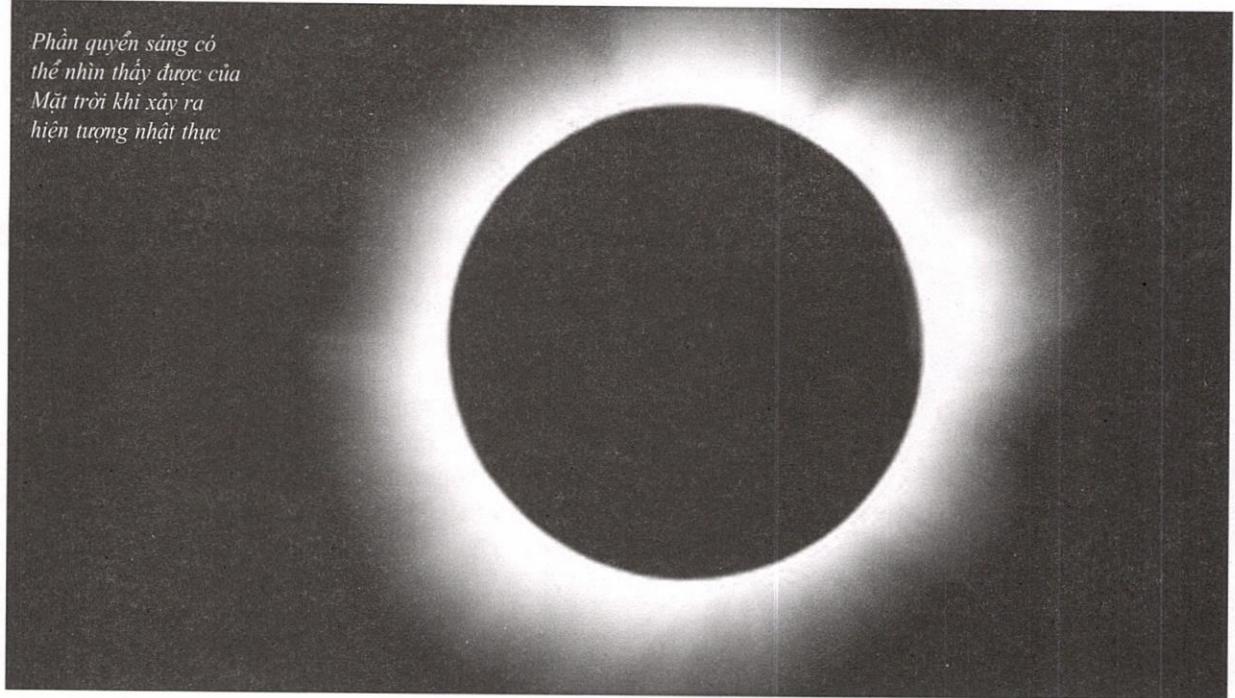
những thiết bị này sẽ được bảo vệ bởi một lớp lá chắn nhiệt lớn được làm từ hợp chất cacbon siêu bền, tuy nhiên lớp lá chắn này vẫn đang trong giai đoạn chế tạo. Không những NASA, mà một số nhà nghiên cứu vũ trụ trên thế giới đã cho rằng Mặt Trời là một trong số ít những hành tinh mà con người nên nghĩ tới việc đưa một tàu vũ trụ vào đó để khám phá. Richard Harrison, một nhà vật lý chuyên nghiên cứu về năng lượng Mặt Trời của trung tâm thí nghiệm Rutherford Appleton thuộc vương quốc Anh đã phát biểu với phóng viên của BBC rằng họ đang cố gắng tìm hiểu những ảnh hưởng của Mặt Trời tới Trái Đất thông qua công trình nghiên cứu này. "Điều mà chúng ta chưa từng làm là thử tiếp cận với nó. Chúng ta đã nghĩ đến việc tàu vũ trụ bay qua sao Hỏa hoặc sao Kim, nhưng với Mặt Trời, nó thực sự là một điều khác. Nhưng chúng tôi có khả năng làm điều này và đó là thực sự một kế hoạch lâu dài".

SỨ MỆNH MANG TÊN SOLAR PROBE PLUS

Lika Guhathakurta, nhà khoa học thuộc chương trình Solar Probe Plus tại trụ sở của NASA tại Washington D.C, đã lạc quan khẳng định rằng: "Trong lần đầu tiên này, chúng ta có thể chạm, nếm, và ngửi Mặt trời". Để cuộc "thăm viếng" này diễn ra suôn sẻ, chiếc vệ tinh của Solar Probe Plus sẽ được trang bị rất nhiều thiết bị khác nhau, trong đó có máy thăm dò gió Mặt trời, một máy ảnh 3D, và một thiết bị để đo từ trường. Không chỉ mang về những bức ảnh về Mặt trời, nhiệm vụ của chiếc vệ tinh này còn là thăm dò một số đặc tính và hiện tượng ngôi sao đặc biệt này, chẳng hạn như: bầu khí quyển, gió mặt trời, nguồn sinh ra năng lượng...

Khi đề cập về một số hiện tượng về Mặt trời, Giáo sư Harrison đã nói với mọi người rằng một điều lạ là Mặt trời lại có bầu khí quyển (bầu khí quyển bao quanh Mặt trời hay còn gọi là "vầng hào quang" và nó nóng hơn quyển sáng (là vùng sáng có thể nhìn thấy khi nhìn vào Mặt trời) vài trăm lần). Rồi ông giải thích rằng: "Đó là do thể plasma có nhiệt độ

*Phản quển sáng có
thể nhìn thấy được của
Mặt trời khi xảy ra
hiện tượng nhật thực*

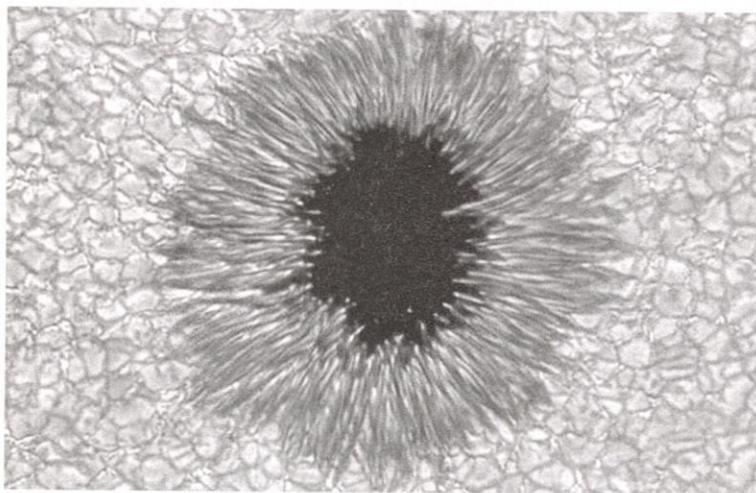

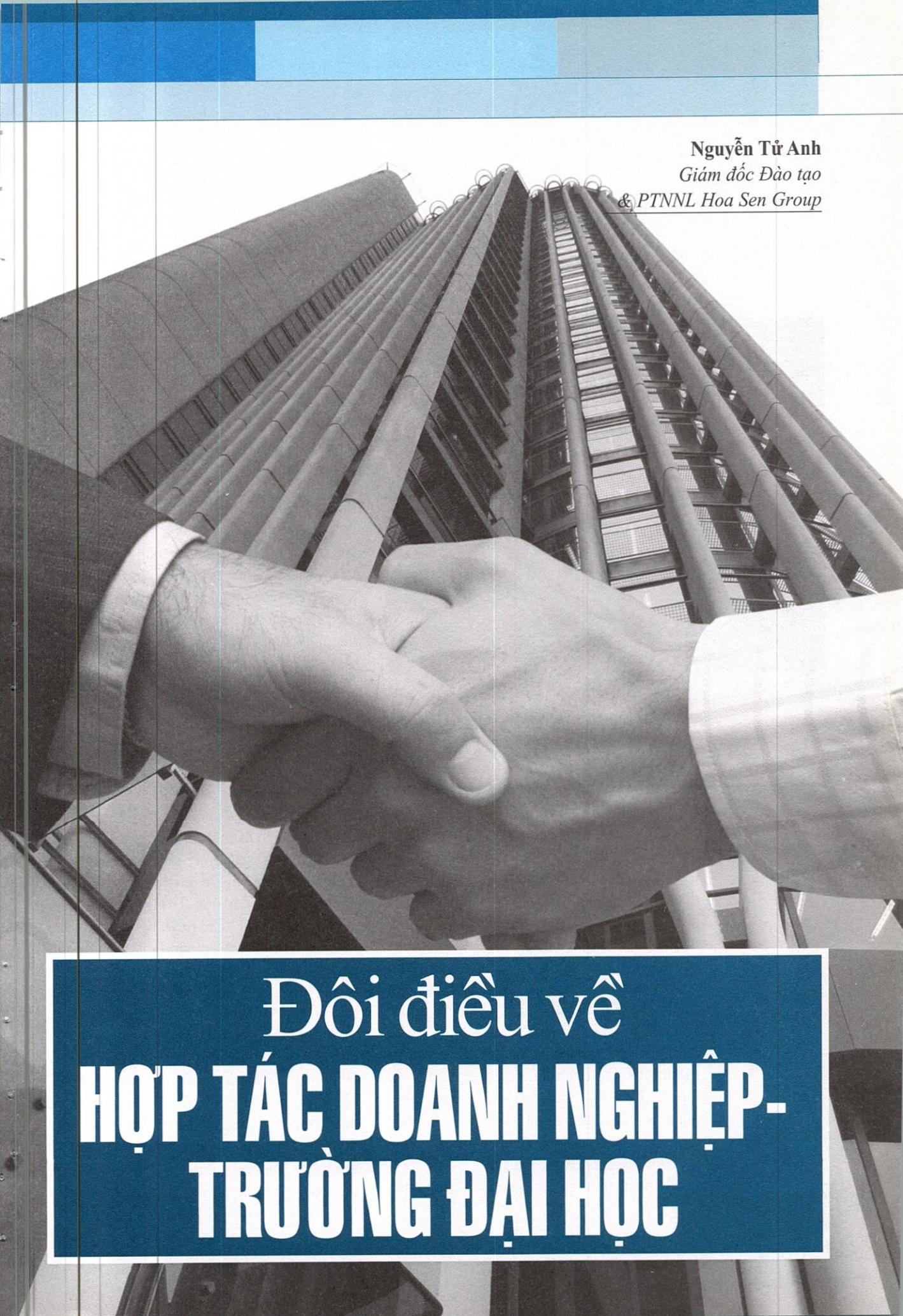
*Kính viễn vọng
năng lượng Mặt
trời đã bắt được
hình ảnh này -
vết đèn của Mặt
trời, đây có thể là
bức ảnh chụp vết
đèn của Mặt trời
rõ nhất trong
điều kiện ánh
sáng...*

cao đến hàng triệu, trong đó bao gồm các hạt tích điện bị mắc kẹt trong vòng từ trường và sắp xếp theo mức từ tính". Tuy vậy, đây vẫn chỉ là những phỏng đoán ban đầu, và nhiệm vụ của SPP là xác thực nghi vấn trên. Trong bài phát biểu của mình, Dick Fisher - giám đốc của NASA Heliophysics Division ở Washington DC, đã cho biết: "Các thí nghiệm đặc biệt đã buộc Solar Probe Plus đưa ra những thiết kế đặc biệt để giải quyết hai vấn đề đặc biệt quan trọng của nguyên tắc về vật lý của năng lượng Mặt trời như: Tại sao vùng

khí quyển bên ngoài Mặt trời lại có nhiệt độ nóng hơn nhiều so với bề mặt nhìn thấy được của Mặt trời (quyển sáng)? Và tác nhân gì đã đẩy gió của Mặt trời, làm tác động đến Trái Đất và các hành tinh trong hệ Mặt trời?... Chúng tôi đã "đấu tranh" với những câu hỏi này trong nhiều thập kỷ qua và sứ mệnh này sẽ là đáp án cho những thắc mắc đó". SPP không phải là dự án được tiến hành chỉ để được tiếp cận lại gần Mặt trời, nó là cả một niềm hy vọng vào tương lai của NASA nói riêng và các cơ quan vũ trụ của các quốc gia nói chung trên con đường đi đến các ngôi sao vào cuối thập kỷ này. Giáo sư Harrison cho rằng SPP còn có nhiều mục tiêu lớn hơn phải thực hiện. Ông nói: "Solar Probe Plus có nhiệm vụ chính là tiến vào bầu khí quyển của Mặt trời, đó là điều mà trước giờ chưa thực hiện được. Những thử thách thực sự sẽ là thước đo - cái bạn cần không chỉ là hiệu quả mà bạn đã định hướng. Nó giống như việc bạn đẩy một chiếc thuyền qua một dòng sông và cố đo bê mặt nó - bạn không muốn thuyền của mình gặp phải những con sóng, đó thực sự là một thách thức, nhưng không gì là không thể".

(Theo BBC)

Nguyễn Tử Anh
Giám đốc Đào tạo
& PTNNL Hoa Sen Group

Đôi điều về **HỢP TÁC DOANH NGHIỆP- TRƯỜNG ĐẠI HỌC**

HỢP TÁC DOANH NGHIỆP VÀ TRƯỜNG ĐẠI HỌC: XU HƯỚNG CHUNG TẤT YẾU

Trong những năm qua, hướng ứng cuộc vận động của Chính phủ và Bộ Giáo dục Đào tạo về "Đào tạo theo nhu cầu xã hội" mối quan hệ hợp tác giữa các trường đại học và doanh nghiệp lớn được đẩy mạnh và triển khai khá rõ ràng. Hầu như mỗi trường đều có những doanh nghiệp hợp tác và mối quan hệ này ngày càng phát huy hiệu quả cũng như vai trò của nó.

Trước hết, có thể khẳng định rằng mối quan hệ này là xu hướng chung tất yếu cho quá trình phát triển của doanh nghiệp và nhà trường. Có thể nhận thấy điều này trong xu thế sử dụng và chiến lực phát triển nguồn nhân lực của doanh nghiệp hiện tại. Thể hiện qua những yếu tố sau:

Nhu cầu Doanh nghiệp:

Sự phát triển với tốc độ nhanh chóng của

các doanh nghiệp đã và đang đặt ra vấn đề thu hút và tuyển dụng nhân sự. Trong đó, nguồn nhân sự có chất lượng tham gia vào các vị trí quản lý, lãnh đạo bổ sung cho các đơn vị, phòng ban trực thuộc là rất quan trọng nhằm đáp ứng yêu cầu cạnh tranh và phát triển.

Tuy nhiên, mỗi doanh nghiệp lại phát triển với một đặc thù văn hóa riêng biệt, hệ thống quản trị khác biệt. Điều này đã tạo nên sự thành công của các doanh nghiệp trong suốt thời gian qua. Đồng thời, nó cũng đặt ra vấn đề thích ứng với môi trường doanh nghiệp cho các nhân sự được tuyển dụng. Do vậy, việc đào tạo, hướng dẫn ngay từ đầu về văn hóa công ty, phong cách quản trị sẽ làm cho ứng viên được tuyển dụng nhanh chóng thích nghi và phát huy hiệu quả trong công việc. Đồng thời, hoạt động này còn giúp công ty giữ gìn và phát huy được bản sắc văn hóa của mình - điều rất quan trọng trong xu thế kinh doanh hiện nay.

Xu hướng tuyển dụng của thị trường:

Hiện tại, vấn đề nhân sự đã và đang tạo ra thách thức cho các Doanh nghiệp, đặc biệt là các tập đoàn. Trong đó, việc mở rộng kinh doanh luôn đòi hỏi Doanh nghiệp phải có đủ nguồn nhân lực đáp ứng. Trong khi thị trường chưa đáp ứng và khan hiếm nguồn nhân lực có chất lượng thì việc đào tạo và có nguồn nhân lực dự phòng sẽ giúp công ty nhanh chóng triển khai các kế hoạch kinh doanh thuận lợi.

Với những tập đoàn, việc giữ vững, phát huy triết lý kinh doanh và hệ thống văn hóa doanh nghiệp là rất quan trọng. Việc này đòi hỏi nhân sự trong nội bộ phải nắm vững và thấm nhuần những giá trị cốt lõi của doanh nghiệp. Do vậy, tuyển dụng sinh viên từ trong nhà trường và đào tạo để trưởng thành sẽ giúp các Doanh nghiệp thực hiện được yêu

cầu này.

Xây dựng thương hiệu và thể hiện trách nhiệm cộng đồng:

Hoạt động hợp tác với các trường đại học còn là cơ hội quảng bá hình ảnh các doanh nghiệp như một đơn vị tiên phong trong việc đào tạo và phát triển nguồn nhân lực. Thu hút vào tạo thiện cảm cho sinh viên, người lao động nói riêng và xã hội nói chung với hình ảnh công ty là cách thức để doanh nghiệp nâng cao hơn nữa sức hút với thị trường. Từ đó, vấn đề hiệu quả kinh doanh cũng sẽ được nâng lên rõ rệt.

Bên cạnh đó, sự cạnh tranh giữa các doanh nghiệp còn thể hiện thông qua trách nhiệm đối với cộng đồng xã hội trong việc giải quyết việc làm, nâng cao trình độ người lao động. Đây chính một trong những tiêu chí xếp hạng Doanh nghiệp trong tương lai.

Do vậy, việc tìm đến và hợp tác với trường đại học là xu thế tất yếu và quan trọng đối với những doanh nghiệp phát triển bền vững.

SỐNG ĐỘNG NHƯNG THIẾU ĐIỂM NHẤN

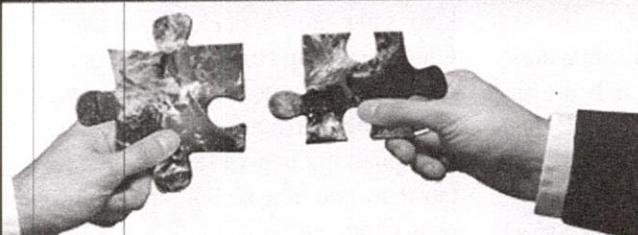
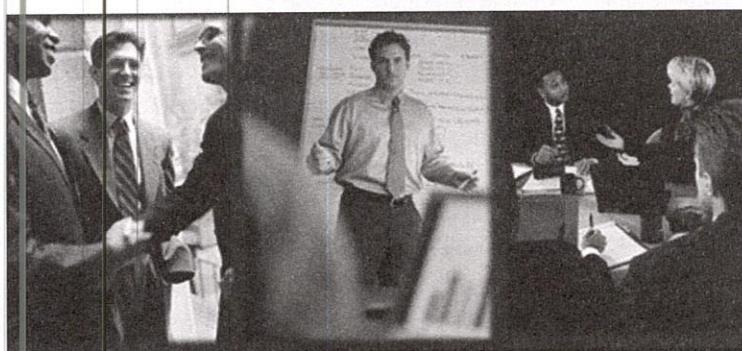
Tài trợ học bổng, nhận thực tập và tuyển dụng sinh viên sau khi ra trường dường như là nội dung chính của các mối quan hệ hợp tác giữa nhà trường và doanh nghiệp. Hàng năm, cứ đến hẹn thì những chương trình này lại được hai bên xúc tiến và triển khai thực hiện. Hiệu quả và tác động của nó ra sao? Như thế nào vẫn chưa được đánh giá một cách toàn diện. Mở rộng ra hơn nữa, có thể nhận thấy rằng cho đến nay, vẫn chưa có một báo cáo hoặc tổng kết nào nêu lên thực trạng và giải pháp để phát huy các mối quan hệ này.

Nhà trường chưa có hoạt động điều tra với chính doanh nghiệp hợp tác về hiệu quả sử dụng nguồn nhân lực tuyển dụng từ trường. Doanh nghiệp vẫn chưa có báo cáo nào để truyền tải đánh giá của mình với chất lượng đào tạo. Chưa và không thật sự quan tâm đúng mức để có thể đánh giá toàn diện hiệu quả của các mối quan hệ hợp tác này.

Tuy nhiên, nếu mối quan hệ hợp tác chỉ dừng lại đó thì chắc chắn chưa phản ánh hết nhu cầu thực sự của 2 bên đối với sự hợp tác.

Đối với doanh nghiệp, ngoài tuyển dụng thì việc đào tạo lại nguồn nhân lực của doanh nghiệp mình là rất quan trọng. Việc này có thể được giải quyết thông qua hợp tác với trường đại học, tận dụng nguồn lực chất xám từ trường để có thể đào tạo lại cho đội ngũ nhân sự của doanh nghiệp.

Có ý kiến cho rằng đào tạo trong doanh nghiệp mang một đặc thù khác với môi trường đại học: thực tiễn và mang tính đặc thù từng doanh nghiệp hơn. Tuy nhiên, nếu nhìn đào tạo theo quan điểm trên là chưa toàn diện. Trên thực tế, nếu nói về yếu tố thực tiễn và đặc thù thì mỗi doanh nghiệp đều riêng biệt và

khác biệt. Nhưng vấn đề là việc đào tạo đều đi theo phương pháp nghiên cứu khoa học chung như khoa học quản lý, khoa học về vận hành máy móc thiết bị... Vậy, đào tạo cho doanh nghiệp chính là đào tạo về phương pháp khoa học chung để từ đó, mỗi doanh nghiệp ứng dụng vào thực tiễn hoạt động của mình khác nhau phù hợp đặc thù từng doanh nghiệp.

Ngoài ra, trong thực tiễn hoạt động của từng doanh nghiệp, vấn đề phát triển, phát triển bền vững cần có những phương pháp nghiên cứu mà chỉ có ở các trường đại học mới có thể đáp ứng được cho doanh nghiệp. Do vậy, các đề tài nghiên cứu khoa học giúp cho doanh nghiệp cải tiến năng suất hoặc phát triển bền vững vẫn là một lĩnh vực hợp tác cần được xem trọng.

Tuy nhiên, cả 2 vấn đề trên vẫn chưa được triển khai trong hợp tác, mặc dù trên lý thuyết, trong các bản ghi nhớ hợp tác đều có các điều khoản này.

Có thể nhận thấy các mối quan hệ hợp tác giữa nhà trường và doanh nghiệp có tăng về số

lượng nhưng chất lượng vẫn chưa tương xứng tiềm năng 2 bên. Có thể kể ra một số nguyên nhân sau:

- Chưa thật sự đánh giá hết khả năng của 2 bên để có thể đề ra những giải pháp khai thác thật sự hiệu quả.
- Quan điểm hỗ trợ nhau nhiều hơn là hợp tác bình đẳng. Doanh nghiệp hỗ trợ vật chất và nhà trường hỗ trợ tuyển dụng.
- Chưa thiết lập cơ chế hoạt động chung. Đây có thể là nguyên nhân quan trọng nhất.

MỘT VÀI GIẢI PHÁP NÂNG CAO HIỆU QUẢ MỐI QUAN HỆ HỢP TÁC

Xác định rõ mục đích hợp tác:

Phải xác định mục tiêu hợp tác: Doanh nghiệp hợp tác để làm gì? Nhà trường cần gì ở doanh nghiệp. Mục đích càng rõ ràng thì giải pháp càng thực tế.

Xây dựng cơ chế hợp tác rõ ràng:

Thành lập cơ quan hợp tác giữa nhà trường và doanh nghiệp. Có các cơ chế thiết lập kế hoạch năm, triển khai và giám sát được kế hoạch. Đồng thời, thường xuyên có các cuộc tiếp xúc và làm việc của lãnh đạo cấp cao các đơn vị để thông nhất các chủ trương trong hợp tác.

Rõ ràng, trong xu thế phát triển mới của xã hội, việc hợp tác đào tạo giữa nhà trường và doanh nghiệp là hết sức quan trọng. Trong xu thế này, những hoạt động không hiệu quả, kém sáng tạo sẽ dần được thay thế bằng những giải pháp cụ thể và chất lượng hơn. Tất cả đều nhằm mục tiêu nâng cao nguồn lực chất lượng con người và phát triển bền vững. Góp phần thu hẹp và tiến tới thực tiễn "Đào tạo theo nhu cầu xã hội" mà Chính phủ đã phát động.

NGÀY HỘI VIỆC LÀM ĐHQG-HCM 2010

Ngày 23/10/2010 Đại học Quốc gia TPHCM (ĐHQG-HCM) cùng Báo Người Lao Động tổ chức Ngày hội việc làm 2010 tại Trường ĐH Bách Khoa ĐHQG-HCM. Đây là lần đầu tiên ĐHQG-HCM tổ chức một ngày hội lớn tạo môi trường để nhà tuyển dụng tiếp cận với nguồn nhân lực chất lượng cao của ĐHQG-HCM đã và đang đào tạo; qua đó, có thể trao đổi thông tin và ký kết hợp đồng ghi nhớ tuyển dụng hoặc trực tiếp tuyển dụng lao động.

Ngày hội việc làm đem đến cơ hội tìm việc làm quý giá cho các tân cử nhân, kỹ sư cũng như những SV đang còn ngồi trên ghế nhà trường, được tiếp nhận và trao đổi thông tin cần thiết, bổ ích về cơ hội nghề nghiệp, quy trình, điều kiện tuyển dụng của các đơn vị, doanh nghiệp. Từ đó, giúp sinh viên có được sự định hướng, chuẩn bị cần thiết về nghề nghiệp trước khi tham gia thị trường lao động.

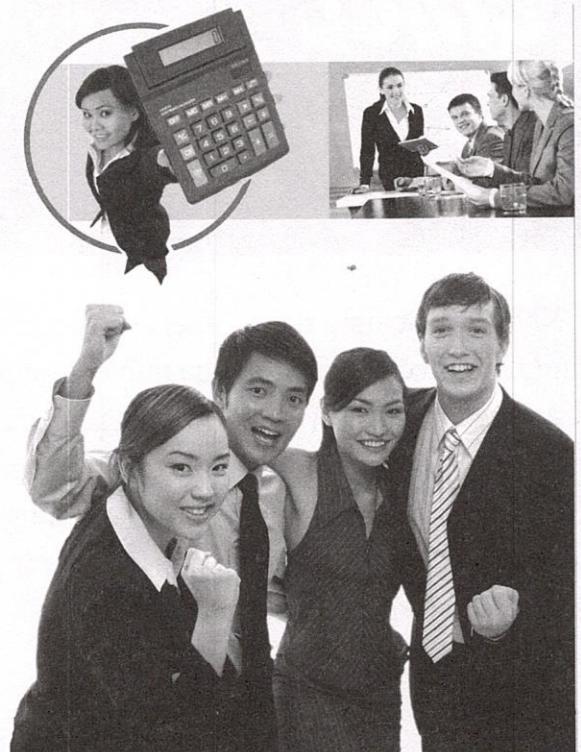
"NGÀY HỘI VIỆC LÀM ĐHQG-HCM NĂM 2010", với chủ đề "*Hướng nghiệp - Cánh cửa vào đời Lần 1-2010*" sẽ là Ngày hội giao lưu truyền thống hằng năm của sinh viên ĐHQG-HCM với cộng đồng Doanh nghiệp: nội dung chương trình phong phú, ấn tượng. Đồng thời, sẽ là cơ hội thu hút được nhiều nguồn tài trợ, trao tặng học bổng cho sinh viên vượt khó, học bổng tuyển dụng ứng viên tiềm năng.

Với quy mô tổ chức thu hút trên 100 gian hàng Doanh nghiệp và gần 10.000 sinh viên tham dự.

Ngày hội sẽ là cơ hội dành cho Sinh viên toàn thành, đặc biệt cựu sinh viên và sinh viên sắp tốt nghiệp các trường thành viên ĐHQG-HCM, trong đó nòng cốt là sinh viên Bách khoa với hơn 4.000 sinh viên khóa 2006 sắp ra trường tháng 2/2011, gần 2000 SV ĐH Kinh tế - Luật.

Ngoài những gian hàng tuyển dụng, chương trình ngày hội kéo dài với những chuỗi hội thảo, tọa đàm "Diễn đàn hợp tác phát triển nguồn nhân lực"

do ĐHQG-HCM phối hợp Báo Người Lao động, FALMI và Hội Doanh nhân trẻ Tp.HCM tổ chức. Gian hàng tuyển dụng ứng viên tiềm năng và triển lãm thông tin; Hội thảo chuyên đề: "Hành trang nghề nghiệp tương lai" (dành cho sinh viên năm cuối các trường ĐH thành viên ĐHQG-HCM và Chương trình Giao lưu với Doanh nghiệp).

*SỐNG TRÊN CAO SẼ MAU
GIÀ HƠN DƯỚI THẤP*

Chuyện vui khoa học

Chiếc đồng hồ

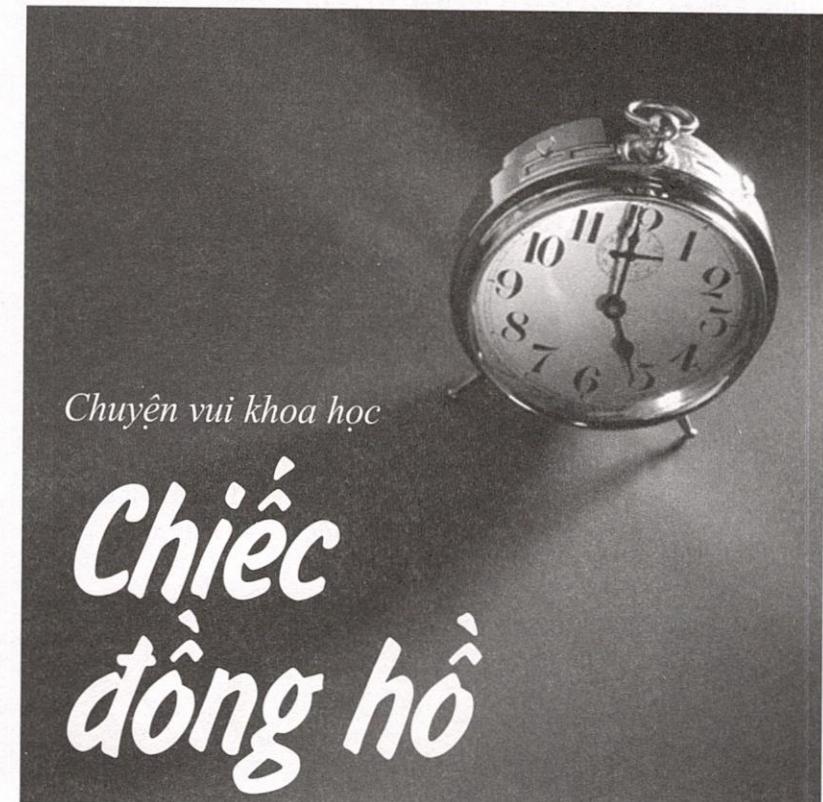
Nhà bác học lừng danh Albert Einstein, đã từng có một chứng minh vô cùng thú vị qua thuyết tương đối của mình: Một chiếc đồng hồ (A) đặt trên sàn nhà chạy tương đối chậm hơn một chiếc đồng hồ (B) đặt trên ghế là bởi vì đồng hồ (A) được đặt ở vị trí thấp hơn so với đồng hồ (B) và chịu tác động của trọng lực nhiều hơn. Lưu ý rằng: đồng hồ (A) và đồng hồ (B) giống hệt nhau.

Duy Anh

Ngày nay, các nhà vật lý đã chứng minh được điều này bằng cách sử dụng hai chiếc đồng hồ siêu chính xác và nâng đồng hồ này cao hơn so với đồng hồ kia vài cm. Vì vậy cho đến thời điểm này ta có thể chứng minh được, mũi có thể già hơn rốn của bạn. "Việc chứng minh rằng trọng lực thay đổi theo độ cao bằng cách thay đổi độ cao của một chiếc đồng hồ lên khoảng 0,3048 m thì thật là thú vị."

Nhà bác học Albert Einstein cũng kết luận rằng: thời gian trôi qua với tốc độ khác nhau ở các thời điểm khác nhau. Ví dụ, giả sử anh đang đứng ở một nhà ga xe lửa với một chiếc đồng hồ Rolex trên tay, cùng lúc đó bạn của anh cũng đeo một chiếc đồng hồ tương tự nhưng đang trên một xe lửa tốc hành. Chắc chắn rằng chiếc đồng hồ của bạn anh sẽ chạy chậm hơn đồng hồ của anh, lí do rất đơn giản là bạn anh đang di chuyển tương đối so với anh. Albert Einstein cũng đã đưa ra dự đoán này trong lí thuyết tương đối của mình.

Cũng theo thuyết tương đối, Einstein nhận định lực hấp dẫn của những vật thể khổng lồ, ví dụ như Trái Đất sẽ co dãn theo kết cấu của không gian và thời gian. Chính vì thế, chiếc đồng hồ ở vị trí thấp sẽ ít bị tác động bởi lực hấp dẫn này. Do

đó, nó sẽ chạy chậm hơn so với chiếc đồng hồ cùng loại đặt ở một độ vị trí cao hơn. Tỉ lệ này được tính toán vào khoảng 3/1000.000 giây/1 năm/ 1km về độ cao.

KHOA HỌC THỰC TẾ ĐÃ VÀO CUỘC

Những dự đoán này tưởng chừng như vô lí nhưng lại được ứng dụng rộng rãi cho việc tính toán trong hệ thống định vị toàn cầu của các vệ tinh. Và thực tế cũng đã chứng minh điều ngược lại thông qua việc đo thời gian giữa chiếc đồng hồ nguyên tử siêu chính xác đặt trên mặt đất và những chiếc đồng hồ tương tự đặt trên các máy bay phản lực.

Ngày nay, ở Hoa Kỳ đã sử dụng một loại đồng hồ nguyên tử mới được gọi là đồng hồ quang học, phát hiện được những thay đổi của dòng thời gian mà nguyên nhân là do ảnh hưởng bởi tốc độ di chuyển của vật thể dưới 10 m/s và do sự thay đổi độ cao của vật thể dưới 1m.

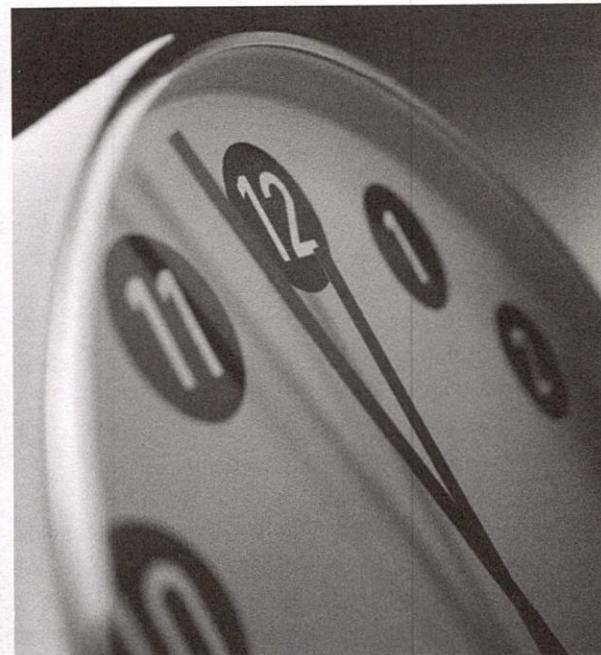
Mới đây, các nhà nghiên cứu tại Viện tiêu chuẩn và công nghệ (NIST), Hoa Kỳ đã sử dụng đồng hồ ánh sáng tia la-zer có tần số 1.120.000 tỷ chu kỳ/giây. Với sự chính xác tăng gấp 40 lần đồng hồ nguyên tử, vì vậy nó có khả năng chứng minh tính khả thi của thuyết tương đối trên quy mô lớn hơn.

Các nhà khoa học đã chế tạo hai đồng hồ nhôm (đồng hồ nguyên tử) và kiểm tra mối quan hệ giữa tốc độ và độ cao. Họ làm các động tác đẩy tay cho các ion nhôm chuyển động qua lại với tốc độ 4 m/s. Để kiểm tra ảnh hưởng của trọng lực, các nhà vật lí đặt đồng hồ (1) thấp hơn đồng hồ (2) khoảng 17m và sau đó nâng đồng hồ 2 lên thêm 33m. Kết quả, họ nhận thấy tần số hoạt động của các ion ở

đồng hồ 2 tăng vọt lên 4/100 triệu tỉ so với vận tốc ban đầu là 2/10 triệu tỉ. Kết quả này cũng chứng minh được rằng thuyết tương đối tổng quát của Einstein là chính xác.

Sự chính xác của các đồng hồ quang học đã làm thay đổi được giấc mơ mà nhiều nhà vật lí theo đuổi và chúng minh được rằng thuyết tương đối của Einstein có giá trị thật sự. Dự báo rằng, trong một vài năm tới hàng loạt các sản phẩm ứng dụng công nghệ vi sóng sẽ được sử dụng loại đồng hồ quang học tiên tiến hơn.

Tuy nhiên, các đồng hồ quang học cũng đang trong giai đoạn thử nghiệm công nghệ mới và vấn đề là chúng không tự chạy liên tục. Do đó, tìm ra cách giải quyết vấn đề trên đang được các nhà khoa học NIST đặt lên hàng đầu.

Thách thức ENTROPY.

Một cuộc thi học thuật rất chuyên nghiệp với đơn vị tài trợ hẳn hoi và 100% công tác tổ chức là do các bạn học sinh, cựu học sinh trường đảm nhận - đó là cuộc thi Thách thức Entropy của trường Phổ thông Năng Khiếu (ĐHQG TPHCM) vào cuối tháng 9 vừa qua! Họ đã làm điều đó như thế nào?

Bảo Châu

HỌC TỰ CHÍNH ANH CHỊ MÌNH

Chuyện bắt đầu từ khi trường Phổ thông Năng Khiếu có thí sinh vào chung kết Đường lên đỉnh Olympia năm 2008, sau cái không

khí bùng bùng tự hào đó, học sinh trong trường cũng bắt đầu hình thành khát khao "leo núi". Nhưng tìm ra người tổ chức một cuộc thi thật sự chuyên nghiệp như vậy đúng là không dễ, vì ở Năng Khiếu, lịch học khá nặng. Thế là một hình thức tổ chức sự kiện mới ra đời, một nhóm cựu học sinh sẽ làm trưởng ban tổ chức và hướng dẫn các bạn trong trường làm việc với đầy đủ các ban, từ Nội dung, Tài chính đến PR-Marketing, Hậu cần, Kỹ thuật.

Nói thì dễ nhưng thực hiện mới thấy khó. Vấn đề đầu tiên là "cách trở địa lí", các bạn cựu học sinh học ở nhiều trường khác nhau, lịch học chồng chéo, lại không ở trường để trực tiếp chỉ huy nên mỗi lần chạy chương trình là 9, 10 giờ đêm mới xong. Vấn đề thứ hai, ban tổ chức phải "tự lực cánh sinh" 100%, từ tài chính đến nội dung thi (chỉ nhờ thầy cô cố vấn), thế nên mới có chuyện hồ sơ xin tài trợ hàng trăm trang phải viết đi viết lại năm sáu lần, người soạn đề thi phải lập hẳn một ngân hàng câu hỏi, video clip cho cuộc thi suốt mấy năm qua...

Nhưng cũng nhò vạy, các bạn học sinh học được rất nhiều từ anh chị mình. Bạn Lê Bá Tiến Triển (học sinh lớp 12 Lý) cho biết: "Các anh học ở Bách Khoa hướng dẫn em cách xử lý dây điện, rồi máy chiếu, âm thanh hay lăm ạ, có nhiều cái không giống trong sách!" Còn Nguyễn Gia Huy (học sinh lớp 12 Lý) thì hào hứng: "Hồi đó em nhát lắm, nhờ mấy chị bên ban Hậu Cần hướng dẫn mà giờ em quen mặt hết các chỗ in băng rôn, standee,

Cuộc thi của "đại gia đình PTNK"

đặt hoa, kỉ niệm chương, biết cả cách mua hàng lấy hóa đơn đỏ nữa đó!"

"THÁCH THỨC ENTROPY" - MỘT GIA ĐÌNH LỚN

Khi tổ chức cuộc thi này, không chỉ có Ban tổ chức mới bận rộn, ngược lại, cả trường lúc nào cũng rộn ràng một không khí rất... Thách thức Entropy. Trước tiên phải kể đến các thầy cô, ai cũng rất quan tâm đến các thí sinh, từ cô hiệu trưởng, thầy hiệu phó đến thầy giám thị, ai cũng có một đoạn clip chúc các bạn thi thật tốt!

Các bạn thí sinh thì tất nhiên rất nỗ lực rồi, đặc biệt nhất là phần dựng clip giới thiệu cho các bạn vào chung kết. Bạn Hoàng Quý Phát (lớp 12 Tin) kể lại: "Khi em vào chung

kết, các bạn trong lớp và ban tổ chức đã bỏ cả một ngày để làm đạo diễn, rồi dựng, chỉnh clip cho em thật hoàn chỉnh, làm em rất cảm động!"

Một thành phần nữa không thể thiếu, đó là lực lượng cổ động viên. Không chỉ ngồi xem, ban tổ chức Thách thức Entropy đã mở thêm phần "Dự đoán người về nhất" cho cả trường cùng bỏ phiếu. Thé là chỗ đặt thùng phiếu thành nơi nhộn nhịp nhất trường. Bạn Trần Mạnh Khoa (sinh viên năm 2 Đại học Khoa học tự nhiên, ĐHQG-HCM) chia sẻ: "Lâu lắm rồi mình mới về trường, được bỏ phiếu và cỗ vũ nhiệt tình cho các em, thấy mình vẫn còn yêu trường như ngày nào!"

Vậy đó, không dừng lại một cuộc thi học thuật đơn thuần mà nói theo lời bạn Nguyễn Thị Ngọc Ly (trưởng BTC Thách thức Entropy, sinh viên đại học Ngoại thương): "Đây còn là dịp để tụi mình hướng dẫn lại cho các em học sinh cách tổ chức một gameshow chuyên nghiệp và quan trọng nhất là, tất cả đều được trở về trong không khí ấm áp của đại gia đình Phổ thông Năng Khiếu!"

Tiến sĩ Nguyễn Đức Nghĩa (Phó giám đốc Đại học Quốc gia TPHCM) cho biết: "Thầy rất tâm đắc với tên gọi Thách thức Entropy của các em, điều này cho thấy được bản lĩnh và sự tự tin của học sinh Phổ thông Năng Khiếu trước vũ trụ kiến thức bao la. Mong rằng cuộc thi sẽ luôn được duy trì thật tốt và sẽ chọn được những đại diện xuất sắc nhất để tham gia cuộc thi Đường lên đỉnh Olympia hằng năm!".

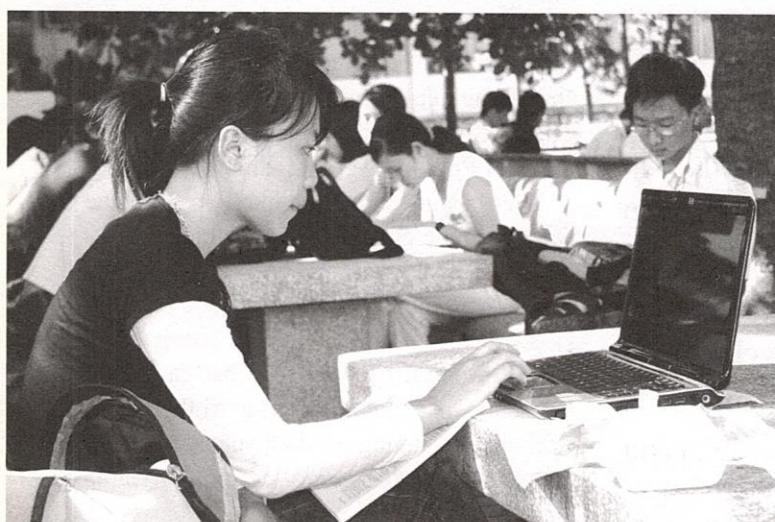
Entropy là đại lượng đặc tả độ hỗn loạn của một hệ vật chất. "Thách thức Entropy" được hiểu như quá trình con người không ngừng khám phá, sắp xếp, tìm hiểu và kiến tạo những điều bí ẩn, hỗn loạn của thế giới kiến thức vô tận.

Cuộc thi diễn ra từ ngày 8/9 đến 26/9 với hai vòng loại, một vòng bán kết, một vòng chung kết với gần 400 bạn thí sinh. Tân vô địch năm nay là bạn Nguyễn Quang Tùng, học sinh lớp 11 Lý, cũng là thí sinh nhỏ tuổi nhất trong vòng chung kết.

Tính phổ biến của Internet đã mở ra cho chúng ta cơ hội học tập rất lớn: hàng triệu đầu sách miễn phí, hàng ngàn video hướng dẫn thực hành,... nếu biết cách tận dụng, kho tàng tri thức "trên mây" này sẽ là nguồn bổ sung rất đáng kể cho những kiến thức mà bạn nhận được trên giảng đường và những kỹ năng cần thiết trong cuộc sống.

Các địa chỉ hữu ích cho việc học trực tuyến

D.K.A

Tìm kiếm các sách và giáo trình

Rất nhiều giáo trình học, thậm chí là giáo trình chuyên ngành tồn tại dưới dạng sách điện tử eBook và được cung cấp miễn phí (hoặc tính phí tùy nguồn sách) trên các trang web hoặc diễn đàn như congloinfo.info, ebook.moet.gov.vn. Đối với sách nước ngoài, bạn hãy thử tìm kiếm ở kho sách miễn phí như gigapedia.org, bookshare.org, getfreebooks.com. Đối với các eBook về khoa học kỹ thuật bạn nên tìm đến các nguồn như www.3c.com.vn.

Học tiếng Anh trực tuyến

Bên cạnh những địa chỉ nổi tiếng như voanews.com (luyện nghe), tienganh123.com (luyện nhiều kỹ năng), bạn nên tham khảo những trang như Definitions.net (một bách khoa toàn thư về từ vựng tiếng Anh được phân loại theo nhiều chủ đề), Phrases.net (kho tàng thành ngữ, cụm từ), Abbreviations.com (giúp bạn tra các từ viết tắt). Ngoài ra, bạn cũng có thể tìm đến những phòng chat hoặc các diễn đàn nước ngoài để tán gẫu hay trao đổi về một vấn đề nào đó nhằm tăng khả năng giao tiếp. Nếu muốn học tiếng Anh trực quan hơn, bạn cũng có thể tìm đến các trang chia sẻ video trực tuyến như Vimeo, Youtube với từ khóa "Learning English".

Học toán trực tuyến

Ở Việt Nam hiện nay hiện có khá nhiều diễn đàn về Toán học như maths.vn, diendantoanhoc.net,... mà học sinh sinh viên có thể truy cập vào và mở đề tài cần thảo luận. Nếu muốn trau dồi thêm các kiến thức toán học bạn cũng có thể ghé thăm học viện Khan - Khan Academy rất nổi tiếng trên cộng đồng mạng với những bài giảng bằng video dễ hiểu và khá chuyên sâu. Khan Academy hoàn toàn miễn phí và bạn có thể tham khảo các bài giảng tại website www.khanacademy.org.

Học hàng tá các kỹ năng trên Youtube

Với hơn 15 tỉ đoạn video, Youtube thực sự là một bách khoa toàn thư video của thế giới. Được chia làm nhiều thể loại, bạn có thể giải trí, học

tập một cách thoải mái, chủ động về thời gian cũng như nội dung được học: từ những kỹ năng thường nhật như nấu ăn, trang điểm, tập yoga, thể hình,... cho đến những kiến thức chuyên sâu về máy tính, lập trình, thiết kế,... Có thể nói không ngoa rằng Youtube là cánh cổng mới dẫn vào kho tàng kiến thức của nhân loại trong kỷ nguyên mới. Chỉ cần xác định đúng từ khóa và nhấn tìm kiếm, hàng loạt các video hướng dẫn được liệt kê chờ bạn khám phá. Với những mẹo mực, từ khoá thường bắt đầu với "cách..." hoặc "how to...". Với những vấn đề cần giải quyết qua nhiều bước, từ khóa sẽ thường kết thúc với từ "Tutorial", chẳng hạn như: "photoshop tutorial", "GYM tutorial", "makeup tutorial",...

Đã ba năm nay, cứ đều đặn một tuần ba buổi nó đạp xe ngược về phía ngoại ô thành phố để làm gia sư - cái nghề đặc biệt dành riêng cho sinh viên như nó. Trên chiếc xe đạp "trành" đồng hành cùng nó hơn 10 năm nay - từ những năm tiểu học trên con đường mòn làng dốc sỏi quanh co trong kí ức xa lắc của nó cho đến bây giờ, giữa dòng người tấp nập, có một mình nó lạc lõng với chiếc xe đạp cũ kĩ, nó cứ bon bon, ung dung đi đi về về để nâng niu một mớ kiến thức thời phổ thông còn kịp giữ lại cho những đứa em - học trò của nó.

ctv **Làm thêm không chỉ để mưu sinh**

Bước vào năm nhất đại học nó đã mon men đi làm thêm với ý định kiếm thêm chút tiền để tự trang trải cho việc học của nó vì kinh tế hơi có phần khó khăn của gia đình. Công việc đầu tiên và đeo đuổi nó mãi miết cho đến tận bây giờ là làm gia sư - nó vẫn thích gọi là "gõ đầu trê" hơn, mặc dù nó chẳng gõ được một đứa học trò nào trong suốt ba năm làm "cô giáo" của nó. Việc chọn nó hay nó chọn việc, chẳng nhớ nữa, chắc là cả hai, cũng có khi là duyên số. Nhưng đeo đuổi được cái nghề ấy gần suốt một thời sinh viên cũng chẳng phải dễ dàng gì, hon nứa tiền lương cũng chỉ đủ cho nó trả tiền trợ hàng tháng. "Phải thích mới làm được" - nhiều người đã nói thế, nó cũng nghĩ vậy. Nó thì yêu cái nghề giáo lắm, ước mơ đã không thành hiện thực của nó cứ làm nó tiếc hùi hụi suốt mấy năm đại học. Nó đã từng nghĩ "làm giáo viên là được trở về thời học sinh của mình một lần nữa". Vì thế nó mới đủ kiên trì để lóc cóc trên chiếc xe đạp "cà tàng" của nó suốt ba năm nay qua những ngã đường vừa lạ, vừa xa lại vừa heo hút, qua mấy mùa nắng mưa, mấy lượt sớm tối... và có mấy mùa hè nó quyết định không về quê để ở lại đi làm gia sư. Bạn bè có người nói nó chịu khó, có người nói nó

kiên nhẫn, cũng có người nói nó tự làm khổ mình, ba mẹ sợ nó là con gái đi sớm về tối nguy hiểm... nhưng nó vẫn bám lấy cái không hẳn là nghề của nó một cách "chân tình", vì không một ai hiểu được rằng đó chính là ước mơ, là đam mê của nó.

Nghe lời ba mẹ nên nó không chọn sự phạm cho con đường đại học của mình, nó tiếc lắm, nó nghĩ sẽ chẳng bao giờ nó được trở thành một nhà giáo hết lòng vì sự nghiệp như ước mơ của nó nhưng đi "gõ đầu trê" nó nghiêm nhiên được gọi là "cô giáo" và được tôn trọng như một "quân sư", nó cảm thấy hạnh phúc, tự hào vì ít nhiều thi cái ước mơ của nó cũng đã được thực hiện dù không chính thức.

Hàng ngày nó đến lớp bằng trách nhiệm của một người làm công ăn lương, bằng sự nhiệt tình của tuổi trẻ và hơn cả là bằng cái ước mơ của nó với vài ba đứa học trò chẳng nhỏ hon nó là bao. Nó nhẫn nại nâng niu từng chữ cái, từng con số, từng vần thơ với từng đứa học trò như nó đã từng được những người thầy ân cần với nó trong mỗi bài học. Chính vì thế mà học trò của nó lưu luyến nó, cứ sợ nó hết thời sinh viên, phải lo bon chen với cuộc sống bộn bề mà không đến với chúng nữa. Mà cũng có lẽ vậy. Bây giờ có thể là ước mơ, nó ưu tiên cho cái ước mơ bị bỏ dở của nó, nhưng tương lai của nó buộc nó phải chọn lựa, không thể chỉ vì cái ước mơ dù có biết bao yêu thương. Học trò của nó sẽ buồn và nó cũng sẽ buồn hơn rất nhiều vì nó đã chọn hướng đi ngược về vùng ngoại ô chẳng mấy gần gũi suốt một thời sinh viên cho công việc làm thêm đâu chỉ vì mưu sinh...

Năm học mới bắt đầu cũng là lúc sinh viên sẽ có thêm nhiều khoảng cần chi tiêu. Đây là lý do chính để các bạn sinh viên nghĩ đến việc tìm cho mình một công việc làm thêm phù hợp. Ngoài việc có thêm "đồng ra đồng vào", phụ giúp gia đình, trải nghiệm cuộc sống, sinh viên đã tích lũy được những kiến thức bổ túc cho "vốn sống" và công việc về sau của mình.

Bình Lâm **Sinh viên với vấn đề làm thêm**

*LÀM THÊM - TRẢI NGHIỆM VÀ THỬ
SỨC LÀ CHÍNH!*

Những công việc quen thuộc mà các bạn sinh viên vẫn thường hay chọn cho mình là giao sứ, phục vụ, phát tờ rơi, quảng cáo sản phẩm, nghiên cứu thị trường... Đây là những công việc phổ thông mà sinh viên có thể vừa học vừa làm và đôi khi lại ứng dụng được những kiến thức học tại giảng đường. Đặc điểm chung của những công việc này là sinh viên có thể làm việc bán thời gian, làm việc theo ca. Thực tế cho thấy nhiều bạn sinh viên vì hoàn cảnh gia đình khó khăn đã đi làm thêm nhưng vẫn đạt kết quả cao trong học tập vì các bạn đã sắp xếp

cho mình một thời gian biểu hợp lý.

Đi làm thêm, trước tiên sẽ giúp cho các bạn có được một khoảng thu nhập "gọi là kha khá" để trang trải những chi phí sinh hoạt trong quá trình học tập. Tiếp theo, công việc làm thêm sẽ đem lại cho bạn nhiều kinh nghiệm trong giao tiếp, sự tự tin trước mọi người và điều đặc biệt quan trọng là các bạn sẽ biết quý trọng thành quả lao động do mình tạo ra. "Nhờ đi làm thêm mà mình biết quý trọng đồng tiền, hiểu được sự khó khăn của bố mẹ ở quê..." bạn Nguyễn Văn Hải (sinh viên Khoa Công tác Xã hội - ĐHKHXH&NV) chia sẻ. Quê Hải ở Thanh Hóa, vì hoàn cảnh gia đình khó khăn nên Hải đã đi làm thêm từ năm học đầu tiên, những công việc mà Hải đã từng làm như: phục vụ đám cưới, nhận chở hàng... Mùa hè năm nay Hải đã đi làm phụ hồ, công việc tuy vất vả nhưng có tiền, thấy được thành quả lao động đáng trân trọng của mình. Và đây chính là động lực thúc đẩy Hải học tập tốt hơn.

Đối với Chiến Hữu (sinh viên Khoa Báo chí & Truyền thông - ĐHKHXH&NV) thì công việc làm thêm của bạn lại khác với Hải.

"Công việc làm thêm chủ yếu của mình là viết bài cộng tác cho các báo, nhờ công việc làm thêm này mà mình đã ứng dụng được những kiến thức trên giảng đường vào thực tế, thấy mình tự tin và trải nghiêm hơn, có được kinh nghiệm sau khi ra trường" Chiến Hữu tâm sự.

Hiện nay, nhiều công việc còn đòi hỏi phải thi tuyển một số kỹ năng thì mới được nhận vào làm chính thức. Cho dù chỉ là công việc phục vụ, nhưng Nguyễn Văn Hậu (sinh viên Khoa Vật lý - ĐHKHTN) cũng phải thi cách bung bê, phục vụ khách hàng để được nhận vào làm việc ở một nhà hàng của người nước ngoài trên đường Mạc Đĩnh Chi (Quận 1). Hậu bộc bạch: "Mình chọn nhà hàng này để làm thêm cho dù phải thi tuyển vì có thể làm bất cứ khi nào rảnh chứ không có một thời gian cố định như những nơi khác". Hậu cho biết thêm: "Nếu làm vỡ một cái ly hay cái đĩa sẽ phải đền từ 70-90 ngàn trong khi một ca mình chỉ được có 70 ngàn. Trước giờ mình đã làm vỡ đến hai cái đĩa và một cái ly"...

Một số công việc làm thêm bán thời gian như: Quảng cáo sản phẩm, nghiên cứu thị trường, phỏng vấn khách hàng đòi hỏi cả

ngoại hình, ngoại ngữ và một số kỹ năng khác. Sinh viên vẫn sẵn sàng thử sức với công việc. Như vậy, phần lớn sinh viên đi làm thêm là để trải nghiệm và thử sức mình!

SINH VIÊN LÀM THÊM - NÊN HAY KHÔNG NÊN?

Thực tế cho thấy, nhiều bạn sinh viên đi làm thêm có thu nhập cao đã chênh mảng việc học, dẫn đến việc thi lại rồi chán nản bỏ học, hay một số sinh viên vì lao vào công việc làm thêm không quan tâm đầu tư đúng mức cho việc học của mình. Phải chăng đây là lý do để bảo rằng: "sinh viên không nên làm thêm(?!)"

Trên trang mạng thông tin sinh viên ngoinhachung.net đã đưa vấn đề này ra "trình làng": sinh viên có nên đi làm thêm hay không? Phần lớn ý kiến đều cho rằng sinh viên cần chủ động đi làm thêm với nhiều lý do khác nhau. Có bạn thì cho rằng: "Học phải đi đôi với hành, ngoài việc học tại trường lớp thì các bạn cần phải có sự trải nghiệm ngoài cuộc sống và đi làm thêm là cách tốt nhất để chúng ta thực hiện điều này". Một ý kiến khác đồng quan điểm: "đi làm thêm sẽ giúp chúng ta có được rất nhiều thứ, cách sống, cách giao tiếp, học hỏi thêm nhiều kinh nghiệm từ thực tiễn, nâng cao khả năng giao tiếp, tự tin khi ra trường"... Tuy nhiên cũng có một số ít ý kiến trái ngược với quan điểm trên. Như vậy, lời kết cho vấn đề được đặt ra: Quyết định cuối cùng vẫn nằm ở các bạn sinh viên. Nếu các bạn sắp xếp cho mình một thời gian biểu hợp lý, cân đối được việc học và thời gian rảnh thì các bạn nên đi làm thêm. Thực tế cho thấy nhiều bạn sinh viên vì hoàn cảnh gia đình khó khăn đã tìm cho mình một công việc làm thêm để trang trải cho chi phí sinh hoạt hằng ngày nhưng vẫn đạt kết quả cao trong học tập. Các tổ chức đoàn thể như Đoàn Thanh niên, Hội Sinh viên, các trung tâm giới thiệu việc làm, các nhà tuyển dụng luôn hỗ trợ giới thiệu việc làm phù hợp cho sinh viên. Tuy nhiên, điều quan trọng vẫn nằm nơi các bạn sinh viên, chính các bạn phải đi tìm và tạo ra cơ hội cho mình, biết mình cần gì, nên làm gì cho chính tương lai của các bạn.

Muôn nẻo...

Lê Tuyết

đường đi làm thêm

ĐI LÀM VÌ TỰ MUỐN MÌNH TỰ LẬP

Điển hình cho câu nói "Làm thêm để tự lập" này là Lê Minh Tiên, sinh viên vừa tốt nghiệp Đại học Bách Khoa, hiện đang làm việc cho Tổng công ty Xây dựng số 1 (Q.1, TP.HCM). Minh Tiên nhập học với 3,5 triệu đồng bồ mẹ tích góp, vay muộn bà con, hàng

xóm. Sau khi nộp tiền học phí và lệ phí ở KTX, trong túi của Tiên vốn vẹn còn 200 ngàn. Nhờ bạn bè giới thiệu, Tiên xin đi phục vụ nhà hàng vào mỗi ngày chủ nhật. Tiên chia sẻ: "Rất may là ngày đó giá cả cũng rẻ, một ngày chủ nhật làm được 70 ngàn, chi tiêu tiết kiệm cũng được gần cả tuần". Đi làm nhà hàng được một thời gian, Tiên đi làm gia sư

Làm thêm là một trong bốn yêu cầu "bất thành văn" được truyền nhau trong giới sinh viên trước khi kết thúc 4 năm Đại học. Chập chững vào giảng đường hay đã gần kề đến ngày chia tay thì công việc bán thời gian vẫn là một niềm yêu thích khó chối bỏ của sinh viên. Làm để có thêm kinh nghiệm, để củng cố kiến thức học được ở trường hay đơn giản chỉ là kiếm tiền... tất cả đều thể hiện sự cố gắng, nỗ lực và chịu khó của sinh viên.

cho đến khi tốt nghiệp loại giỏi ngành Cầu đường, khoa Xây dựng. Tâm sự về ý chí và quyết tâm của mình, chàng kỹ sư trẻ mỉm cười: "Tạo cho mình áp lực ngay từ còn thời sinh viên sẽ rèn cho mình ý chí để vượt lên mọi khó khăn mà mình sẽ trải qua trong những ngày đầu đi làm, thế nên đi làm thêm vẫn có những ý nghĩa nhất định trong công việc của bạn sau này, dù có thể nó không liên quan gì đến ngành mình đang học".

Cũng không liên quan đến ngành học của mình, Nguyễn Khắc Huy, sinh viên năm thứ 4, khoa Báo chí và Truyền thông là một ví dụ cho sự vươn lên, nỗ lực không ngừng để tự lo cho những năm học đại học của mình. Ngay từ năm thứ nhất, Huy đã đi làm thêm ở một quán cơm gần trường. Làm lương tính theo ngày, lại được ăn cơm tại chỗ làm, Huy đã tự nuôi mình trong suốt những năm học Đại học. Khi nhắc đến Huy, bạn bè đều tỏ thái độ khâm phục. Nguyễn Khắc Huy là một trong những sinh viên đứng đầu lớp về thành tích học tập, luôn năng nổ trong mọi hoạt động tình nguyện, ba cái Tết, ba mùa hè của thời sinh viên trôi qua mà chưa một lần Huy ở nhà trọn vẹn một tuần. Đối với Huy, làm thêm cũng chính là tinh thần tự nguyện giúp đỡ bố mẹ của chính bản thân mình.

Tại TP.HCM có khá nhiều Trung tâm gia sư đang tuyển sinh viên dạy các lớp 1 đến lớp 12. Tháng đầu tiên, sau khi trừ chi phí môi giới cho Trung tâm, mỗi gia sư cũng nhận

được từ 600 đến 800 trăm/tháng. Gia sư là công việc được khá nhiều sinh viên nữ lựa chọn vì tính chất công việc và phần nào nhẹ nhàng hơn việc phục vụ quán cơm, quán nước tại thành phố. Bạn Huỳnh Dạ Thảo, sinh viên năm nhất ĐHKHXH&NV chia sẻ: "Đi làm gia sư để kiếm tiền đỡ phần nào phí sinh hoạt hàng tháng, ba má ở quê cũng khổ, với lại khi còn làm học sinh xem phim thấy mấy anh chị đi làm gia sư em thầm tượng lầm thế nên em đã quyết tâm đi làm gia sư khi đậu đại học và việc đi làm thêm của em không có gì nặng nề hết".

Việc làm thêm của sinh viên muôn màu, muôn vẻ, mỗi sinh viên khi chủ động tìm cho mình một việc làm đã tự chủ động làm mới bản thân, khiến bản thân mình phải năng động. Dù mang ý nghĩa gì thì làm bán thời gian vẫn không thể nào phủ nhận nhu cầu "kiếm tiền" của sinh viên.

NHỮNG CÁI LỢI TRƯỚC MẮT

Nguyễn Thu Oanh đang là sinh viên năm 4, khoa Đông Phương, ĐH KHXH&NV. Oanh khá giỏi tiếng Anh và vốn là một sinh viên của ngành Tiếng Trung nên Oanh biết cùng lúc hai ngoại ngữ. Oanh khá hứng thú với những việc bán thời gian. Ngoài tích lũy thêm kinh nghiệm, Oanh chia sẻ: "Mình muốn có thêm những mối quan hệ và đặc biệt tiền lương cũng là một lý do khiến mình càng

hứng thú với công việc". Đầu tháng 10, Thu Oanh cùng một số người bạn làm việc bán thời gian cho Hội cho Khoa học Kỹ thuật Metalex, Q.7. Oanh được trả 20 USD/ngày, chủ gian hàng người Malay của Oanh khá tốt, hứa hẹn khi nào có dịp quay lại Việt Nam sẽ tiếp tục mời cộng tác. Kết thúc buổi làm, nhóm bạn của Oanh được mời đi dự tiệc tại một nhà hàng sang trọng. Oanh chia sẻ: "Ở những người chủ doanh nghiệp mình học được tính chuyên nghiệp, làm ra làm, chơi ra chơi. Họ thoải mái nhưng khi đã làm thì phải thật sự nghiêm túc và chuyên nghiệp".

Hoàng Ái Vinh, là sinh viên năm cuối khoa Lịch Sử, ĐH KHXH&NV. Hoàn cảnh gia đình khá khó khăn, Vinh là một người "chinh chiến" qua nhiều chỗ làm, trải nghiệm nhiều mức lương và tính cách nhiều "ông chủ". Từ quán trà sữa, hủ tiếu, đến nhà hàng, bán sim card điện thoại, phục vụ cẩn tin Vinh đều "kinh" qua. Không những phải tự lo cho mình, Vinh còn phải vừa đi học, vừa gởi tiền về phụ gia đình nuôi em. Vinh chia sẻ: "Mình thay đổi chỗ làm liên tục vì muốn tìm một mức lương phù hợp, nếu chỉ lo cho mình thôi thì cũng tạm ổn nhưng là chị lớn nên mình còn phải lo thêm cho em".

Không phải làm thêm vì tiền, không dính dáng đến việc học, không tích lũy kinh nghiệm, Hoàng Kim Lương, sinh viên năm 4 Khoa Đông Phương, ĐH KHXH&NV đi làm thêm vì để thỏa niềm đam mê... đánh đàn của mình. Lương ở quận 8 nhưng nhiều khi phải "chạy sô" tới các nhà hàng, quán trà tận Gò Vấp, Tân Bình hay chạy về Thủ Đức... mỗi giờ chơi Organ Lương được trả 1 đến 1,5 trăm ngàn/giờ. Tiền thù lao cũng chỉ đủ để xăng, rủ bạn bè đi ăn kem nhưng quan trọng là Lương thực hiện được niềm đam mê được chơi đàn của mình.

Ai cũng có những lý do "ngot ngào" cho những công việc bán thời gian mà mình đang làm, nhưng để có được những mối quan hệ mới, kinh nghiệm... nhiều sinh viên cũng phải đánh đổi nhiều thứ.

CÁI GI CŨNG PHẢI ĐÁNH ĐỔI-VIỆC BÁN THỜI GIAN CŨNG VẬY

Lê Minh Tiến chia sẻ cho những ngày đầu vất vả của mình bằng một giọng tiếc nuối: "Nếu như ngày đó mình đừng đâm đầu nhiều quá vào những ngày làm việc miệt mài ở các nhà hàng thì mình đã có kết quả học tập tốt hơn, cũng may là mình đã kịp thời nhìn thấy và chấn chỉnh lại ở năm thứ hai". Đì làm thêm cần thiết nhất chính là việc sắp xếp thời gian và biết nhìn nhận đâu mới là việc quan trọng nhất của hơn 4 năm đèn sách.

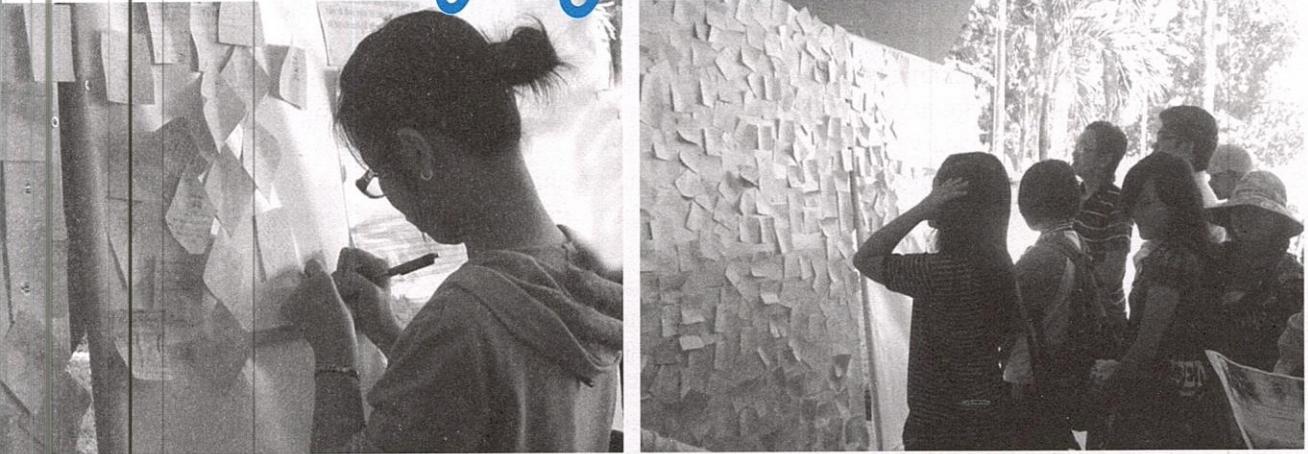
Để có được 800 ngàn/2 ngày làm việc không mệt mỏi, Thu Oanh đã nghỉ hai ngày học chính khóa liên tiếp ở trường. Ngày thứ sáu, chuyên ngành Tiếng Trung thi giữa kỳ, Oanh và rất nhiều bạn vắng mặt, khi bạn bè gọi điện thì đang ở chỗ làm dành "chịu zê rô" giữa học phần. Oanh chia sẻ: "Có lo lắng nhưng thấy tiền thì ham quá, sinh viên làm gì mà một ngày được 400 ngàn nên cứ cố gắng, khi thi kết thúc học phần kéo lại". Cũng như Vinh, việc thay đổi chỗ làm liên tục và những lo lắng cho chi phí sinh hoạt gần như ngốn hết thời gian của Vinh, liên tiếp trong sáu học kỳ Vinh phai học cải thiện ít nhất 5 môn. Vinh ngán ngẩm: "Phải chấp nhận thôi, cái gì cũng phải đánh đổi mà".

Bạn bè chơi lâu năm với Oanh sau một năm gặp lại nhận ra cô bạn có sự thay đổi lớn. Ít nói, trầm tính hơn rất nhiều. Oanh trân trọng: "Đi làm mới biết quý trọng đồng tiền, cầm 800 ngàn do mình làm ra còn quý hơn 1 triệu mà người khác đang có". Tuy nhiên, không mừng được bao lâu, trên đường từ chỗ làm về phòng trọ xe dở chứng, hư bất tử nên tiền lương cũng "đội nón" ra đi. Vinh lại chia sẻ: "Làm việc bán thời gian không phải làm cho qua loa. Họ theo dõi kỹ, sinh viên đi làm thuê nhiều khi lại bị ép giá, xù lương là chuyện bình thường, tìm được một chỗ làm tốt không dễ vì bây giờ việc thì ít mà sinh viên khó khăn thì nhiều".

Những công việc bán thời gian của sinh viên sẽ thật sự có ý nghĩa nếu nó hỗ trợ được phần nào chi phí sinh hoạt của sinh viên mà không ảnh hưởng nhiều đến việc học, đặc biệt sinh viên không nên đánh đổi nhiều thứ để đi làm vì xét cho cùng công việc chính của mình vẫn là học.

Khang Thái

Ngày hội... mơ

Cùng viết
ước mơ

Rất nhiều thắc mắc cùng những câu chuyện về ước mơ, làm sao biến ước mơ thành sự thật của các sinh viên đã được khách mời là nghệ sĩ, doanh nhân thành đạt giải đáp trong buổi giao lưu "Ngày hội của những ước mơ" do CLB Nghiên cứu khoa học kinh tế - Luật ERC, ĐH Kinh tế Luật tổ chức vào sáng 3/10 tại hội trường nhà điều hành ĐHQG-HCM.

CÂU CHUYỆN GIÁC MƠ

Mỗi ước mơ viết ra đều là một sự dũng cảm, nếu đã dám viết ra, bạn sẽ có động lực để thực hiện nó hơn. Đó chính là lời nhắn nhủ của những thành viên trong ban tổ chức chương trình; và để các sinh viên, đặc biệt là các tân sinh viên có điều kiện viết ra ước mơ của mình, nhiều bảng dán ước mơ đã được đặt

trong khuôn viên trường ĐH Kinh tế - Luật.

Cú nhìn vào những bảng chi chít những ước mơ... trên giấy có thể biết sự ủng hộ nhiệt tình của sinh viên trong và ngoài trường. Có những ước mơ rất giản đơn như "cả gia đình luôn bên nhau, ba mẹ có sức khỏe, hạnh phúc"; lại có những mơ ước thiết thực như "được làm việc trong một văn phòng luật sư nào đó rất gần hay tôi muốn có một chiếc xe

máy". Bên cạnh đó là những giấc mơ lớn lao đầy mơ mộng "tôi muốn cả thế giới ngập tràn hạnh phúc", rồi lại có những ước mơ đượm buồn "bố mẹ đã bỏ rơi tôi từ khi tôi ra đời, tôi chỉ ước mơ là gặp lại bố mẹ mình, để có một mái ấm như bao gia đình khác"...

Nguyễn Thị Ngân (tân sinh viên khoa Luật Dân Sự), chia sẻ về mơ ước nhỏ nhặt của mình "ước mơ của mình là bốn năm đại học mình trở nên trưởng thành hơn và điều quan trọng nhất là kỹ năng sống tốt hơn". Ngân cho biết "mình chỉ mơ như vậy vì mình thấy bản thân chưa trưởng thành, chỉ biết làm theo gia đình chưa thực sự dám đi một mình trên con đường của mình".

HÃY BIẾN ƯỚC MƠ THÀNH MỤC TIÊU

Đến với chương trình các bạn trẻ đã được nghe những lời tư vấn, lời khuyên chân thành cùng sự sẻ chia về mơ ước của nghệ sĩ Chi Bảo, anh Nguyễn Thuận Đạt - trưởng phòng Marketing tập đoàn Samsung Vina, chị Thùy Linh - CEO công ty Future Green.

Hơn 600 sinh viên ngồi kín hội trường nhà điều hành ĐH Quốc gia đã chăm chú lắng nghe từng câu chuyện, lời sẻ chia chân thành của khách mời. Ngay từ đầu câu chuyện, diễn viên Chi Bảo thẳng thắn khuyên tất cả các bạn trẻ phải sống có ước mơ, hoài bão khát vọng thực hiện ước mơ của mình. Khi xác định được rõ đâu là mơ ước thiết thực thì hãy bắt đầu thực hiện ngày, không nên băn khoăn do dự. Diễn hình là câu chuyện của Chi Bảo anh chia sẻ rằng "ĐH BK là mơ ước của anh thời trẻ vì đó là ngôi trường danh tiếng, nhưng khi vào học tại ĐH BK thì anh cảm thấy môi trường này không phù hợp với mình. Anh đã dũng cảm đăng ký vào học ở trường Sân khấu điện ảnh vì cảm thấy đây mới thật sự là niềm đam mê của mình. Anh đã dám bắt đầu lại, dám nhìn nhận một cách sáng suốt về ước mơ trước đây của mình và bắt đầu thực hiện ước mơ hiện tại".

Một sinh viên đặt ra thắc mắc "cơ sở nào để bạn trẻ dám và thực hiện ước mơ của mình". Trả lời cho vấn đề này, anh Thuận Đạt cho biết "quan trọng là phải biết được thế

mạnh của mình là gì và còn yếu ở điểm nào. Cách tốt nhất là nhờ bạn bè nhận xét về ưu, nhược điểm của bạn. Và để đạt được nguyện ước chúng ta cần phải kết hợp được sở trường với sở thích của mình, dùng hai thứ bổ trợ cho hành trình biến giấc mơ thành sự thật của mình".

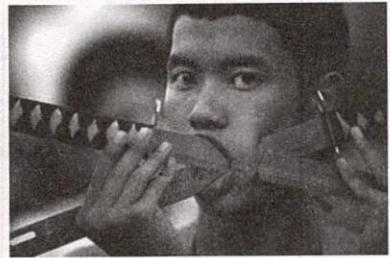
Cùng chung quan điểm, chị Mỹ Linh khuyên các bạn trẻ ngay từ khi ngồi trong ghế nhà trường nên biến ước mơ thành mục tiêu thì sẽ rõ ràng hơn. Chị Linh lấy dẫn chứng cụ thể từ chính câu chuyện của mình từ thời sinh viên "trong một lần đi thi chứng khoán, được giải nhì nhưng theo như nhận xét của một giám đốc thì giải nhì đó chỉ do may mắn. Tâm lý úc chế, nên mình đã đặt ra mục tiêu phải trở thành đối tác của người chè mình trên bàn làm việc. Và mục tiêu ấy thành hiện thực chỉ sau một thời gian ngắn nhờ những nỗ lực không ngừng học tập về chứng khoán".

Một trong những băn khoăn chính của nhiều sinh viên là làm sao để xác định rõ mục tiêu trong vô số ước mơ của mình. Cả hội trường lặng im lắng nghe quan điểm của diễn viên Chi Bảo về vấn đề trên. Sau bao nhiêu mơ ước, quyết tâm cái "lời" nhất của cuộc đời chính là sự hiểu biết. Chính sự hiểu biết sẽ trả lời cho câu hỏi chúng ta mơ gì và sống trên đời để làm gì. Điều cốt lõi là đừng để qua nhiều mơ ước mà đánh rơi cuộc sống hiện tại. Mỗi người chúng ta phải luôn tìm cho mình một nơi thật bình yên (gia đình, tình yêu) làm điểm tựa thực hiện ước mơ của mình.

Kết thúc buổi giao lưu tất cả khách mời đều khẳng định "thuận lợi của giới trẻ là liều còn khó khăn là bồng bột tuy nhiên dù thế nào cũng phải luôn vững tin trên con đường mình đã chọn, đã mơ ước. Cuối cùng là phần bốc thăm của khách mời về những ước mơ đã được viết.

Bạn Nguyễn Đặng Thúy An (ĐH Kinh tế - Luật) bày tỏ "Chương trình giúp mình nhìn lại bản thân, nhìn lại ước mơ của mình và có động lực để thực hiện những ước mơ đó hơn. Ngoài ra, cần phải sống thanh thản, lựa chọn thái độ để tạo ra hạnh phúc cho bản thân, không nên quá chạy theo ước mơ mà quên đi những giá trị khác".

Lễ hội ăn chay ở

Dường như thật khó để có thể duy trì một phong tục rửa tội ở thành phố Phuket, một hòn đảo xinh đẹp nằm ở phía Tây bờ biển Thái Lan, trung tâm của nhiều tội ác và tình trạng suy đồi ở đất nước chùa vàng này. Tuy nhiên chúng ta vẫn có thể tham gia một lễ rửa tội dài chín ngày thường được bắt đầu vào khoảng tháng chín hàng năm tại nơi này. Mua một bộ trang phục trắng giá khoảng hai đô la, và giữ một chỗ ở đường Ranong Rd vào lúc tám giờ là bạn có thể được xem và tham gia nghi thức của lễ hội này vào buổi sáng.

Từng đám đông người di chuyển trên đường phố nhung bầu không khí bao quanh thi trấn lại vô cùng tĩnh lặng. Rồi pháo và trống để đuổi tà ma bỗng nổ vang lên phá vỡ sự yên lặng ấy, những luồng khói lan tỏa khắp nơi và cuộc diễu hành rùng rợn bắt đầu. Những người đầu tiên mở màn cho buổi lễ phải là những "mah song" (cụm từ chỉ những người được thần linh lựa chọn để sở hữu cơ thể của các vị thần, còn được biết dưới cái tên "những con ngựa của các vị thần"). Bạn sẽ bắt

PHUKET

Trần Duy Minh

đầu thấy rợn người khi nhìn thấy những chàng trai, cô gái dùng những vật súng nhọn đâm xuyên qua má của họ. Máu rỉ ra, chảy xuống ngực họ và thấm vào những bộ trang phục truyền thống đầy màu sắc. Họ chính là những mah song.

Thật ghê rợn nhưng cũng thật khó để bạn có thể rời mắt khỏi những dòng người kì hoắc ấy. Phụ nữ thì trong trang phục hồng truyền thống, những gò má được đâm xuyên bởi những chiếc dù che nắng. Một số mah song khác còn khiến bạn ghê sợ hơn, họ dùng nón xe đạp, kiếm, dao găm, súng trường, ... đùa mọi vật dụng kì lạ với đủ mọi kích cỡ để đâm xuyên má của họ.

Nghi thức đâm xuyên má này được diễn ra tại sáu ngôi đền của thị trấn Phuket. Mỗi cá nhân có thể tự chọn lấy những vật dụng riêng của họ, một số chọn những vật dụng nặng nhất, hoặc to nhất, hoặc là kì lạ nhất để đâm xuyên má họ. Trong nghi thức này, người ta tin rằng nếu mình càng phải chịu đau đớn bao nhiêu thì sẽ gặt hái được bấy nhiêu thành công trong năm sau.

Thực sự đây là một lễ hội tôn giáo tuy đáng sợ nhưng đã được bắt đầu từ thế kỷ 19 tại Thái Lan. Ban ngày mọi người thực hiện các nghi lễ diễu hành, đâm xuyên má, ban đêm họ lại tiếp tục tham gia vào hoạt động chạy chân trần trên than hồng. Hằng năm, lễ hội này thu hút hàng ngàn khách du lịch hiếu kỳ đến thưởng thức những màn trình diễn rùng rợn như thế.

(Theo BBC)

Dáng Mẹ!

T rời nắng vây mà họ còn đi nhặt phế liệu kia!

Nhin theo hướng tay đưa bạn chỉ tôi giật mình.

Vẫn cái áo xanh công nhân, nón lá, chiếc xe đạp thống nhất cũ. Tôi không biết đã bao nhiêu lần hình dáng ấy hiện ra trước mắt tôi. Người phụ nữ đang tỉ mẩn lượm lặt những chai nhựa, những miếng sắt vụn ở bãi rác trên đường đi học về dưới cái nóng nực của trưa Sài Gòn như thiêu như đốt. Lung áo ướt đẫm, những vết mồ hôi trắng loang lổ chiếc áo công nhân. Hình ảnh đó đối với tôi vừa như quen vừa gợi những cảm xúc khó tả. Tôi nhu

thấy mẹ trong những hình dáng ấy.

Gia đình tôi làm nông, quanh năm quanh quẩn với mây sào ruộng và hầm như mọi nguồn thu chi đều trông vào mây sào ruộng ấy. Những năm khi tôi còn nhỏ, vào mùa gặt vì đồng xa nên buổi trưa mẹ thường ở lại ngoài đó luôn rồi tranh thủ gặt lúa cho nhanh hơn. Tôi vô tư ở nhà nấu cơm xong vừa ăn vừa xem phim tối hơn một giờ chiều mới mang cơm ra cho mẹ. Mẹ đôi là không còn sức để cắt tiếp nên ngồi vào tẩm bạt để lúa nghỉ lấy sức. Lúc mở cái âu đựng cơm nhìn thấy cơm cạnh với một chút thức ăn được tôi bô chung với nhau, hạt cơm đã trương phình lên mẹ không còn muốn ăn nữa nhưng vì cần sức để làm việc

Lưu Hợp

tiếp nên mẹ cố nhai mấy miếng. Nhìn mẹ trệu trệu cố nhai những miếng cơm tôi đã giận mình nhiều lắm và không bao giờ được làm như thế nữa...

Tuổi thanh xuân của mẹ dần lùi xa nhường chỗ cho sự trưởng thành của ba anh em tôi. Ngày ngày hai buổi tôi đến trường học tập, vui chơi với bạn bè và lớn lên trong sự yên bình của làng quê với mái ấm gia đình có vòng tay che chở của cha và tình thương dôn hậu của người mẹ. Những vất vả lo toan đã làm mẹ già đi rất nhiều và sức khỏe cũng không còn được như xưa. Mẹ bị đau lưng lại thêm bệnh thần kinh nên tôi nào hai chân

cũng buồn làm mẹ khó ngủ. Hàng ngày mẹ vẫn làm thêm nhiều việc từ đi cắt, đi cây thuê, thu gom phế liệu,... để kiếm thêm đồng ra đồng vào chi tiêu cho gia đình. Tôi đã quá quen mẹ với hình ảnh áo xanh công nhân, nón lá và chiếc xe đạp thông nhất mua từ hồi mẹ đi lấy chồng giờ vẫn được mẹ lau chùi cẩn thận và làm phương tiện đi lại hàng ngày.

Năm tháng trôi đi, tôi lớn dần lên vào đại học và sống xa nhà. Sài Gòn năng động và ồn ào. Tôi - đứa con gái tinh lẻ một thân một mình nơi đất khách quê người đã có không ít những giây phút cảm thấy mệt mỏi và chán nản. Nhưng rồi tôi lại bước tiếp. Tôi biết mình không được dừng lại. Vì tôi, vì gia đình và vì tôi biết có một ánh mắt luôn dõi theo trên mọi nẻo đường tôi đi và luôn cầu mong cho tôi được bình an. Tôi biết mình phải luôn cố gắng.

Kinh tế gia đình tôi giờ đã khá hơn. Mẹ tôi giờ cũng mập mạp hơn. Nhưng không bao giờ tôi có thể quên được hình ảnh mẹ với áo xanh công nhân, nón lá, chiếc xe đạp cũ. Hình ảnh đó đã theo tôi suốt tuổi thơ và cho đến bây giờ dù ở đâu, khi nào hễ nhìn thấy hình ảnh đó tôi đều nghĩ đến mẹ. Mỗi khi đó tôi rất buồn bởi tôi hiểu tôi thương mẹ nhiều lắm. Đã có lần tôi nghe mẹ nói chuyện với người hàng xóm: "số tôi khổ nhưng may mắn ông trời cho tôi ba đứa con cả trai lẫn gái đều khỏe mạnh là quý nhất rồi". Mẹ cười, mắt nhăn nhẹo những vết thời gian hằn sâu nơi khói mắt. Cả một đời gánh nặng vì con. Đó không chỉ là trách nhiệm mà hơn hết là tình thương yêu của một người mẹ với những sinh linh mình đã mang đến cho đời. Mẹ ước mong con của mẹ luôn khỏe mạnh để vững bước trên đường đời, chỉ vậy thôi là thỏa nguyện một đời mẹ vất vả.

Ở một nơi trên đất người con gái luôn cầu mong cho mẹ mạnh khỏe để thấy anh em con lớn như thế nào. Để nụ cười nơi đôi mắt nhăn nhẹo ấy luôn ám áp rạng ngời. Để con gái được một lần dựa vào lòng mẹ thủ thi: con yêu mẹ nhiều lắm mẹ ơi! Con cần mẹ trên đời để biết rằng mình đang sống tốt. Để những lo toan cuộc sống nơi phố thị không cuốn mất con đi. Để những mộng mị không còn đèo bám. Để con lại được trở về như những ngày xưa ấy yên bình và thơ trẻ...

"Bóng"- MỘT CẢM NHẬN

Nhật Bình

Tôi đọc "Bóng" của Hoàng Nguyên, Đoan Trang như một sự tinh cờ, tình cờ đến lạ. Từ một cảm giác tò mò, nao nao khi bắt đầu đọc những con chữ đầu tiên cho đến con chữ cuối cùng, tôi khám phá ra nhiều điều mới mẻ và hấp dẫn; tôi trân trọng và cảm thông hơn đối với những người thuộc giới thứ 3.

"Bóng" không đơn thuần là cuốn sách viết ra - bán - chạy theo thị hiếu của đông đảo độc giả. "Bóng" - cũng như những cuốn sách khác viết về đề tài đồng tính đề cập đến những góc khuất luôn luôn đòi hỏi thời gian, kiến thức và cả sự cảm thông để cùng khám phá, để cùng đau đớn, để cùng nhận thức rằng có ai muốn vậy đâu! Tạo hóa bắt mình như vậy thì phải cam chịu, vậy thôi.

"Bóng" - một cuốn tự truyện đặc biệt, ở chỗ giờ mỗi trang của nó, bạn đọc sẽ chứng kiến một thế giới của một tình yêu dữ dội và đầy ám ảnh giữa... những người đàn ông - bởi nhân vật chính là Nguyễn Văn Dũng - Sáng lập viên Thông Xanh (Nhóm tự lực của người đồng tính).

Được viết dựa trên lời kể có 80% là thật, 20 % còn lại là sự thật được viết theo cách nhẹ nhàng hơn để giảm đi phần khốc liệt. Nhưng dần sau tất cả những dằn vặt, giằng xé nội tâm, những con ghen tuông mê mị, những khao khát bị kìm hãm là lời tâm sự mà tất cả những người

đồng tính đều từng thốt ra một lần trong đời: "Chúng tôi không muốn là người đồng tính. Xin hãy thông cảm với những số phận như chúng tôi".

Trong đời Dũng - nhân vật chính trải qua nhiều mối tình trai "nhưng nếu làm phép so sánh tôi sẽ nói rằng tôi yêu Nhân nhất, thương Hung nhất và quý Dương nhất. Đó là ba cuộc tình đã để lại ấn tượng sâu nặng nhất trong cuộc đời tôi. Tôi yêu Nhân vì nhân đàn ông, nồng nhiệt, tốt bụng, tình cảm với tôi. Tôi thương Hung cực khổ từ nhỏ, bị đời xô đẩy nên nỗi sống bạc bẽo, đầy hận thù. Tôi quý Dương đúng đắn, đàng hoàng và giản dị" - tất cả ta thấy toát lên một tình yêu thương - hiểu theo lẽ đơn giản nhất giữa những con người với nhau.

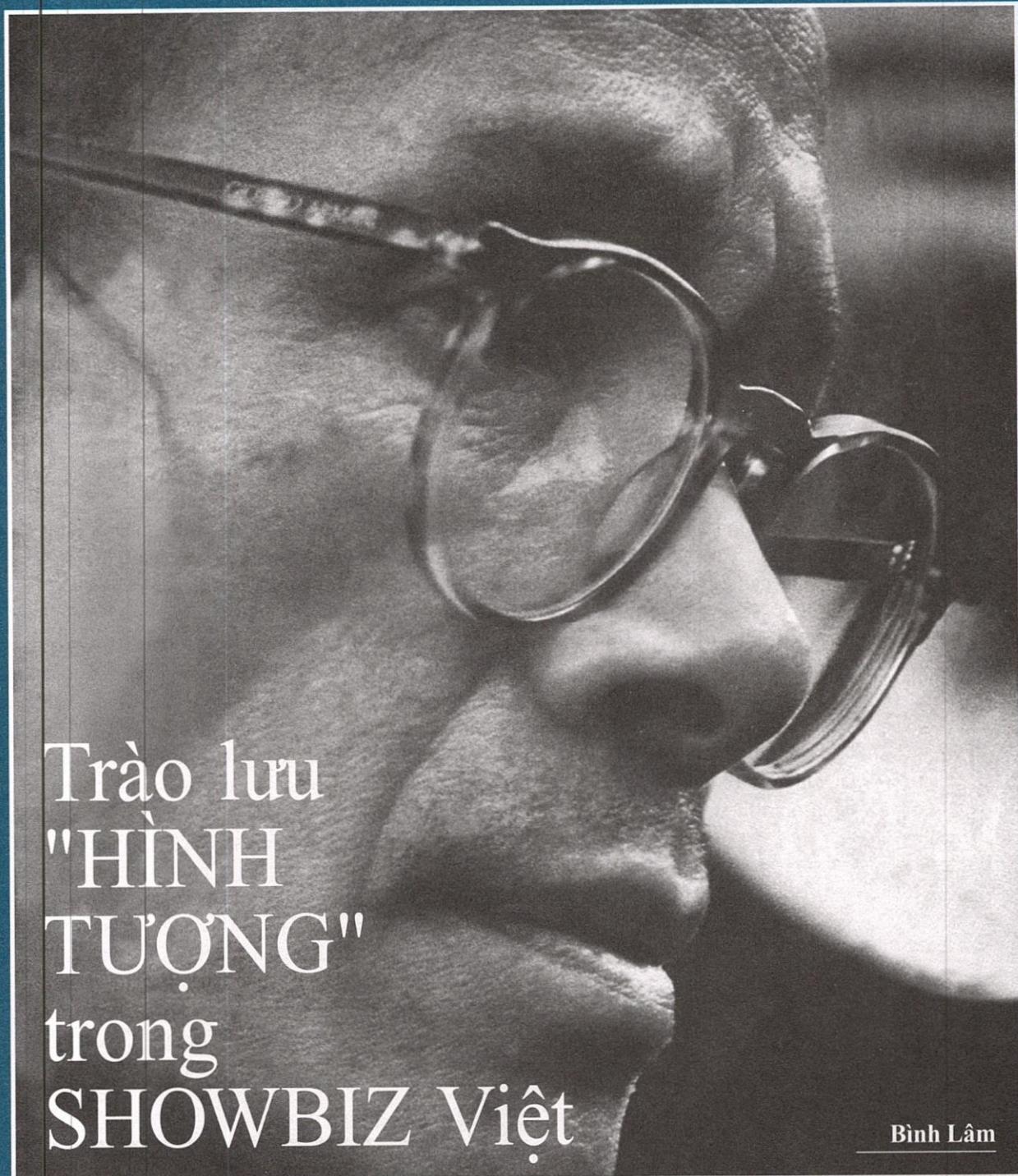
Những mối tình trai ấy có hạnh phúc, có đau khổ, chia ly, buồn giận và có khi là nước mắt, máu và cả mạng sống. Cũng chỉ vì những ghen tuông mù quáng mà dẫn đến những hành động ngu ngơ, khờ dại, con nít - nếu không nói là nhảm nhí, điên khùng. Có lẽ tôi hơi nặng tay một tí. Và phải chăng rằng tôi chưa yêu nên chưa biết mùi ghen nó là gì để rồi viết lên những dòng, những lời như vậy? Tuy nhiên, đối với tôi, thiển ý tôi cho rằng dù có yêu đến đâu đi chăng nữa thì cũng cần giữ mình, giữ cho đầu óc được tinh táo, phân biệt đúng sai, nên làm điều gì và điều gì không nên làm. Có lẽ rằng - nói như lời của tác giả thì Dũng "lõa quá, nặng nghiệp quá" cho nên hành

xử không được sáng suốt?

Đời sống của Dũng hay nói rộng ra là của phần lớn những nhân vật được đề cập trong truyện thật phúc tạp. Nhiều khi họ không tìm được một lối thoát đơn giản nhất cho mình mà cứ quanh co, tiến sâu hơn vào ngõ cụt, con đường khổ đau. Đơn cử - chúng ta không biết những khi họ thất tình thì thường làm gì? Có giống như những người bình thường khác hay không? Chỉ biết rằng: "Chúng tôi đi bên nhau, như tôi và Nhân đã từng. Tôi và bạn chỉ có nhau để rủ rỉ về chuyện "chồng". Không phải "chồng con" vì những đứa trẻ không thể mọc ra từ chúng tôi. Tỉ tê khuyên nhau cách giữ "chồng". Cười rúc rích những chuyện tầm bậy. Và sụt sịt khóc cho những mối tình trai tuyệt vọng của mình. Giống như vô số những câu chuyện thì thầm giữa cánh đàn bà với nhau. Chỉ có khác, chúng tôi không phải là đàn bà..."

Vậy đấy, đời sống của họ cũng bình thường với bao hỉ - nộ - ái - ố nhưng cũng lắm phần khắc nghiệt, chua cay. Trong xã hội, họ ít được chấp nhận cho dù hiện nay, chúng ta đã có những cái nhìn khách quan hơn, cảm thông hơn...

Đối với tôi, tôi có một cách nhìn tương đối thoáng và cảm thông nhiều. Nói như vậy không phải để tôi thể hiện mình như thế này hay thế kia, nhưng cũng cần phải hiểu rằng, tôi và bạn đã được trang bị những vốn kiến thức thật cần thiết, thật tối thiểu để có thể nhận biết vấn đề một cách thật công bằng và khách quan.

Trào lưu "HÌNH TƯỢNG" trong SHOWBIZ Việt

Bình Lâm

Khẳng định được phong cách và tạo dựng cho mình một hình tượng âm nhạc riêng, thực sự nổi bật trước cái nhìn của công chúng đó luôn là ước mơ của nhiều ca sĩ, nhất là ca sĩ trẻ. Trên chặng đường dài tìm kiếm vinh quang ấy, nhiều ca sĩ bằng chính nội lực vốn có của mình đã thành công khi xây dựng được một hình tượng riêng. Nhưng cũng không ít ca sĩ lao đao kiếm tìm với đủ chiêu thức mà chưa có được một hình tượng phù hợp. Quả thật cho tới thời điểm này, cuộc chạy đua xây dựng hình tượng của các ca sĩ trong làng showbiz Việt đang như một ma trận khiến khán giả vô cùng hoang mang và bối rối!

CÓ NHIỀU CÁCH XÂY DỰNG HÌNH TƯỢNG...

Nếu nói có 1001 ca sĩ thì đồng nghĩa với việc có 1001 cách xây dựng hình tượng. Khác giả yêu nhạc Việt ắt hẳn vô cùng thân quen với những "biệt danh" như: Bóng-Hồng Nhung, Tóc ngắn-Mỹ Linh, Sôcôla-Đoan Trang...Những biệt danh ấy không chỉ trao thành biều tượng, thương hiệu của mỗi ca sĩ mà đôi khi nó còn khơi nguồn cảm hứng để từ đó không ít ca khúc ra đời.

Trường hợp "Tóc ngắn" Mỹ Linh là một ví dụ minh họa. Được khán giả biết đến khi chị tham gia gameshow SV96 của Đài truyền hình Việt Nam. Mỹ Linh đã gây ấn tượng bằng một giọng hát hay và một mái tóc ngắn đầy cá tính. Đặc biệt sau khi chị thể hiện thành công ca khúc "Tóc ngắn" mà nhạc sĩ Huy Tuấn viết tặng, biệt danh ấy nghiêm nhiên được khán giả xung tặng Mỹ Linh. Sự ra đời của album "Tóc ngắn" thêm một lần nữa khẳng định thương hiệu của Mỹ Linh trong

làng showbiz Việt.

Khác với Mỹ Linh, "Bóng" vốn là cái tên ở nhà của Hồng Nhung. Để một ngày kia "Bóng" đã trở thành nguồn cảm hứng để nhạc sĩ Trịnh Công Sơn viết tặng cho cô một chùm ca khúc. Và từ đó cái tên "Bóng" đã không thể thiếu vắng trong làng âm nhạc Việt và trở nên thân thương với biết bao khán giả. Hồng Nhung cùng với Mỹ Linh đã trở thành 2 trong số 4 Diva một thời, mà cho đến nay hình tượng của hai nữ ca sĩ này vẫn không phai nhạt trong lòng công chúng.

Từ những sự tình cờ và ngẫu nhiên ấy, các ca sĩ trẻ nhận thấy việc xây dựng hình tượng sẽ là một khâu tiếp thị hình ảnh khá hiệu quả. "Sôcôla" Đoan Trang là một ví dụ sinh động cho cái sự ngẫu nhiên và thành công trong việc xây dựng hình tượng. Ban đầu vì nước da "ngăm ngăm" của Đoan Trang mà một vài bài báo ví cô như "Thỏi Sôcôla biết hát". Đoan Trang chợt nhận ra biều tượng này vô tình "rất hợp với dáng em" và ngay sau đó cho ra đời một album mang tên Sôcôla.

Bên cạnh đó có nhiều ca sĩ xây dựng hình tượng từ những bài hát mà họ thể hiện: "Họa Mi" Khánh Linh, "Mắt nai" Hồng Ngọc, "Mỹ nhân ngư" Mỹ Lê...Một số các ca sĩ khác tuy không có những bài hát trực tiếp liên quan đến biều tượng nhưng hễ nhắc tới: anh Hai, anh Bo, Chanh, Mr Đàm...là khán giả nhớ ngay đến các ca sĩ: Lam Trường, Đan Trường, Phương Thanh, Đàm Vĩnh Hưng...

MA TRẬN "HÌNH TƯỢNG"

Riêng những ca sĩ mà nội lực, thực tài chưa đủ "mê hoặc" khán giả nhưng luôn tìm sự nổi bật thì chiêu hình tượng lúc này như một "màn" PR tên tuổi gây chú ý và thật sự có hiệu quả.

Một ví dụ minh họa có thể kể đến "trinh nữ" Maradona thời tài năng chưa thật sự chín

muỗi như hiện tại, đã dùng ngay chiêu xây dựng hình tượng "Material girl" (Cô gái vật chất) để làm bàn đạp cho sự vươn lên của mình, khuếch trương tên tuổi.

Ca sĩ Việt dù "sinh sau đẻ muộn" nhưng cũng đã biết cách học tập và áp dụng chiêu PR hình tượng với nhiều tuyệt chiêu. Trước tiên phải kể đến Ca sĩ Thanh Thảo được khán giả biết đến như một "tắc kè hòa" vì sự thay đổi xoành xoạch đến chóng mặt dòng nhạc cũng như ngoại hình của chị. Sau "Búp bê biết yêu" với dòng dance sôi động. Thoắt cái chị đã hóa thân với những bản hip-hop bụi bặm. Rồi không lâu sau lại thấy Thanh Thảo "vào vai" cô gái Sài Gòn xưa với tà áo dài thướt tha, tóc xõa hát tình ca, giờ lại quay về với hình tượng ngộ nghĩnh...Búp bê con trai. Dù không ít lời khen ngợi một Thanh Thảo với những ý tưởng bất ngờ. Song nhìn vào "biểu đồ hình tượng" của Thanh Thảo rất dễ hiểu lý do thay đổi liên tục của chị, một phần vì chất giọng chỉ thuộc hạng "thường thường bật trung" nên phải liên tục xây dựng hình ảnh mới, màu mè vui mắt để chiều lòng khán giả khi đã chán hình tượng.

Trong trào lưu xây dựng hình tượng ấy, V-pop dường như đang được "cố tích hóa" khi các ca sĩ tranh nhau trở thành công chúa, hoàng tử. Trong khi "Hoàng tử Sơn ca" Quang Vinh vẫn đang loanh quanh xây dựng cho mình một hình tượng mới thì showbiz Việt đã kịp sản sinh "Hoàng tử V-pop" Hoàng Hải, đúng chua "ám chở" Hoàng Hải đã phải cạnh tranh hình tượng này với một "Hoàng tử V-pop" Wanbi Tuấn Anh. Bên hoàng tử là thế, công chúa nghe có vẻ cũng không kém cạnh khi Thủy Tiên với hình tượng "Công chúa tuyêt", thì Bảo Thy "Chẽm chẽ" với ngôi vị "Công chúa V-pop" theo sự tấn công của cộng đồng teen mạng. Có lẽ, không ngoa khi nói showbiz Việt đang "loan" công

chúa, hoàng tử.

CẨN LẮM HAI CHỮ "CHUYÊN NGHIỆP" KHI XÂY DỰNG HÌNH TƯỢNG

Tốn kém khá nhiều tiền bạc và công sức để rồi sau đó thay đổi hình tượng liên xoành xoạch. Từ Minh Hy có lẽ là một trong những đại diện tiêu biểu cho đội ngũ ca sĩ trẻ với chiêu thức thiếu chuyên nghiệp trong quá trình xây dựng hình tượng. Loay hoay với một mó hình tượng nào là "hoa hồng", lúc thì "mickey" nhưng chẳng cái nào phù hợp với phong cách bùi bụi của cô. Lương Bích Hữu cũng không là trường hợp ngoại lệ khi xây dựng cho mình hình tượng "cô gái Trung Hoa" nhưng xem ra "cô gái Trung Hoa" này cũng chưa thật sự gần gũi và ấn tượng với khán giả. Nhưng cái tên như: Thủy Tiên, Bảo Thy vẫn cứ là những hình tượng nhàn nhạt trên bầu trời showbiz Việt.

Bởi vậy dễ dàng nhận thấy trong cuộc chạy đua xây dựng hình tượng, có không ít kẻ thất bại vì vội vàng xây dựng những hình tượng không phù hợp.

Suy ngẫm lại, dù không cần khoác cho mình bất cứ hình tượng nào nhưng khi nhắc đến NSND Thu Hiền là khán giả nhớ ngay đến hình ảnh "người đàn bà hát dân ca" vô cùng mượt mà, sâu lắng. NSUT Thanh Lam cũng được khán giả nhắc đến như một "người đàn bà hát" với chất giọng nồng nàn và một phong cách biểu diễn lôi cuốn; ca sĩ Sao mai điểm hẹn Anh Khoa cũng được khán giả nhắc đến như một "quý ông" nhạc Rock...Những ca sĩ với tên tuổi thực tài của mình dường như không bao giờ họ phải bận tâm hay cố gắng "trung dụng" một hình tượng hư ảo nào. Đơn giản vì hình tượng của họ chính là cá tính, con người, giọng hát của họ. Tất cả những yếu tố đó kết hợp lại tạo thành một hình tượng hoàn hảo, tồn tại lâu bền và chinh phục khán giả.

NÉT DUYÊN HÀ NỘI

Bún đậu mắm tôm

Bún chả

Bún thang

trong từng sợi Bún!

KHÔNG QUÁ NỔI TIẾNG NHƯ PHỞ HÀ NỘI, NHUNG TỪ LÂU BÚN ĐÃ TRỞ THÀNH SỰ LỰA CHỌN QUEN THUỘC ĐỒI VỚI ĐÔNG ĐẢO THỰC KHÁCH HÀ THÀNH CÙNG NHƯ NHỮNG THỰC KHÁCH YÊU THÍCH ẨM THỰC ĐẤT THĂNG LONG. TỪ NHỮNG SỢI BÚN TRẮNG, TRÒN, MỀM, QUA THỜI GIAN, NÓ ĐÃ ĐƯỢC BIẾN TẤU ĐỂ MANG ĐẾN CHO NGƯỜI HÀ NỘI NÓI RIÊNG VÀ NGƯỜI VIỆT NAM NÓI CHUNG NHIỀU MÓN ĂN TINH TẾ.

Như Phương

Bún phở biến là vậy, nhưng để làm ra những mẻ bún ngon thì không hề đơn giản chút nào. Từ khâu chọn gạo, ngâm gạo đến xay lấy tinh bột, vắt bún... tất cả đều đòi hỏi sự cẩn thận, tỉ mẩn bởi nếu lơ là ở bất kỳ công đoạn nào cũng có thể làm hỏng hương vị cùng thẩm mỹ của sợi bún. Trong số vô cùng nhiều những món bún ở Hà Nội thì có lẽ nổi bật hơn hết là bún thang, bún chả và bún đậu mắm tôm, ba loại bún mà chỉ vừa nghe nhắc đến tên thôi chúng ta liền tưởng ngay đến đất Thăng Long 1000 năm văn hiến.

Bún thang

Nấu được bát bún thang ngon là cả một quá trình cầu kỳ, từ khâu chuẩn bị đến nấu. Ước tính phải cần khoảng 20 nguyên liệu mới đủ để nấu bún thang. Nấu bún thang nghe qua không khó, ai cũng có thể làm được. Tôm khô giã nát, giò lụa thái chỉ, trứng tráng mỏng tang thái chỉ, gà luộc xé nhỏ, nước dùng sôi, đem chan lên bát bún đã được bày sẵn thịt gà, giò lụa, trứng tráng cùng ít nấm đông cô và vài

cộng hành ngò. Nhưng ẩm thực Hà Nội là thế, tưởng đơn giản mà rất kỳ công. Cũng như phở, bún thang đặc sắc bởi nước dùng. Nước dùng phải đạt độ trong, thơm, vị đậm đà. Làm nước dùng cho món bún thang là cả một nghệ thuật: Lấy nước luộc gà, sau đó cho thêm sườn lợn ninh cho ngọt nước. Và để có hương vị nước dùng đặc trưng, nhất định phải có tôm khô giã nát và 1 ít nấm đông cô vào đó. Trứng tráng phải bảo đảm thật mỏng, lòng trắng và lòng đỏ hòa quyện vào nhau thật đều, muốn bát bún thang đạt tiêu chuẩn nhất thiết phải chọn gà mái to thật ngon, còn giò lụa thì phải là giò mới, có màu hồng nhạt. Sẽ vô cùng thiếu sót nếu thường thức bún thang mà quên đi hai loại gia vị quan trọng: mắm tôm và tinh dầu cà cuống. Không chỉ tạo mùi thơm đặc biệt, nó còn cùng các nguyên liệu chính tạo nên vị thanh nhẹ, hấp dẫn mà chỉ riêng món bún thang mới có, khiến ai đã ăn một lần sẽ nhớ mãi hương vị quyền rũ của món ăn thuộc hàng cao cấp đất Hà Thành.

Bún chả

"Ngàn năm báu vật đất Thăng Long.
Bún chả là đây có phải không?..."

Nguyên liệu chính làm nên món bún chả khá đơn giản, bún và thịt, hai thứ nguyên liệu ăn uống khắp đất nước đâu mà chẳng có, ấy thế mà bún chả Hà Nội vẫn nổi tiếng khắp nơi. Bún chả có cùng một lúc hai loại chả: chả viên và chả miếng. Chả viên được làm từ thịt nạc vai băm thật nhuyễn nặn viên, ướp gia vị rồi đem nướng. Người làm bún chả đúng phong cách Hà Nội sẽ lấy 1 ít lá chuối gói ngang mỗi miếng chả rồi mới nướng, làm như thế miếng chả sẽ thơm ngon hơn và không bị sạm đen. Còn chả miếng thì thường là thịt ba chỉ thái mỏng ướp gia vị và nướng vàng trên than củi. Sở dĩ phải dùng thịt ba chỉ bởi nếu dùng thịt nạc quá khi nướng sẽ không ngon vì chả bị khô và cứng. Cách làm bún chả khá đơn giản, nhưng để làm được bát bún chả ngon còn phụ thuộc nhiều vào kinh nghiệm và bí quyết gia truyền, đặc biệt quan trọng là cách pha nước chấm. Nước chấm bún chả là bát nước mắm pha loãng có đầy đủ gia vị mặn,

ngot, chua, cay kết hợp với su hào, cà rốt ngâm dấm. Bún chả được dọn ăn kèm với xà lách, rau thơm, kinh giới... và đặc biệt là húng Láng (một loại húng được trồng ở ngoại thành Hà Nội) thì mới dậy lên hết độ thơm ngon, béo ngậy một cách khó tả mà cũng không kém phần tao nhã. Điều này giải thích vì sao ăn bún chả Hà Nội sẽ khác hẳn so với ăn món này ở những nơi khác.

Bún đậu mắm tôm

Cách hồ Hoàn Kiếm chừng vài trăm mét về phía phố Hàng Mắm là ngõ Phất Lộc - một địa điểm ẩm thực nổi tiếng của món đặc sản bình dân này. Nếu thoát nhìn, ai cũng có cảm giác món ăn thật đơn giản, có thể làm một cách dễ dàng. Nhưng để nổi tiếng xa gần như thế, chắc chắn những người bán bún đậu mắm tôm đất Hà Thành phải có những bí quyết riêng để làm ra nó. Những sợi bún trong món ăn này phải là bún con, được lấy từ làng bún cổ truyền Phú Đô. Bún Phú Đô nổi tiếng là sợi nhỏ, dai, không chua và có vị ngọt mát. Đậu phụ thường là đậu mờ, có màu trắng mịn, mềm mại, kích thước nhỏ, khi rán sẽ nhanh phồng và cho mùi thơm bùi, béo ngậy. Chả cốt ăn kèm cũng được làm từ cốt bánh té, thơm và mềm, nếu thật chọn lọc phải là cốt Vòng loại hai thì mới đúng vị. Nhưng có lẽ quan trọng nhất trong món ăn này vẫn là bát mắm tôm. Mắm tôm phải là mắm tôm chắt Thanh Hóa, ánh sắc xanh, khi vắt chanh và đánh tan, nổi lên vạt bông ánh tím mới đạt yêu cầu. Bát mắm tôm thơm dậy mùi, đủ các vị mặn, ngọt, chua, cay, béo kích thích khứu giác, vị giác của những người thường thức nó. Lựa chọn và chế biến kì công, một món ăn nghe chừng đơn giản mà mang trong mình những tinh túy của mỗi vùng miền. Chỉ cần nhìn thôi cũng đã thấy ngon mắt lắm rồi. Gắp bún và miếng đậu rán vàng rộm, chấm mắm tôm rồi cho vào miệng, thực khách cảm nhận được mùi thơm bùi béo ngậy của miếng đậu rán giòn tan, vị mặn đậm đà khó quên của mắm tôm và chất bột tinh khiết từ bún. Tất cả được trộn lẫn tạo nên hương vị riêng có ngon tuyệt của bún đậu mắm tôm!

Vi An

Có thật GIỜ VÀNG

Câu hỏi tưởng chừng như vô lý khi mà các đài truyền hình hiện nay đang giơ cao khẩu hiệu Giờ vàng cho phim Việt. Thế nhưng sự thật là khi xem phim nhiều khán giả không khỏi nghi ngờ những bộ phim đóng mác "made in Vietnam" đó có thật là phim Việt không?

PHIM VIỆT HÓA CHỨ KHÔNG PHẢI PHIM "THUẦN VIỆT":

Đây là xu thế làm phim phổ biến nhất hiện nay và kéo theo đó là các bộ phim nước ngoài được Việt hóa lại cứ tràn lan khắp các kênh truyền hình. Thậm chí các bộ phim loại này còn được ưu ái phát vào các khung giờ vàng để nhằm thu hút các hợp đồng quảng cáo cho nhà đài. Đơn cử rõ ràng nhất là Ngôi nhà hạnh phúc phiên bản Việt lên sóng vào tháng 10 năm ngoái. Dù bị báo chí và giới phê bình soi mói chê khen đủ điều nhưng không thể phủ nhận một điều là số lượng sản phẩm quảng cáo vào lúc phim phát sóng có thể đứng vào hàng kỉ lục. Đến nỗi khán giả phát bực với việc cứ 15' phát phim thì đến 5' phát quảng cáo. Với lợi thế là các nguyên tác thành công ở nước ngoài sẽ là yếu tố đầu tiên đảm bảo thu hút được sự quan tâm chờ đón của giới truyền thông và khán giả. Cô gái xấu xí có thể được coi là bộ phim Việt hóa đầu tiên phát trên truyền hình nước ta. Tuy được đánh giá là có khá nhiều sạn nhưng chính tiếng tăm của nguyên tác Ugly Betty của Columbia đã khiến một lượng lớn khán giả chăm chỉ theo dõi bộ phim dài dòng này. Còn nhớ Vòng xoáy tình yêu trên giờ vàng phim Việt HTV,

một bộ phim làm lại theo kịch bản của Thái Lan, đã thật sự tạo nên một cơn sốt khi phim phát sóng thì xu hướng làm phim Việt hóa được các nhà làm phim quan tâm hơn.

Từ một hai phim "lạ lị miệng" vào thời điểm cách đây vài năm đến giờ thì ngày nào khán giả Việt ta cũng bắt đầu ngán với cái món phim Việt hóa này. Những bộ phim truyền hình nước ngoài thành công đã từng được chiếu trên VTV và HVT... giờ lại một lần nữa được trình chiếu với cái mác "phiên bản Việt" nghe thiệt kêu. Nếu không so sánh với nguyên tác thì những bộ phim đó ở một khía cạnh nào đó cũng có được một vài thành công đáng khen ngợi như dàn diễn viên trẻ đẹp với diễn xuất khá đều. Nhưng không thể tránh việc so sánh vì dù sao cũng đã mang tiếng như là một "bản sao", thế là khen ít chê nhiều dẫn đến tâm lý thường thức bộ phim của nhiều người bị chi phối: xem coi có làm ra trăng ra sao gì không? Tuy thế trong thời điểm hiện nay dường như các bộ phim Việt hóa như Lối sống sai lầm, Anh em nhà bác sĩ vẫn tạo được hiệu ứng khá tốt là một điều không thể phủ nhận. Cho nên, thay vì ngồi hàng tháng trời vắt óc viết ra một kịch bản mà chưa chắc đã được chấp nhận thì các nhà làm phim của ta vẫn cứ chọn cách ăn chắc bằng Việt hóa cho an toàn. Nhất là trong cái thời buổi mà "làm nghệ thuật không chỉ vì nghệ thuật" mà tính thương mại dần trở thành yếu tố tiên quyết. Và giờ hễ cứ có bộ phim Hàn nào làm sóng làm gió là có ngay các cuộc bình chọn ủng hộ cho diễn viên phiên bản Việt. Cứ thế này thì chẳng nhẽ các ngôi sao truyền hình nhà ta sẽ chỉ là bản sao của sao nước ngoài sao!?

dành cho PHIM VIỆT

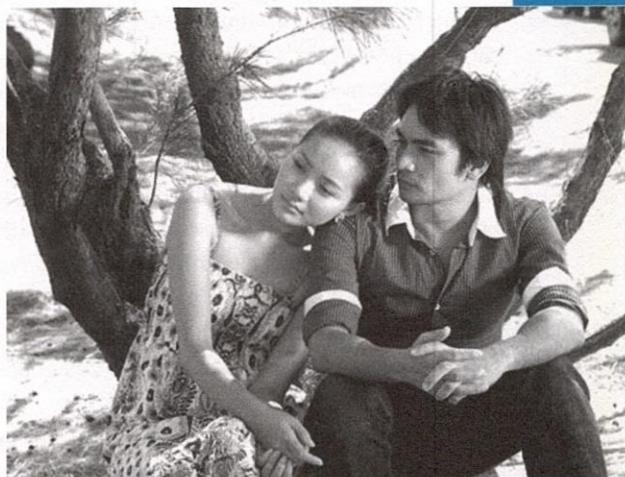
VÀ PHIM VIỆT KIẾU NGOẠI LAI:

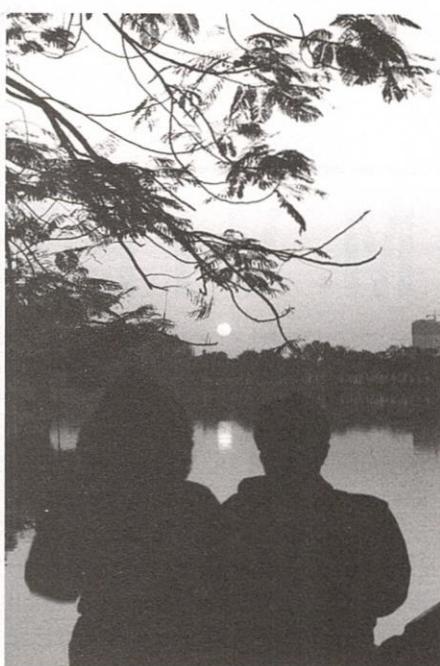
Có nghĩa là những bộ phim mang mác hoàn toàn made in Vietnam nhưng trong thành phần lại có dăm ba nguyên liệu đóng dấu ngoại nhập. Xôn xao dư luận gần đây nhất là bộ phim truyền hình Sắc đẹp và danh vọng bị kết tội là nhái theo Sắc đẹp vĩnh cửu của Hồng Kông. Không phải vô cớ mà bộ phim bị kết tội nếu như người xem cứ không khỏi thắc mắc trước sự trùng hợp của kịch bản hai phim, có thể nói là một. Từ tình tiết phim, đến hình tượng các nhân vật chính, thậm chí là tên nhân vật cũng na ná nhau dù một bên là Việt còn một bên là Hoa. Mặc dù nhà sản xuất khăng khăng đó là ngẫu nhiên giống nhau nhưng trước vô số thứ giống như thế thì khán giả xem phim ai cũng tự hiểu và thất vọng. Thất vọng vì lâu lắm phim truyền hình Việt Nam mới có được một bộ phim hay mà hóa ra lại cũng là hàng nhái. Không quá lộ liễu "mượn" kịch bản như Sắc đẹp và danh vọng, mà nếu chỉ là "học hỏi" thì các nhà làm phim của ta cực kì tài năng. Họ học hỏi nhiều nhất là các tình tiết phim tình cảm gia đình xã hội Hàn Quốc, Đài Loan theo cái kiểu tình yêu hoàng tử_lọ lem như Lọ lem thời @, hợp đồng hôn nhân như Cô nàng bướng bỉnh (tên phim cũng giống phim Hàn), ân oán đời trước như Xin lỗi tình yêu,...

Nhưng có quá nhiều điều mà các nhà biên kịch phim học hỏi hơi quá lộ liễu gây phản cảm ho khán giả xem dài, nhất là cách đặt tên cho nhân vật. Những cái tên lai lai kiểu nửa ta nửa Tàu nghe thoảng qua nhiều người tưởng nhầm là mình đang xem một bộ phim Hồng Kông nào đó. Có lẽ nào ta yêu nhau đã mang

tiếng là Việt hóa từ kịch bản Hàn nhưng cái tên lại bị Trung Quốc hóa như nhân vật nữ chính thi phải là Ánh Lan, Nhược Lan, Lưu Sự,... nam chính thi lại lầm với những cái tên sặc mùi kiêm hiệp kiểu như Uy Long, Chánh Khiêm, Thế Danh,... Nhiều khán giả lần đầu nghe những tên gọi kiểu sõi khó tin là mình đang xem phim Việt Nam và một số người sẽ còn thấy ác cảm. Một điều khá đặc biệt khác trong yếu tố ngoại lai này là nhà sản xuất hiện nay hay thích mời vài ba đạo diễn, quay phim, dựng phim,... tham gia vào ekip làm phim của mình để cho oách mà không hề quan tâm xem làm thế liệu có phù hợp hay không. Vì sự thật là phương pháp này dễ dẫn đến lợi bất cập hại, vì các nhà làm phim nước ngoài sao am hiểu thuần phong mĩ tục người Việt ta từ đó dễ dẫn đến việc làm lai tạp văn hóa phong tục của ta.

Cuối cùng thì chủ trương ưu tiên phim Việt lên giờ vàng cũng bằng như nhường giờ vàng cho phim nước ngoài vì phim ta giờ đây bản sắc Việt không biết đã về đâu!?

Thiên thu

Quỳnh Thư

Lớp NH07, Khoa Nhân học, Trường ĐHKHXH&NV

lí do nào hay níu kéo anh trở lại bên nó, vì nó nghĩ rằng, nếu làm như thế mà anh cảm thấy hạnh phúc thì nó sẵn sàng hi sinh hạnh phúc cho anh. Nó không hề oán trách anh đã nhẫn tâm với nó mà nó chỉ thấy thương anh và nó thầm trách mình - Tại sao nó bước vào cuộc đời anh làm gì để bây giờ anh phải đau khổ, giá như lúc trước nó đừng biết anh...

Nó khóc. Lần đầu tiên trong đời nó biết khóc vì tình yêu. Tình yêu của nó và anh đẹp và trong sáng lắm! Nó không bao giờ dám nghĩ đến viễn cảnh ngày hôm nay nó phải xa anh. Nó nghĩ là anh sẽ mãi mãi ở bên nó dù sự thăng hoa cho tình yêu đó chỉ dừng lại ở những cái nắm tay thôi. Nó còn quá ngây thơ. Một mối tình dịu nhẹ, êm đềm không hề có chút giận hờn của nó khiên cho nó càng thêm đau khổ khi chấp nhận sự chia tay quá vội vàng.

Ngày đó, trong cái nắm tay đầu tiên anh bảo rằng bàn tay nó quá nhỏ bé, phải cần có đôi tay rắn chắc của anh nắm lấy mà che chở. Còn nó trong cái nắm tay đầu tiên đó nó nghe như có luồng điện đang chạy khắp cơ thể, nó bối rối la kì, ngập ngừng nhìn anh, hạnh phúc sắp làm cho nó ngạt thở. Rồi anh nắm thật chặt bàn tay bé nhỏ của nó áp lên ngực anh, nơi con tim đang gõ từng nhịp yêu thương, anh thì thầm "anh rất sợ một ngày nào đó bên cạnh anh không có em..." . Nó giật mình thắt chặt đôi bàn tay lại níu lấy tay anh như đang cố ngăn cản những câu nói không hay của anh, "anh đừng làm em sợ..."

Nụ hôn đầu đời nó còn chưa trao cho anh, nó đợi cho đến khi nào nó đủ hai mươi tuổi nó sẽ trao cho anh nụ hôn ấy, trinh khiết! Nhưng nó chưa kịp tròn hai mươi tuổi thì anh vội rời xa nó. Nó thương anh nhiều. Nó khóc cho mối tình hồng của nó chưa kịp nở đã vôi tàn. Nó nhớ quá lần đầu tiên anh e ngại nắm tay nó, nó không nghĩ rằng đôi tay rắn chắc ấy của anh sẽ rời bàn tay nhỏ bé của nó. Trong sâu thẳm tâm hồn nó vẫn cầu mong cho anh sẽ trở về bên nó nhưng nó không nói, nó nhất quyết không cho anh biết chút hy vọng mong manh của nó, nó sợ làm anh đau thêm một lần nữa, dù nó biết rằng nếu nó mở lời níu giữ anh lại thì chắc rằng anh sẽ không bao giờ rời bỏ nó nhưng nó không... Nó đánh đổi tình yêu của nó để cho người mà nó yêu thương được hạnh phúc trọn vẹn. Nó tự vỗ về con tim đang khóc của nó rằng tình chỉ đẹp khi còn dang dở, rằng nó xin nhận một mối tình dang dở để tình yêu có nó đẹp mãi với thiên thu.

Làm sao nó quên được anh? Ngày nào nó cũng thầm cầu mong anh quay về với nó để đôi tay nó đan vào tay anh rồi cùng nhau rảo bước trên những ngã đường, để nó kịp trao anh nụ hôn đầu đời của nó... Nó đã tròn hai mươi tuổi.

Anh đã không vè...

Người ta thường bảo "Chờ đợi là niềm hạnh phúc tuyệt vọng nhất khi yêu". Đợi để gìn giữ, để chia sẻ và để biết rằng, trong cuộc đời này, luôn có một người dõi về phía một người, luôn có một người tìm kiếm một người...

Không biết từ bao giờ tớ lại có cảm giác yêu cậu đến thế. Chắc là sau cái ngày mưa hôm ấy, hai tụi mình đã rong rủi suốt một ngày trên đường phố Sài Gòn, trời mưa như trút nước, hai đứa đã mặc chung một cái áo mưa. Thích lắm cái cảm giác đó! Cậu thì cứ tựa vào vai tớ còn tớ thì cứ cố tình chạy xe một cách chậm trễ. Nhiều lúc tớ định nhò tay ra sau để nắm lấy tay cậu nhưng lại không đủ can đảm. Tớ không biết cậu có nhận ra điều đó

không? Tớ vẫn thích cái cảm giác đi đâu đó chung với cậu, thích những lần được ăn cơm chung cùng cậu, thích cách ta im lặng bước đi bên nhau, thích cảm giác cậu quay sang nói với tớ "mưa rồi"...Đơn giản tớ sẽ thích tất cả những gì thuộc về cậu. Cậu còn nhớ cái đêm hôm ấy không! Sau một lúc nói chuyện với nhau qua điện thoại, 23 giờ 42 phút nhạc chuông tin nhắn của tớ reo lên, thì ra đó là tin nhắn của cậu "nghe bài Làm ơn của Hà Anh Tuấn đi...". Ngay lúc đó, tớ đã search bài hát này và nghe đi nghe lại đến tận hơn 1 giờ sáng. Ngay hôm sau tớ đã tập cho mình thói quen giống cậu đó là nghe nhạc do Hà Anh Tuấn hát mỗi ngày. Hạnh phúc với tớ đôi khi chỉ là những điều bình dị như thế này thôi. Những giây phút ở bên cạnh cậu, tớ cảm thấy vui lắm. Nhưng có lẽ giờ đây mọi cảm giác sẽ trở thành kỷ niệm

Hạnh phúc ở cuối con đường...

với tớ vì... cậu đã có niềm vui mới.

Tớ mắt cậu rồi phải không?

Nhiều lúc tớ tập cho mình thói quen quên dần cậu trong suy nghĩ nhưng thực sự tớ không thể. Cậu biết đấy, kỷ niệm nhẹ như những cơn gió, nhưng đủ nặng để làm con người ta giật mình khi nó bất chợt ập về... và tớ đã phải nhiều lần "giật mình" vì cậu.

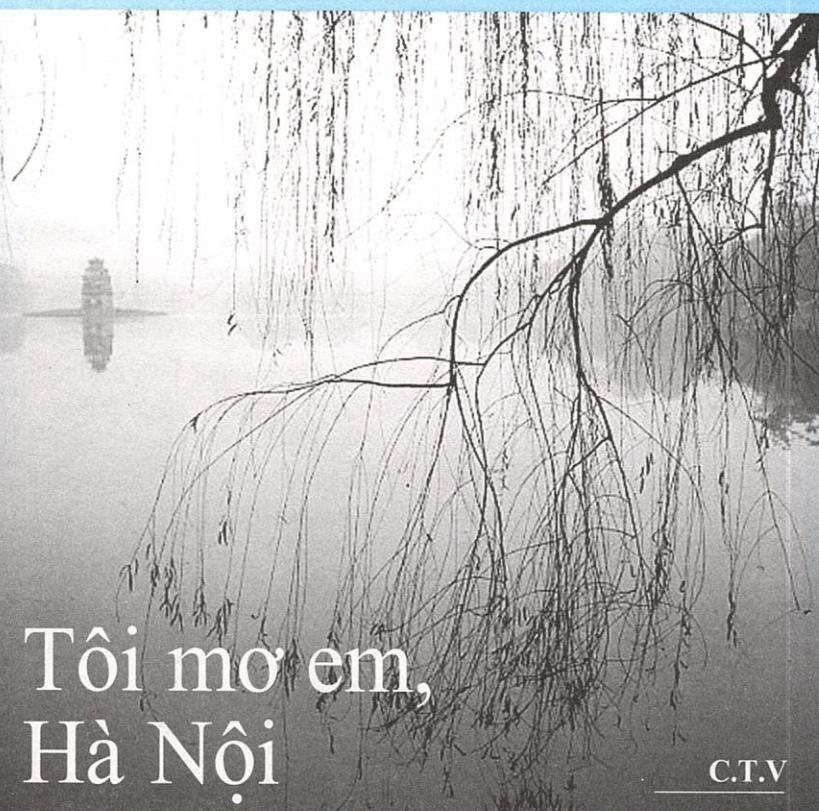
Một năm không phải là khoảng thời gian dài nhưng đủ để tớ hiểu về con người cậu. Yêu cậu tớ cảm thấy mình mạnh mẽ hơn nhiều. Tớ chưa bao giờ hối hận khi yêu cậu. Trong tình yêu không có sự phán xét đúng sai, chỉ có con tim mách bảo rằng mình yêu rất chân thành. Tình yêu tớ dành cho cậu theo thời gian càng phủ thêm nỗi nhớ, niềm thương. Cho dù tớ phải luôn sống trong sự chờ đợi, hy vọng, nhưng tớ vẫn tin rằng rồi mùa Xuân sẽ trở lại về bên chúng ta. Vì với tớ, cậu mãi mãi là... mùa Xuân!

Nếu có một điều ước, tớ sẽ ước thời gian có thể quay trở lại và khi đó chắc chắn tớ sẽ không để mất cậu một cách vụng dại thêm lần nữa. Tớ đã biết giá trị thật sự của một điều gì đó khi tớ vô tình làm mất đi. Và giờ đây tớ đã nhận ra một điều: tớ yêu cậu nhiều hơn tớ tưởng!

Có khi nào cậu sẽ không quay trở lại với tớ? Có lẽ điều này không còn quan trọng nữa, chỉ cần đợi chờ là tớ thấy hạnh phúc rồi. Làm chủ một trái tim không có nghĩa là giữ trái tim ấy bên cạnh mình phải không cậu? Và dù có đi hết cuộc đời trên cát bụi nhưng tớ vẫn tin rằng hạnh phúc ở cuối con đường...

"Có phải mùa thu giấu em lâu đến thế, để cuối con đường anh kịp nhận ra em..." đây là lời của một bài hát mà tớ rất thích. Tặng cậu đây.

Thời gian sẽ nói lên tất cả. Phía cuối con đường có ai đó đợi cậu!

Tôi mơ em, Hà Nội

C.T.V

Từ lúc nhỏ tôi đã được nghe ba kể về Hà Nội, về mảnh đất ba đã sống trong những năm ác liệt nhất của chiến tranh nhưng vẫn toát lên được chất thơ, chất trữ tình vốn dĩ Hà Nội hào hoa, thơ mộng đã ghi lại trong tôi những cảm giác đầu đời cho đến bây giờ.

Qua những lời kể của ba, trong tôi Hà Nội như người bà con thân quen chưa biết mặt, tôi có thể nhớ hết những Hồ Gươm, cầu Thê Húc, Tháp Rùa, phố Hàng Ngang... có thể định vị nó nằm nơi đâu của thủ đô thân yêu nhưng kỳ lạ là tôi chưa từng đặt chân đến đó.

Hà Nội trong tôi là mùa thu liễu rũ ven hồ, là tiết trời mát dịu để những cặp tình nhân tay trong tay sóng bước trên cung đường Thanh Niên, là những ghế đá hẹn hò để tận hưởng khí trời Hà Nội vào mùa.

Tôi sẽ nắm tay em - Hà Nội à...

Nếu được ra Hà Nội, tôi sẽ dọc theo những con phố cổ, sẽ chiêm ngưỡng Hà Nội cổ xưa với ba mươi sau phố phường sao mà tranh Phái thể hiện đẹp đẽ đến thế. Sẽ long ngóng trên con phố nhỏ để nhâm nháp ly kem lạnh lạnh, tê tê dầu lưỡi để cảm nhận chút mùa đông trong Hà Nội.

Tôi sẽ ghé phố Khâm Thiên nhà tôi ở ngày trước để thăm những người bà con đã lâu không gặp mặt, sẽ bắt bé Hồng em tôi thực hiện lời hứa dẫn tôi đi ăn phở chính gốc Hà Nội trong một ngày mưa phùn để cảm hết cái hơi ẩm toát ra từ lòng của người thủ đô.

Tôi muốn đêm về sẽ lang thang đâu đó trên những cung đường Hà Nội để rồi vô tình bắt gặp một mùi hương là lạ, thơm nồng mà những bài ca bắt hủ về Hà Nội cứ gieo

những thanh âm bất tận vào hồn làm tôi cứ tò mò mong một ngày nào đó nhắm mắt tận hưởng hương hoa tuyệt vời ấy. Tôi mơ lắm một ngày được ôm cái hương hoa sưa nồng nàn ấy vào lòng để mon man, quán quýt, để tôi thỏa những nỗi lòng ngóng trông. Tôi nghe, tôi cảm đâu đó cái hương hoa ấy đang bập bùng, trầm bổng, réo rắt, đong đưa theo từng ca từ dịu dàng, sâu lắng chào Hà Nội ngàn năm tuổi trong quán cà phê nhỏ lọt thỏm giữa Sài Gòn.

Tôi muốn cùng Hà Nội thưởng thức hương vị của bốn mùa thay lá. Của mùa xuân tươi mới, rạng ngời trong áo hoa, trong những cành đào, chậu quật cùng tiết trời vào xuân ấm áp, an lành. Tôi muốn vào hè với cái nắng hanh hao, muốn lướt nhẹ đôi chân mềm qua những hàng cây, thảm cỏ ven hồ để nhận lấy từng con gió mien man, ve vuốt, để hồn tôi luôn rộng mở với thiên nhiên đất trời. Còn gì tuyệt hơn khi Hà Nội đón tôi vào mùa thu chín, tôi yêu mùa thu - mùa thay lá, yêu cái khí trời se lạnh, cái lảng dăng của buổi chiều Hà Nội, yêu những cánh lá vàng cứ mãi miết rơi theo dòng xoay của thời gian, cuộc đời. Mùa đông ư, tôi sẽ khoát trên mình chiếc áo len dạo phố cùng em để tay tôi đan trong tay em trong đêm lạnh sưởi ấm nhau, để bón cho nhau từng thia kem trong một khuất nào đó của con hẻm nhỏ để cảm nhận tình yêu của nhau trong tình yêu Hà Nội dâng trào.

Tôi sẽ tỉnh khi "Mùa thu Hà Nội" đang dạo những thanh âm cuối cùng. Một chút tiếc rẻ, một chút bâng quơ, tôi lại về với chính mình. Nhưng Hà Nội ơi, em hãy cho tôi mơ tiếp nhé. Mơ một ngày đến với em để thỏa ước mong.

Con mưa đột ngột kéo về
đổ đầy những con đường,
ào ào tuôn xuống công xá
đen ngòm đầy rác rưởi. Rác nỗi
lèn lèn bệnh àm ào cuốn theo dòng
nước công chảy mãi về đâu
không biết. Mùi hôi thối bốc lên
nồng nặc. Chẳng mấy chốc con
đường ngập nước lênh láng.
Nước dâng lên sát mép liềm dàn
những khoảng sân nhỏ hẹp nhoài
mirh ra lè đường. Hàng xe nối
đuôi nhau bì bõm trong nước, có
chiếc tắt máy, người chủ phải
không sổ lôi đôi giày da dắt xe. Cô
ngồi bên bậu cửa sổ giả gỗ nhìn
qua ô kính vuông, đầu tựa tường
tay bó gối. Bên lan can nhũng
hạt mưa vẫn tí tách rơi. Mùa mưa
lại đến. Con mưa phố thị ôn ào
không đủ làm mát ngọn cây xáu

già khẳng kinh vươn cành. Hạt
mưa đổ vội vã lên chiếc lá lăn
tròn rồi rớt xuống mặt đất chẳng
kịp rửa sạch hạt bụi mìn bám dai.
Mưa về mang theo nỗi buồn man
máy, nhũng kỉ niệm ùa về trong
ki ức về mùa mưa cũ và về anh.

Một chiều tháng năm trên con
đường vắng nắng đang vàng
bỗng gay gắt rồi mây đen kéo
đến không báo trước và mưa trút
nước gần như nghẽn cả con
đường. Cô bước bộ trên con
đường tay xách cây dù tím cánh
sen. Không nhớ ai đã dặn cô nên
mang theo dù mỗi khi đi bộ, ban
đầu cô còn cười thầm vì sự quá ư
cẩn thận đó nhưng giờ mới thấy
hết tác dụng.

- Bạn gì ơi cho tôi đi nhờ dù
một đoạn được không?

Cô giật mình ngoanh lại. Một
thanh niên đứng dưới mái hiên
ngôi nhà hoang tay xách cặp tab
có vẻ vội vã đang nhìn cô, ánh
mắt của sự cầu cứu giúp đỡ hiện
rõ trên nét mặt. Cô bỗng rùng
mình cảm thấy như có luồng điện
chạy dọc sống lưng, trong đầu
bỗng nghĩ vu vơ không rõ.
Đường vắng thế này, lõi... ? một ý
nghĩ chợt hiện ra trong đầu rồi
trôi nhanh lơ lửng, cô tắc lưỡi.

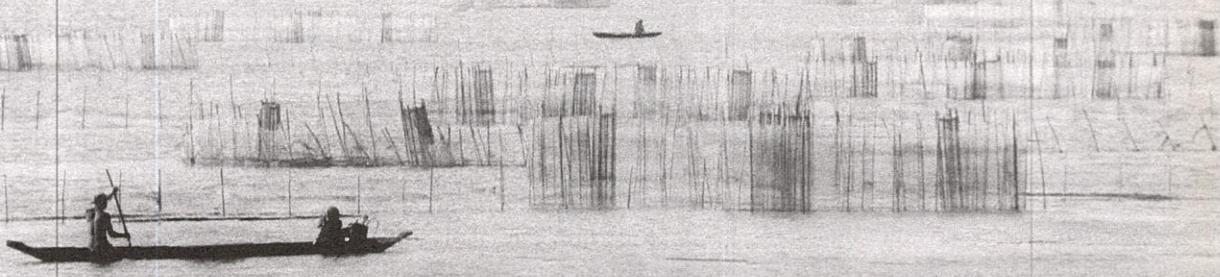
- Tôi có chút việc qua gần
đây nhưng trời mưa to quá không
đi được. Ở đây chẳng có chỗ nào
bán áo mưa cả mà tôi đang vội...

Anh chàng như đang thanh
minh trước vẻ nhìn chăm chú
nhưng cũng đầy nghi ngờ của cô.

- Tôi có hẹn với bạn... lần đầu
gặp mặt mà để người ta đợi thì

Mùa mưa lại về

C.T.V

không hay mà đến với bộ dạng uột lướt thuорт thì cũng không ra sao cả... bạn có thể giúp tôi chút được không?

Thái độ chân thành của người thanh niên khiến cô bối rối. Cô lẽ anh ta là người tốt, cô nghĩ thầm rồi cũng gật đầu đồng ý. Mưa vẫn rả rích rơi, cây dù nhỏ không đủ che cho cả hai và khó tránh khỏi là họ vẫn run lên vì lạnh và ướt khi mưa hắt vào mặt.

- May nhờ có bạn không thì thật là... ngại quá khiến bạn cũng bị ướt lây rồi. Mà sao bạn lại qua đây một mình vậy, đường vắng vẻ vậy không sợ sao?

- Thú thật đây là lần đầu tôi qua đây nên cũng không biết đường vắng như vậy, chẳng là có người bạn nhờ tôi chuyển giúp tài liệu công việc vì cô ấy bận không đưa được.

- Có phải tài liệu về công tác từ thiện của tỉnh ki vừa rồi không? Vậy chắc bạn là Vân Anh đúng không?

- Ủa sao anh biết, có phải anh là người được giao nhận tài liệu đúng không. Vậy là tôi cứ lo...

- Ôi tôi phải cảm ơn bạn mới đúng không thì không biết thế nào vì thời gian gấp quá không hoãn được...

Mưa đã ngớt nhưng câu chuyện vẫn còn tiếp tục trong quán nhỏ bên đường.

Lần đầu cô đã gặp anh như thế, tình cờ không hẹn trước. mùa mưa qua mau và cuộc gặp tình cờ ấy có lẽ cũng đã chìm vào quên lãng giữa dòng đời với những vòng quay xuôi ngược. Đến một ngày. Đó là vào dịp sinh nhật cô tròn 24 tuổi. Trời hôm nay thật lạ đang nắng đẹp bỗng mưa rả rích từ chiều rồi kéo

dài mãi đến tối. Máy người bạn mời không thấy bóng ai. Cô ngồi buồn nhìn chiếc bánh kem hai tầng đặt trên bàn ủ rũ. Người bạn thân an ủi mà càng thấy nản : "thôi bồ đừng buồn mà, chắc tui nó bận quá không đến được, à không mưa to quá chưa kịp, có khi đang vất vả dắt xe lội mưa cũng nên ấy chứ.."

Đính doong. Tiếng chuông cửa reo vang. Hình như các bạn đến đó. Cô nhảy khỏi ghế ra mở cửa. "Một... hai... ba, chúc mừng sinh nhật". Bó hồng đỏ chum chím khoe sắc lâm tấm đọng những giọt mưa. Cô ngạc nhiên. Anh trong chiếc áo mưa, môi tái đi vì lạnh đang mỉm cười.

- Xin lỗi tôi đến trễ, hi vọng chưa muộn lắm. À quên, chúc mừng sinh nhật bạn, tặng bạn.

Cô thoáng ngạc nhiên. Người bạn thân vội đỡ lời :"mời anh vô nhà, o kia Vân Anh sao đúng mãi thế, là mình mời anh Vũ đến đó...."

Nhỏ bạn hích tay làm cô giật mình. Sinh nhật này thật đặc biệt và cô bỗng cảm thấy có cái gì ám áp đang ngự nơi trái tim.

Rồi từ bao giờ hai người trở nên thân thiết hơn, bỗng nhận ra giữa họ có nhiều điểm giống nhau đến thú vị. Hai năm qua đi trong sự ngọt ngào khi tình yêu chớm nở. Con mưa đến rồi đi không mang theo hơi lạnh bởi trong vòng tay anh cô cảm thấy sự ngọt ngào và ám áp của tình yêu. Họ đã nghĩ tính đến chuyện tương lai, tưởng chừng như mọi chuyện đã yên bình và không gì ngăn trở tình yêu của họ.

Mùa mưa lại đến, bão cũng theo về. Miền trung oằn mình hứng nhận những cơn thịnh nộ. Anh theo đoàn tình nguyện láy

tin làm phóng sự.

- Anh nhớ cẩn thận đó, đừng liều quá mà nguy hiểm...

- Anh biết rồi, em đừng lo lắng quá. Ở nhà ngoan nha vợ yêu của anh.

Đêm trời không mưa mà sấm nổ đì đùng, chớp vạch ngang dọc trên nền đêm xám xám lóe sáng từng ô cửa. Cô nằm ôm gói mà không sao ngủ được, cảm thấy tâm trạng bất an, tim đập loạn nhịp. Ngoài kia gió rít những ngọn cây va vào nhau thùm thụp. Đêm qua đi trong sự mệt mỏi rã rời, nỗi đau và niềm hi vọng mong manh hòa vào nỗi tuyệt vọng. Anh đi mà không trở lại. Cô nhận được tin dữ anh mất tích trong dòng nước xoáy khi cố cứu một em bé vào bờ rồi bị chuột rút. Trái tim cô vỡ vụn từng mảnh trong nỗi đợi chờ và niềm tin mãnh liệt rằng anh sẽ trở về. Nhỏ bạn lắc đầu nhìn cô bạn thân tiêu tụy từng ngày mà không biết phải làm sao. Cô đến miền trung nơi anh đã ra đi ngày ấy. Sóng biển vỗ nhẹ bờ cát trắng thì thào như lời ru dịu êm man man trên vành nôi. Đứa bé ngày nào giờ đã chập chững biết đi lon ton chạy theo mẹ trên bãi cát, những cái bóng khẳng kh毅力 đỗ dài trên mặt đất rồi khuất dần xa xa. Cô nuốt nước mắt nhìn xa xăm, thoáng thấy bóng anh như hiện ra sau đồi cát đang mỉm cười, đôi mắt nhìn cô đầy âu yếm.

Mùa mưa đến mang anh đến với cô cùng niềm hạnh phúc và giấc mơ đẹp. Rồi cũng chính con mưa âm thầm mang anh xa khỏi cô không một lời sau cuối. Ngoài kia mưa vẫn rơi, ầm ào và vội vã. Anh ơi mưa lại về rồi đó, anh có thấy không?

Không sang trọng, không ồn ào và mang trong mình nét êm dịu, cổ kính của vùng đất thủ đô. Cùng bao thế hệ con người Hà Nội dạo quanh các phố phường đông vui và những con đường ngát hương hoa sữa thơm. Đó là những chiếc Sans-souci, một loại xích lô được cách tân theo phong cách hiện đại. Mặc dù, thay đổi nhiều nhưng người ta vẫn thấy thân quen và vẫn gần gũi và dù như thế nào thì nó vẫn là một hình bóng của vùng đất cổ xưa này.

Xích Lô, vẫn vươn Hà Nội phố

Duy Anh

Không mất dần trong cuộc sống hiện đại như lời viết của một nhiếp ảnh rất yêu Hà Nội: "... Tôi nhớ cả tiếng ngâm thơ của chị Linh Nhâm trên dài Hà Nội, buồn và xa vắng lắm. Tôi nhớ những chiếc xích lô từng chúc mũi xuống cho bà cháu tôi lên... tất cả đã xa lắm rồi và đang dần mất đi trong nhịp sống hiện thời" mà xích lô còn đang sống mãi với con người thủ đô theo năm tháng.

HÌNH BÓNG PHỐ XUA.

Có thể khi cuộc sống thay đổi thì mọi thứ cũng đang dần khác đi theo năm tháng. Có lẽ sự thay đổi ấy đến quá đột ngột khiến cho con người cảm thấy mọi thứ mất đi nhanh chóng. Nhưng không, ở đó vẫn còn những chiếc xích lô tồn tại theo năm tháng và không làm mất đi nét đặc trưng của một thời phố cổ ngày xưa. Có những lúc xích lô bị cấm lưu thông trên phố phường Hà Nội nhưng những chiếc Sans-souci vẫn tồn tại, thì đủ chứng minh sức sống của nó mãnh liệt như thế nào.

Như một điểm nhấn của phố xá Hà Nội những chiếc Sans-souci vẫn nhẹ nhàng lăn bánh trên những phố phường và mang đến cho con người sự êm dịu và mát mẻ của đường phố và hương hoa sữa ngọt ngào.

Hà Nội, là một nơi đã ban cho con người rất nhiều món quà vô giá: gió heo may, những con phố san sát nằm kế bên nhau như chúng nhân của lịch sử và có cả xích lô nữa... Một cái ngoặc tay và với 20000 đồng một tiếng. Không quá đắt nhưng có thể mua được sự thanh thản và nhẹ nhàng giữa cuộc sống đầy lo toan vất vả, dạo quanh khắp 36 phố phường Hà Nội, dạo quanh Hồ Gươm để thấy cuộc sống nơi đây êm đềm, con người mến khách và cả những nét cổ kính còn sót lại của phố xưa. Và bấy nhiêu đó thôi cũng đủ để ta hiểu được về chuyện đời, chuyện nghề cùng bác tài đã hơn 10 năm buôn chải cùng chiếc xích lô trên khắp phố phường Hà Nội và thấu hiểu hon về vùng đất địa linh nhân kiệt này.

"Như một người con xa nhà".

Là loại xích lô được ra đời sớm nhất trên đất thủ đô và mang trong mình chất nhân văn vốn có chứ không phải là một nhu cầu kinh tế bình thường như bao phương tiện khác và bây giờ nó vẫn tồn tại sừng sững giữa lòng Hà Nội. Vào cái thời điểm khó khăn nhất, khi mà xích lô bị cấm lưu thông trên đường phố Hà Nội thì cái tên Sans-souci mới trở nên gần gũi với cuộc sống nơi đây, nó đã giúp biết bao gia đình vượt qua con khó khăn. Và người giúp cho Sans-souci tồn tại đó chính là ông Đỗ Anh Thư, một sứ giả lúc bấy giờ đã lập ra đội xe xích lô sau biết bao trăn trở.

(Xem tiếp trang 82)

MỘT CHUYẾN XE

Thiên Thu

C huyến xe buýt về An Sương chiều nay cũng đông như mọi khi, chủ yếu là công nhân và người đi buôn bán. Người cứ chen chúc, xô đẩy trên cái xe chật nít. Họ nói chuyện, cãi vã, chọc ghẹo nhau. Người bán vé thì la lối om sòm vì có mấy người đưa tiền vé chậm. Tiếng biện bạch, tiếng xe chạy, tiếng còi vang inh ôi... bao nhiêu thứ âm thanh trộn lẫn làm người ta cũng phát đau đầu. Tôi chợt nhớ những lần đầu đi xe buýt, những tuyến số 8, 10... tuy không ồn ào và "náo nhiệt" như thế này nhưng vẫn bị say xe. Ngày giờ, đã sinh viên năm ba nên quen rồi cảm giác cùng xe buýt lòng vòng thành phố. Đôi khi lại thấy thương những chuyến xe chỉ biết làm bạn với mấy con đường đã được người ta chọn sẵn vì khách cũng vô tình, chợt đèn rồi chợt đi vậy nên chẳng mong ngóng gì nhiều.

Từ trạm Suối Tiên, tôi có thêm một người bạn đường mà chẳng mấy chốc đã có một câu chuyện thân thiết.

- Có phải chị của chị đi dạy ở Bảo Lộc? cô bé cười bắt chuyện. Tại em thấy chị giống lắm, giống cô chủ nhiệm của em.

Tôi lắc đầu, không phải. "Em là sinh viên à? Năm nhất?". "Vâng". Sau lần gặp gỡ ấy, tôi chợt nhận ra, điều ấn tượng ở Hồng Dung không phải là ánh mắt tinh linh mà chính là những tiếng "vâng" được ngắt thành hai nhịp. Một, dịu xuống đầy lễ phép. Một, lên cao đầy tự tin. Tập vé xe buýt tháng 9 của Dung màu xanh, tập vé chín mươi ngàn dành cho hành khách

không phải là sinh viên. Tôi ngạc nhiên, không hiểu sao em không mua vé dành cho sinh viên để tiết kiệm hơn. "Em mới vô nêu không biết gì hết, em mua đại vậy, người ta đưa em cái này thì em lấy". Cô tận sinh viên trường đại học Kinh tế Luật ở với chị gần bên xe An Sương. Mỗi ngày đi học bằng hai tuyến xe buýt. "Mấy ngày đầu, em cũng mệt nhưng bữa nay thì quen rồi". Em cũng như tôi, thấy tiếp viên và tài xế trên những tuyến xe ngoài ồn ào và đủ thứ chuyện này hay khó chịu và chửi bới. Không giống những tuyến của Đại học Quốc gia, sinh viên đi nhiều và cũng ý thức lắm nên tiếp viên và tài xế thường rất dễ chịu mà người đi cũng thấy thoải mái hơn. Đôi lúc, hai chị em lại nhìn nhau ngán ngẩm cho một ai đó trên xe đang bị la tới tấp.

Em kể về Bảo Lộc với những rẫy cà phê. "Em đem gạo ở quê theo ăn chờ sơ gạo ở Sài Gòn ăn không được!". Đi qua cái thời cấp ba, bây giờ bước vào đại học, em cũng như tôi, chưa đủ chín chắn cho cả những quyết định của mình. Em còn đậu cả ngành Tâm lí học của trường KHXH & NV nhưng không học. Khi chọn lựa một điều gì, không thể chỉ dựa trên tình yêu và sở thích mà còn cần đến khả năng của chính mình. Tôi đã biết được sự vật và khi phải phân đấu rất nhiều cho ngành mình chọn lựa. Có một điều may mắn là tôi không thấy mình chán nản. Còn em, Luật thương mại Quốc tế đã được em chọn. Nhưng điều hối hụt hăng là ba năm cấp ba, em bỏ Anh Văn. Bây giờ nhập học, nghe nói đến tầm quan trọng của tiếng Anh, em và các bạn lại không biết chọn học thế nào giữa bao nhiêu trung tâm. "Em nghe các anh chị nói, được nhất là Không Gian và Hội Việt Mỹ. Nhưng nhiều tiền quá...". Ủ, thà đâu tư một lần còn hơn học mấy trung tâm nhỏ ở ngoài lại chán, lại mất tiền vì bỏ học ngang khi không như mình mong đợi. Đưa tay kéo cửa sổ cho mát vì máy lạnh đã nhường chỗ cho hơi nóng trong xe, tôi đến Anh Văn, sự lo lắng hiện lên ánh mắt em và có cả sự bức bối. "Trường chị có nhiều câu lạc bộ không chư trường em, em thấy nhiều lắm". Tôi nói với em, các câu lạc bộ của trường em cũng có "tiếng" lắm. Em bức xúc kể về cách thức để được tham gia câu lạc bộ Anh Văn trường em. "Em không giỏi, không biết nhiều, muốn tham gia vào để được học hỏi và giỏi kỹ năng hơn vậy mà muốn vào được phải làm mấy bài kiểm tra, phải qua phỏng vấn. Vậy chẳng khác nào, người giỏi thì giỏi thêm còn người dốt thì không biết gì luôn". Để hoạt động hiệu quả đành phải làm vậy. Có cách làm nào không có điều bất cập? Điều em có thể làm được là cố gắng vượt qua thôi.

Em lục trong túi sách tìm mấy tờ rơi và thông báo của các câu lạc bộ mãi mà không thấy. "Em vứt đâu mất rồi!". Bao nhiêu thứ ngôn ngữ của ngày đầu năm nhất. Rồi em cũng sẽ dần quen. Rồi cũng phải vượt qua những năm đại học nhưng không phải chỉ để vượt qua, mà còn phải khẳng định được mình như em đã từng khẳng định sự yêu thích khi quyết định...

Hai năm sống nơi Thủ Đức
đã làm tôi xem nơi này
thân thiết như ngôi nhà
của mình. Hai năm, thời gian không
thật sự dài nhưng với tôi nó là cả
khoảng trời kỷ niệm của những
năm đầu sinh viên trọ học xa nhà.

Còn nhớ những ngày đầu chập
chùng đến nơi đây tôi đã chung
người vì một chút gì đó thất vọng về
nơi mình sống và mơ tưởng, suýt
khóc khi cứ đi lạc trong những con
đường quanh quanh để rồi không
tìm ra đâu con hổ trợ của mình.
Thủ Đức với tôi lúc đó như một điều
gì đó cần tránh xa và tôi hằng đêm
vẫn mơ tưởng một ngày mình sẽ lên
thành phố với xe cộ, với những tòa
nhà, ánh điện và đặc biệt hơn "Mình
sẽ là người thành phố".

Vậy là hai năm đầu tiên của tôi
nơi đây cũng dần theo dòng chảy
thời gian trôi qua một cách lặng lẽ
với những kỳ thi, những lần rong
ruổi, lang thang cùng những đứa
bạn trên những con đường giờ đây

quá quen thuộc, tôi cũng không
còn suy nghĩ nhiều về những điều
trăn trở lúc đầu để đến một ngày tôi
nhận ra tôi phải rời căn nhà trọ cũ
để lên thành phố học theo những
chương trình mới. Ngày tôi đi, có
cái gì đó nghẹn đắng nơi đầu cổ, có
cái gì đó rờm rờm như dòng nước
mắt chực rơi.

Hai năm, tôi đã có những người
bạn mà tôi nghĩ sẽ không tìm được
ai thân hơn nữa, tôi đã có những
người chị, người anh mà tôi xem
như ruột thịt để mỗi lúc buồn lú
vui tôi luôn được bao bọc, chở che.
Nơi đây nữa tôi có căn phòng trọ
tưởng vội loan lỗ, chiếc giường gỗ
ợp ẹp đã ru tôi suốt những ngày
đầu, đã thấm đẫm nước mắt tôi
những đêm dài nhớ nhà.

Đêm đầu tiên noi nhà trọ mới
trên thành phố. Tĩnh lặng đến kinh
khủng. Vừa bị ông chủ trọ mắng
cho một trận vì để dép ngoài cửa
cho chó của ông cắn hư răng. Cú
sốc đầu tiên noi nhà trọ mới. Nằm

một mình, đã đủ lớn để không khóc
như những ngày đầu mới xa nhà
nhưng trong tôi những kỷ niệm
mang tên Thủ Đức cứ như những
con sóng ập về từng con, từng con,
nặng dần.

Sao vậy tôi? Nơi đây mi đã từng
mơ tưởng đã từng ước ao mà, giờ
mi nằm giữa thành phố chả phả
thỏa ước mong mi rồi sao. Đừng,
mi đừng nhớ nữa, hãy sống đi, sống
vì cái nơi mi hăng mơ ước lúc nhỏ.
Nhưng...

Tôi thấy mình đang cùng những
đứa bạn nghêu ngao hát những bài
không tên bên hồ Đá, tôi cười một
mình khi thấy Chiêu Anh hồn nhiên
chơi trượt cầu thang trước Tự nhiên,
thấy nhóm bạn "Quảng Nôm" học
nhóm không thấy đâu chỉ thấy tụm
lạ nói thứ tiếng chỉ một mình chúng
tôi hiểu, rồi một mình chúng tôi
cười làm mọi người ngạc nhiên.

Tôi đang hát đây, một khúc ca
chúc mừng sinh nhật cho đứa bạn
để rồi nhảy tung bừng trong quán
karaoke, để rồi tối đó về cả xóm trọ
nói không nên lời như hội của
những người khiếm thính để giao
tiếp với nhau bằng ngôn ngữ lạ đời
để rồi ôm bụng cười ngặt nghẽo.

Thủ Đức, ngôi nhà tôi ở biết
bao giờ sẽ về, bao giờ tôi quên. Nơi
đó bạn tôi, kỷ niệm tôi ám áp
những ngày tháng xa nhà. Vẫn mãi
rúc rích tiếng cười đùa, vẫn mãi
những khúc ca của những ngày
sinh viên yêu đời, vẫn mãi những
kỷ niệm mà tôi sẽ hoài nhớ thương,
sẽ xem như noi dựa dẫm cõi lòng
những lúc yêu lòng nhất. Cho tôi
gởi lời gió đến nơi ấy, cho tôi gởi
lại những miền ký ức đẹp bên ô cửa
trọ để hồn tôi yên bình chìm vào
giấc mộng mị và ngày mai tôi sẽ
phải thức dậy chống chọi với những
khó khăn phía trước. Tôi yêu em
xóm nhỏ của lòng mình.

Mơ mãi nơi em, Thủ Đức

Hoàng
Duy Trần

ĐẠI HỌC QUỐC GIA TP.HCM

■ TRUNG TÂM ĐÀO TẠO QUỐC TẾ KHAI GIẢNG VÀ TRAO HỌC BỔNG HỌC KỲ MÙA THU 2010

Ngày 9/10/2010, Trung tâm Đào tạo Quốc tế - ĐHQG-HCM đã tổ chức Lễ khai giảng cho 170 tân sinh viên chương trình cao học và đại học Học kỳ mùa Thu năm 2010.

Đến dự Lễ khai giảng có TS Nguyễn Đức Nghĩa, Phó Giám đốc ĐHQG-HCM; GS.TS Nguyễn Ngọc Giao, Chủ tịch Liên hiệp Hội Khoa học Kỹ thuật Tp.HCM; TS Maria Di Stefano, Phó Hiệu trưởng trường ĐH Truman State Hoa Kỳ cùng đông đảo sinh viên và phụ huynh.

Qua 9 năm xây dựng và phát triển, Trung tâm Đào tạo Quốc tế đã trở thành một địa chỉ đáng tin cậy cho cộng đồng về chất lượng của các chương trình hợp tác đào tạo với các trường ĐH công lập uy tín tại Hoa Kỳ, Úc và New Zealand. Trong những năm qua, Trung tâm đã đào tạo trên 1.191 sinh viên cao học và đại học, chuyển tiếp 762 sinh viên qua các trường đại học ở Hoa Kỳ, Úc và Châu Âu. Trong số đó, có 253 sinh viên đã được các trường đại học Hoa Kỳ cấp học bổng với tổng giá trị trên 3,1 triệu USD. Trung tâm Đào tạo Quốc tế cũng đã cấp học bổng giai đoạn 1 cho 140 sinh viên xuất sắc với tổng giá trị hơn 194.000 USD;

Trong lễ khai giảng, Trung tâm Đào tạo Quốc tế đã trao học bổng cho 20 sinh viên có thành tích học tập xuất sắc và đóng góp tích cực cho cộng đồng năm học vừa qua. Tổng giá trị học bổng tương đương 30.000USD.

■ KHAI GIẢNG CHƯƠNG TRÌNH ĐÀO TẠO TIỀN SĨ MANAR

Ngày 05/10/2010, ĐHQG-HCM đã tổ chức lễ khai giảng khóa đào tạo tiến sĩ MANAR (vật liệu cấu trúc cấp độ phân tử và Nano).

Đây là chương trình đào tạo tiến sĩ MANAR đầu tiên ở Việt Nam, được liên kết đào tạo giữa ĐHQG-HCM với Đại học California, Los Angeles (UCLA), gồm 09 học bổng toàn phần dành cho sinh viên tốt nghiệp đại học loại giỏi các ngành hóa học, kỹ thuật hóa học, vật liệu, công nghệ vật liệu, vật lý và điểm chuẩn Anh văn TOEFL đạt từ 450 hoặc tương đương, có khả năng và say mê nghiên cứu khoa học.

Chương trình học kéo dài 5 năm. Trong đó, 2 năm đầu sinh viên sẽ học ở Trường Đại học Khoa học Tự nhiên và Trường Đại học Bách khoa - ĐHQG-HCM, 03

năm tiếp theo, sinh viên đạt yêu cầu sẽ nghiên cứu tại UCLA-Hoa Kỳ. Những sinh viên còn lại sẽ làm luận án tiến sĩ tại Việt Nam.

MANAR được thế giới biết đến trong 10 năm trở lại đây, thế mạnh là nghiên cứu vật liệu khung cơ kim (MOF) có vai trò rất lớn trong công tác bảo vệ môi trường. Đào tạo tiến sĩ MANAR là một trong những chương trình hợp tác giữa ĐHQG-HCM và UCLA nhằm hướng đến xây dựng một trung tâm nghiên cứu của MANAR trong tương lai.

■ TRUNG TÂM ĐẠI HỌC PHÁP KHAI GIẢNG NĂM HỌC 2010 - 2011

Ngày 8/10/2010, Trung tâm Đại học Pháp - ĐHQG-HCM đã tổ chức Lễ khai giảng năm học 2010 - 2011. TS Nguyễn Đức Nghĩa, Phó Giám đốc ĐHQG-HCM đã đến dự và phát biểu chỉ đạo.

Năm học 2010-2011 là năm học thứ 5 của Trung tâm Đại học Pháp. Thời gian qua, Trung tâm Đại học Pháp đã đào tạo gần 500 sinh viên, trong đó có cả sinh viên châu Âu đến học.

Năm học này, Trung tâm Đại học Pháp tiếp nhận đào tạo hơn 100 tân sinh viên theo học các chương trình đào tạo cử nhân và 90 tân học viên theo học các chương trình đào tạo thạc sĩ.

Nhân dịp này, Trung tâm Đại học Pháp đã trao 22 học bổng cho các sinh viên, học viên xuất sắc năm học vừa qua, trị giá tương đương học phí toàn phần hoặc bán phần một năm học tại Trung tâm

■ LỄ TRAO HUY HIỆU 50 NĂM TUỔI ĐẢNG CHO PGS.TS TRẦN CHÍ ĐÁO

Sáng 29/9/2010, Đảng ủy ĐHQG-HCM đã tổ chức Lễ trao Huy hiệu 50 năm tuổi Đảng theo Quyết định của Ban Thường vụ Thành ủy Tp.Hồ Chí Minh cho PGS.TS Trần Chí Đáo, nguyên Thứ trưởng Bộ GD&ĐT, nguyên Giám đốc ĐHQG-HCM, Ủy viên Hội đồng ĐHQG-HCM.

Phát biểu tại buổi lễ, PGS.TS Phan Thanh Bình, Ủy viên dự khuyết BCH TW Đảng, Bí thư Đảng ủy, Giám đốc ĐHQG-HCM chúc mừng PGS.TS Trần Chí Đáo đồng thời nhấn mạnh, quá trình công hiến của PGS.TS Trần Chí Đáo đã có nhiều đóng góp to lớn cho sự nghiệp giáo dục đại học của nước nhà nói chung, vào việc xây dựng và phát triển ĐHQG-HCM nói riêng. Trải qua nhiều lĩnh vực công tác, nhiều cương vị lãnh đạo, dù ở cương vị nào PGS.TS Trần Chí Đáo cũng luôn giữ

vững phẩm chất của người thầy, người cán bộ cách mạng. Quá trình công hiến của PGS.TS Trần Chí Đáo không chỉ thuần túy trong lĩnh vực giáo dục đại học mà còn trải rộng ra nhiều lĩnh vực khác. Sự công hiến toàn diện này đã giúp PGS.TS Trần Chí Đáo trở thành người cán bộ quản lý bản lĩnh, sâu sát với công việc, phát huy tài năng, trí lực, cùng tập thể vượt qua khó khăn hoàn

thành tốt nhiệm vụ Đảng và Nhà nước giao phó, được đồng nghiệp và các thế hệ cán bộ trẻ tin yêu. Ban Thường vụ Đảng ủy, Ban Giám đốc ĐHQG-HCM trân trọng những đóng góp quý báu của PGS.TS Trần Chí Đáo vào việc xây dựng và phát triển ĐHQG-HCM, góp phần đưa sự nghiệp giáo dục đại học nước nhà sánh ngang cùng các nước trong khu vực và thế giới.

TRƯỜNG ĐẠI HỌC KHOA HỌC TỰ NHIÊN

TRƯỜNG ĐH KHTN TP.HCM ĐÀO TẠO, CẤP BẰNG CHUNG NGÀNH CNTT VỚI ĐH CỦA PHÁP

Ngày 15/10/2010, Trường ĐH Khoa học Tự nhiên - ĐHQG TP.HCM và ĐH Claude Bernard Lyon 1 (Pháp) vừa ký thỏa thuận hợp tác đào tạo, cấp bằng chung ngành công nghệ thông tin.

Trước mắt, hai bên sẽ cùng đào tạo bằng tiếng Pháp bậc ĐH tại trường ĐH Khoa học Tự nhiên và cùng cấp bằng tốt nghiệp ĐH; giai đoạn hai sẽ hợp tác đào tạo bậc cao học.

Sinh viên Việt Nam của Khoa Công nghệ Thông tin trường ĐH KHTN theo học chương trình đào tạo hợp tác sẽ được đồng thời công nhận là sinh viên ĐH Claude Bernard Lyon 1 mà không phải đóng thêm học phí.

TRƯỜNG ĐH KHTN TP.HCM: TRAO BẰNG TỐT NGHIỆP CHO 1.388 TÂN CỬ NHÂN

Sáng ngày 6/10, trường ĐH Khoa học Tự nhiên - ĐH Quốc gia TP.HCM đã tổ chức Lễ trao Bằng tốt nghiệp Cử nhân khóa 2006, hệ chính quy.

Tham dự buổi lễ có PGS.TS Dương Anh Đức - Phó Hiệu trưởng nhà trường, TS Nguyễn Kim Quang - Trưởng phòng Đào tạo, lãnh đạo các Phòng ban, Khoa và Bộ môn của Trường; cùng 193 tân cử nhân có thành

tích học tập và kết quả tốt nghiệp tốt đại diện cho gần 1.400 cử nhân tốt nghiệp đợt này.

Báo cáo tình hình công tác đào tạo của Trường tại buổi lễ, TS Nguyễn Kim Quang - Trưởng phòng Đào tạo cho biết, đợt tốt nghiệp tháng 9/2010 trường ĐH KHTN TP.HCM có 1.388 sinh viên (SV) tốt nghiệp thuộc 11 ngành đào tạo, trong đó riêng khóa tuyển 2006 có 1.194 SV. Đợt này có 03 SV tốt nghiệp loại xuất sắc (thuộc ngành Toán - Tin và Công nghệ Thông tin); 111 SV tốt nghiệp loại giỏi; 642 SV đạt loại khá (trong đó có 627 SV thuộc khóa 2006); 611 SV đạt loại trung bình khá (452 SV thuộc khóa 2006) và 21 SV trung bình (chỉ 01 SV thuộc khóa 2006). Hai ngành có tỉ lệ tốt nghiệp loại giỏi cao nhất là Công nghệ Sinh học (28,24%) và CNTT (15,86%).

Riêng hệ cử nhân tài năng khóa 2006 có 79 SV tốt nghiệp và 100% đều tốt nghiệp loại khá trở lên; đặc biệt, ba sinh viên tốt nghiệp xuất sắc đợt này đều thuộc hệ cử nhân tài năng.

Nhân dịp này, nhà trường cũng đã trao tặng bằng khen và phần thưởng cho ba sinh viên tốt nghiệp loại xuất sắc và 102 sinh viên loại giỏi, trong đó tân cử nhân Võ Nguyễn Thùy Tiên (ngành Toán - Tin) tốt nghiệp thủ khoa toàn Trường với điểm số 9,49.

TRƯỜNG ĐẠI HỌC KHXH & NV

BUỔI THUYẾT TRÌNH VỀ ĐỀ TÀI: "EDUCATIONAL REFORM IN HO CHI MINH CITY"

Ngày 13/10/2010, Khoa Giáo dục học Trường ĐH KHXH&NV đã có buổi thuyết trình về đề tài: "Educational reform in Ho Chi Minh City" dành cho đoàn Đại học Bansomdej Chaopraya - Thái Lan

Buổi thuyết trình dành cho đoàn Đại học Bansomdej Chaopraya - Thái Lan gồm 26 thành viên, bao gồm các Giáo sư, giảng viên của ĐH Bansomdej Chaopraya và hiệu trưởng các trường phổ thông tại Thái Lan.

Đại diện trường Đại học KHXH&NV tham dự buổi

thuyết trình có TS. Nguyễn Ánh Hồng - trưởng Khoa GDH; TS. Hoàng Mai Khanh - Phó trưởng Khoa và ThS. Trần Cao Bội Ngọc - Phó trưởng Phòng Hợp tác Quốc tế cùng một số giảng viên khác thuộc Khoa GDH.

Bài thuyết trình về Cải cách giáo dục ở TP.HCM do ThS. Nguyễn Duy Mộng Hà - giảng viên Khoa GDH - trình bày đã giới thiệu tóm tắt về lịch sử nền giáo dục tại TP.HCM giai đoạn từ sau ngày thống nhất đất nước đến nay, cấu trúc và cơ cấu tổ chức hệ thống giáo dục và những đặc điểm cụ thể của nền giáo dục TP.HCM. ThS.

Nguyễn Duy Mộng Hà cũng đã giới thiệu những nét đổi mới giáo dục trong giai đoạn này và cũng nêu bật những điểm thuận lợi cũng như những khó khăn còn tồn tại hiện nay.

Với ngôn ngữ rõ ràng dễ hiểu và cách truyền đạt lưu

loát, thuyết trình viên đã thu hút được sự chú ý của đoàn đại học phía bạn. Sự quan tâm sâu sắc của phía bạn đối với giáo dục TP.HCM đã thể hiện qua phần hỏi - đáp với rất nhiều câu hỏi thú vị, sâu sắc đặt ra về hiện trạng và giải pháp.

TRƯỜNG ĐẠI HỌC CÔNG NGHỆ THÔNG TIN

■ LỄ KÝ KẾT BẢN GHI NHỚ HỢP TÁC GIỮA TRƯỜNG ĐẠI HỌC CÔNG NGHỆ THÔNG TIN VÀ CSC VIỆT NAM

Ngày 29/9/2010 tại trường Đại học Công nghệ Thông tin (UIT) - Đại học Quốc gia TP.HCM đã diễn ra Lễ ký kết Bản ghi nhớ hợp tác giữa UIT và Công ty TNHH CSC Việt Nam.

Tham dự buổi lễ về phía Công ty TNHH CSC có ông Ngô Hùng Phùng - Tổng Giám đốc và bà Phạm Thị Xuân Nguyệt - Giám đốc Đào tạo Cao cấp; Về phía Trường Đại học Công nghệ Thông tin có PGS. TS. Trần Vĩnh Phước - Phó Hiệu trưởng; ThS. Nguyễn Văn Xanh - Trưởng Phòng QLKH & HTQT; Các Trưởng/ Phó Khoa, Phòng, Bộ môn trực thuộc trường ĐH CNTT.

Trong khuôn khổ hợp tác song phương Công ty CSC cam kết tài trợ cho các hoạt động của UIT (tổ

chức ngày hội việc làm, các buổi tập huấn kỹ năng mềm, chuyên môn cho sinh viên, UIT - Day, cuộc thi Ý tưởng Sáng tạo Sinh viên, ...); Tư vấn nghề nghiệp trong ngành Công nghệ Thông tin cho sinh viên UIT; Tiếp nhận sinh viên của UIT thực tập và làm việc tại CSC. Hai bên cùng thống nhất cùng tổ chức Câu lạc bộ tiếng Anh UIT - CSC hoạt động thường kỳ mỗi tháng bắt đầu từ ngày 09/10/2010. Hợp tác giữa UIT và CSC nhằm thực hiện tốt các mục tiêu:

- + Phát triển nguồn nhân lực công nghệ thông tin đạt tiêu chuẩn quốc tế;
 - + Phát triển công nghiệp công nghệ thông tin;
 - + Gắn kết trường đại học và doanh nghiệp;
- Cả hai bên đều mong muốn sẽ có những bước tiến xa hơn trong việc phối hợp đào tạo nguồn nhân lực CNTT đáp ứng nhu cầu của doanh nghiệp và đạt tiêu chuẩn quốc tế.

TRƯỜNG ĐẠI HỌC QUỐC TẾ

■ TRƯỜNG ĐẠI HỌC QUỐC TẾ TỔ CHỨC LỄ TỐT NGHIỆP ĐẠI HỌC KHÓA 2006 - 2010

Ngày 12/10/2010, Trường Đại học Quốc tế - ĐHQG-HCM đã tổ chức Lễ tốt nghiệp đại học hệ chính quy khóa 2006 - 2010.

Khóa 2006 - 2010, Trường Đại học Quốc tế có 215 sinh viên tốt nghiệp, cụ thể, Khoa Quản trị Kinh doanh: 73 SV; Khoa Công nghệ Sinh học: 55 SV; Khoa Điện tử Viễn thông: 34 SV và Khoa Công nghệ Thông tin: 52 SV, trong đó có 2 sinh viên tốt nghiệp xuất sắc được trao tặng Huy chương vàng, 74 sinh viên tốt nghiệp giỏi được trao tặng Huy chương bạc,

119 sinh viên tốt nghiệp khá giỏi, 19 sinh viên tốt nghiệp loại khá.

Phát biểu tại Lễ tốt nghiệp, PGS.TS Hồ Thanh Phong, Hiệu trưởng Trường Đại học Quốc tế đã biểu dương những cố gắng trong học tập và hoạt động xã hội mà sinh viên đã trải qua trong suốt thời gian 4 năm học tập và rèn luyện tại trường. PGS.TS Hồ Thanh Phong hy vọng và tin tưởng với những kiến thức và kỹ năng sống mà nhà trường đã trang bị, các tân cử nhân, tân kỹ sư sẽ không ngừng học tập, phấn đấu nhiều hơn nữa trong mọi lĩnh vực công tác để hoàn thiện bản thân, giúp ích cho xã hội và làm rạng nhà trường.

TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ - LUẬT

■ HỘI NGHỊ TRIỂN KHAI CÔNG TÁC ĐẢM BẢO CHẤT LƯỢNG NĂM HỌC 2010-2011

Ngày 02/10/2010, Trường Đại học Kinh tế - Luật đã tổ chức Hội nghị triển khai công tác đảm bảo chất lượng năm học 2010-2011 dưới sự chủ trì của PGS.TS

Nguyễn Văn Luân - Hiệu trưởng nhà trường. Tham dự Hội nghị có các Phó Hiệu trưởng; trưởng, phó các đơn vị trong Trường; trưởng bộ môn các khoa, thành viên tổ đảm bảo chất lượng các đơn vị; thành viên các nhóm chuyên trách theo Quyết định số 73/QĐ - ĐHKTL ngày

11/8/2010 của Hiệu trưởng; thường trực Công đoàn, Đoàn Thanh niên.

Sau phát biểu khai mạc của PGS.TS Nguyễn Văn Luân - Hiệu trưởng nhà trường, TS Hoàng Vĩnh Long - Phó Hiệu trưởng báo cáo tóm tắt tổng kết việc thực hiện kế hoạch đảm bảo chất lượng (ĐBCL) năm học 2009-2010 và TS Nguyễn Tiến Dũng - Phó Hiệu trưởng triển khai kế hoạch ĐBCL năm học 2010-2011.

Báo cáo tổng kết khẳng định công tác đảm bảo chất lượng năm học 2009 - 2010 được thực hiện theo kế hoạch ngày từ đầu năm học. Các mục tiêu đặt ra đã hoàn thành khá tốt, góp phần không ngừng khẳng định chất lượng đào tạo, uy tín và sự phát triển chung của Trường ĐH Kinh tế - Luật. Tuy nhiên, nếu so với kết quả mong đợi, kết quả đạt được của các mục tiêu vẫn còn hạn chế.

Kế hoạch ĐBCL năm học 2010-2011 đặt ra các mục

tiêu: hoàn thiện hệ thống đảm bảo chất lượng của Trường Đại học Kinh tế - Luật; thực hiện đánh giá cấp cơ sở đào tạo; nâng cao hiệu quả công tác tự đánh giá cấp chương trình theo bộ tiêu chuẩn AUN-QA. Để đạt được các mục tiêu đề ra, kế hoạch cũng xác định nhiều nội dung cần triển khai thực hiện cấp Trường và các đơn vị trong Trường. Trong đó, cấp Trường sẽ phải triển khai thực hiện những nội dung chính như: xây dựng, hoàn thiện hệ thống văn bản quy định hoạt động đảm bảo chất lượng Trường Đại học Kinh tế - Luật; xây dựng chiến lược phát triển Trường đến năm 2015 và tầm nhìn đến năm 2020; hoàn thiện báo cáo tự đánh giá cấp cơ sở đào tạo; Xây dựng, hoàn thiện chuẩn đầu ra ở tất cả các ngành; khắc phục những tồn tại cơ bản trong công tác đánh giá cấp chương trình tại trường; ban hành sổ tay chất lượng Trường Đại học Kinh tế - Luật.

ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI

■ LỄ KỈ NIỆM 25 NĂM THÀNH LẬP KHỐI THPT CHUYÊN VẬT LÍ (15/10/1985-15/10/2010).

Sáng 16/10/2010, Trường THPT Chuyên KHTN, Trường ĐHKHTN, ĐHQGHN trang trọng tổ chức Lễ kỉ niệm 25 năm thành lập Khối THPT Chuyên Vật lí (15/10/1985-15/10/2010).

Tới dự lễ kỉ niệm có GS.TS Nguyễn Hữu Đức, Phó Giám đốc ĐHQGHN; PGS.TS Bùi Duy Cam, Hiệu trưởng Trường ĐHKHTN; GS. Phan Hồng Khôi, Chủ tịch Hội Vật lí Việt Nam; GS.VS Đào Vọng Đức, Viện Vật lí, cùng các thế hệ thầy trò Khối THPT Chuyên vật lí.

Cách đây tròn 25 năm, thực hiện nhiệm vụ mà Nhà nước giao là phát hiện và bồi dưỡng học sinh năng khiếu Vật lí bậc THPT, Khối THPT Chuyên Vật lí, Đại học Tổng hợp, được thành lập. Ra đời trong hoàn cảnh kinh tế, xã hội ở giai đoạn khó khăn, ban đầu đội ngũ cán bộ chỉ có 2 giáo viên, mỗi năm chỉ tuyển 20 học sinh. Đến nay, Khối THPT chuyên Vật lí đã có một đội ngũ giáo viên đồng đảo, có trình độ chuyên môn cao, giàu kinh nghiệm và đầy tâm huyết, số học sinh mỗi khóa lên đến trên dưới 100 người.

Với những thành tích đã đạt được, Khối THPT Chuyên Vật lí vinh dự được Chủ tịch nước tặng thưởng Huân chương lao động hạng Nhì (năm 2005) và Huân chương lao động hạng Ba (năm 2000).

Tại Lễ kỉ niệm, GS.TS Nguyễn Hữu Đức, PGS.TS Bùi Duy Cam đã trao tặng Giấy khen của ĐHQGHN cho tập thể và cá nhân Khối Chuyên KHTN đã có thành

tích xuất sắc trong năm học vừa qua.

Phát biểu chúc mừng tại buổi lễ, GS.TS Nguyễn Hữu Đức nhiệt liệt chúc mừng những thành tích mà các thế hệ thầy trò Khối THPT chuyên Vật lí đạt được trong 25 năm qua, đóng góp xuất sắc vào sự nghiệp đào tạo chất lượng cao, bồi dưỡng nhân tài của Trường ĐHKHTN, của ĐHQGHN trong sự nghiệp đổi mới đất nước. Phó Giám đốc tin tưởng rằng, trong thời gian tới, phát huy những thành tích đạt được và lợi thế của ĐHQGHN hôm nay, thầy trò tiếp tục đưa Khối THPT Chuyên Vật lí tiến lên, thực sự là địa chỉ, là nơi hội tụ tài năng trẻ Vật lí của cả nước, đóng góp vào sự phát triển của ngành Vật lí Việt Nam.

■ TIẾP TỤC ĐỔI MỚI, SÁNG TẠO, SỚM ĐƯA ĐHQGHN ĐẠT TRÌNH ĐỘ QUỐC TẾ

Ngày 15/10/2010, ĐHQGHN đã tổ chức Hội nghị Ban Chấp hành Đảng bộ ĐHQGHN lần thứ III dưới sự chủ trì của GS.TS Mai Trọng Nhuận - Bí thư Đảng Ủy, Giám đốc ĐHQGHN

Tại Hội nghị, GS.TS Mai Trọng Nhuận đã trình bày Quy chế làm việc của Đảng ủy và phân công công tác trong Đảng ủy. Theo đó Quy chế làm việc của Đảng ủy nhiệm kỳ 2010 - 2015 được bổ sung thêm một số nội dung cho phù hợp với hoàn cảnh thực tiễn, đồng thời phát huy cao hơn nữa sức mạnh toàn Đảng bộ ĐHQGHN, sớm đưa ĐHQGHN đạt trình độ quốc tế.

Hội nghị cũng được nghe chương trình làm việc toàn khóa của Đảng ủy và Kế hoạch triển khai thực hiện

Nghị quyết Đại hội Đảng bộ lần thứ IV trong đó xác định các nhiệm vụ trọng tâm:

Chỉ đạo thực hiện tốt Nghị quyết Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XI, Đại hội Đảng bộ TP Hà Nội lần thứ XV, Đại hội Đảng bộ ĐHQGHN lần thứ V và các Nghị quyết của Bộ Chính trị, Ban Chấp hành T.Ư, Thành ủy Hà Nội, các Nghị quyết, Kết luận của Đảng ủy, Ban thường vụ Đảng ủy ĐHQGHN và các nhiệm vụ quan trọng đột xuất của ĐHQGHN giai đoạn 2010 - 2015. Tiếp tục triển khai Cuộc vận động "Học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh" và các phong trào thi đua của đất nước, của ngành giáo dục;

Sau khi thảo luận sôi nổi và nghiêm túc, các đảng viên Đảng ủy khóa IV đã nhất trí với Quy chế làm việc của Đảng ủy nhiệm kỳ 2010 - 2015.

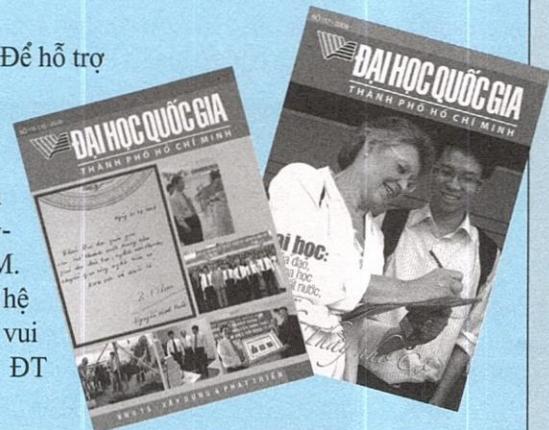
Cũng tại Hội nghị đã diễn ra cuộc gặp mặt với các đồng chí đảng viên Đảng ủy khóa III. Phát biểu tại cuộc gặp gỡ, GS.TS Mai Trọng Nhuận đánh giá cao những nỗ lực, đóng góp của các đồng chí đảng viên Đảng ủy khóa III và cho rằng, những đóng góp cũng như kinh nghiệm của các đồng chí là niềm khích lệ to lớn để Ban chấp hành Đảng bộ khóa IV tiếp tục phấn đấu, đổi mới, sáng tạo, sớm đưa ĐHQGHN đạt trình độ quốc tế.

Hộp thư BẢN ĐỌC

Bản tin ĐHQG-HCM phát hành vào ngày 25 hàng tháng. Để hỗ trợ tốt nhất cho BBT bài viết của các tác giả xin vui lòng gửi về BBT trước ngày 15 hàng tháng bằng file word hoặc thư tay qua địa chỉ:

bantindhqg@vnuhcm.edu.vn, thaivietdhqg@gmail.com hoặc BBT bản tin ĐHQG phòng 424 nhà điều hành ĐHQG-HCM Khu phố 6, Phường Linh Trung, Quận Thủ Đức TPHCM.

Bản tin phát hành tại các văn phòng đoàn trường hoặc liên hệ tại tòa soạn bản tin. Mọi thư từ, thông tin và hỗ trợ khác xin vui lòng gửi về email thaivietdhqg@gmail.com hoặc số ĐT 08.37242160-1351. ĐD: 0987164204

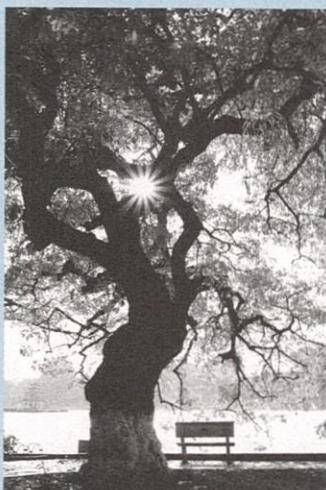

Xích lô...

(Tiếp theo trang 75)

Với cái tên Sans-souci ông Thư giải thích: "Là tiếng Pháp, nghĩa là không lo âu, vô tư. Tôi cũng lấy ý nghĩa của điều này mà sống, cho cuộc sống luôn vui vẻ và thanh thản.

Cũng như một người con xa nhà, cuộc sống dù có khó khăn đến mấy nhưng khi mẹ gọi điện lên vẫn luôn bảo, con vẫn ổn. Đó là cái tư tưởng. Tư tưởng vô tư sẽ giúp ta đi qua những khó khăn một cách dễ dàng. Sans-souci cũng đồng thời là tên một lâu đài nổi tiếng ở nước Đức mà tôi vô cùng yêu thích vì phong cách Gothic đặc trưng của nó. Đây là nơi diễn ra hội nghị Potsdam lịch sử sau chiến tranh thế giới thứ hai".

NỤ CƯỜI HÀ NỘI

Giữa biết bao lo toan cho cuộc sống muôn sinh và với sự mệt nhọc của công việc hằng ngày. Dù cho mỗi hối trên vai có ướt đậm vai áo nhung các bác lái xe ở đây lúc nào cũng rạng rỡ nụ cười. Đó là nét đặc trưng riêng của Hà Nội mà không phải nơi nào cũng có được. Khi đến đây du khách nào cũng thích thú với sự thân thiện vốn có đó của con người Hà Nội. "How do you feel about this service?" "Very good! This man's so wonderful and friendly!". Đó là một câu nhận xét của một du khách Pháp sau khi đi xích lô.

Phố xá muôn đời vẫn đẹp trong lòng mỗi con người Hà Nội và những du khách khi đến đây, và có lẽ chỉ càng đặc biệt hơn khi được đi trên những chiếc xe mang hình hài phố cổ này và còn rất lâu nữa những tiếng leng keng trên phố phường Hà Nội mây không còn.

Đại học Quốc gia Tp.Hồ Chí Minh
Trường Đại học Công nghệ Thông tin
Lầu 5-6 - 133G Nguyễn Chí Thanh, P.9, Q.5, Tp.HCM
Tel : (08) 39574779 - 39574781 - 0938 348129

Cử nhân Công nghệ Thông tin

Hướng ngành

Mạng máy tính và Truyền thông

citd@uitd.edu.vn
www.citd.edu.vn

Trung tâm Phát triển Công nghệ Thông tin

Cao ốc 133G Nguyễn Chí Thanh

Chương trình học

Giai đoạn 1: Bao gồm 3 học kỳ (18 tháng) học toàn thời gian, 5 buổi/tuần, sinh viên được cung cấp kiến thức chuyên sâu về mạng máy tính-truyền thông và an ninh-bảo mật mạng. Sinh viên sẽ được nhận bằng Kỹ thuật viên Quản trị mạng & An toàn Bảo mật. Mạng để có thể đi làm ngay.

Giai đoạn 2: Bao gồm 7 học kỳ (36 tháng) học 2 buổi/tuần theo phương thức từ xa qua mạng để hoàn chỉnh kiến thức đại học và phù hợp cho việc vừa học vừa làm. Sinh viên sẽ nhận được bằng Cử nhân Công nghệ Thông tin của trường Đại học Công nghệ Thông tin.

Điều kiện học tập

Sinh viên học tại lầu 5-6 cao ốc 133G Nguyễn Chí Thanh mới xây dựng, hiện đại, phòng học lý thuyết và thực hành thoáng mát, đường truyền cáp quang, máy lạnh, máy chiếu.

Sinh viên đã có bằng Kỹ thuật viên và Chuyên viên Công nghệ Thông tin được miễn giảm học phí nhiều môn học.

Chương trình đào tạo tiên tiến thiết kế theo chuẩn quốc tế như: CompTIA Linux+, Network+, Security+, v.v... đáp ứng yêu cầu đào tạo nguồn nhân lực Công nghệ Thông tin chất lượng cao trong bối cảnh hội nhập quốc tế.

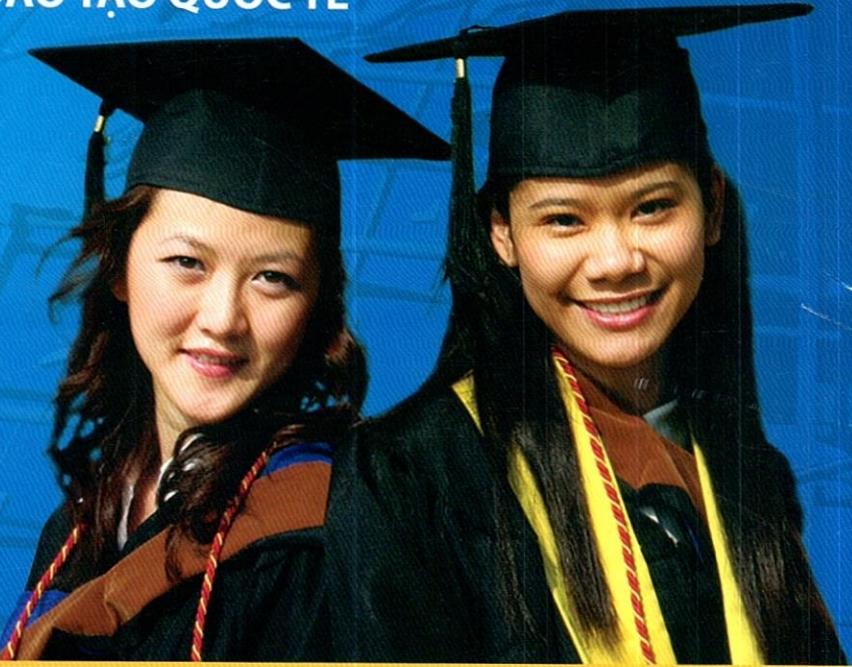
Chương trình chú trọng

Kiến thức chuyên sâu

Học tốt
trở thành
Chuyên gia
CÔNG NGHỆ
THÔNG TIN

ĐẠI HỌC QUỐC GIA TP HỒ CHÍ MINH
TRUNG TÂM ĐÀO TẠO QUỐC TẾ

Các chương trình hợp tác đào tạo Cử nhân & Thạc sỹ **HOA KỲ • ÚC • NEW ZEALAND**

ƯU ĐIỂM CỦA CHƯƠNG TRÌNH

- Tiết kiệm 3/4 chi phí so với du học trực tiếp
- Nhiều cơ hội nhận học bổng, thực tập, làm việc khi theo học giai đoạn 2
- Được hỗ trợ mọi thủ tục xin VISA du học và hồ sơ chuyển tiếp
- Có thời gian chuẩn bị tốt cho môi trường học tập cao tại các trường đại học Hoa Kỳ, Úc và New Zealand
- Trải nghiệm chương trình đào tạo, đề cương môn học chuẩn của các trường đại học Hoa Kỳ, Úc và New Zealand
- Nhận bằng tốt nghiệp do chính các trường đại học Hoa Kỳ, Úc và New Zealand cấp
- Đóng học phí theo từng học kỳ

CÁC NGÀNH HỌC

• Quản trị kinh doanh	• Quản lý y tế cộng đồng
• Kế toán	• Quản lý khách sạn nhà hàng
• Tài chính	• Khoa học máy tính
• Marketing	• Kỹ thuật phần mềm
• Hệ thống thông tin quản lý	• Kỹ thuật máy tính
• Quản lý nhân sự	• Kỹ thuật hệ thống máy tính
• Quản lý môi trường	• Hệ thống thông tin máy tính...

Các đối tác tiêu biểu của CIE

LỊCH TUYỂN SINH

• CỬ NHÂN HOA KỲ • ÚC • NEW ZEALAND

Mùa Hè : 15 tháng 3
Mùa Thu : 31 tháng 7
Mùa Xuân: 31 tháng 10

• THẠC SỸ HOA KỲ MBA & MS

Mùa Thu : 15 tháng 6
Mùa Xuân: 15 tháng 10

TRUNG TÂM ĐÀO TẠO QUỐC TẾ (CIE) - ĐẠI HỌC QUỐC GIA TP. HCM

- Cơ sở A** 146 Bis Nguyễn Văn Thủ, Quận 1, TP. HCM | ĐT: (08) 3911 8311
Cơ sở B 301 - 303 Lý Thái Tổ, Quận 10, TP. HCM | ĐT: (08) 3927 4480

Email

cie@cie.edu.vn

Website

www.cie.edu.vn